

Σχολή Κοινωνικών Ανθρωπιστικών Επιστημών και Τεχνών

Τμήμα Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών

Μεταπτυχιακό πρόγραμμα στις

«Ευρωπαϊκές Πολιτικές Νεολαίας, Επιχειρηματικότητας, Εκπαίδευσης και Πολιτισμού».

Διπλωματική εργασία

Επιβλέπουσα καθηγήτρια: Σοφία Μπουτσιούκη

Εξεταστής: Νικόλαος Βασιλειάδης

Τίτλος εργασίας

«Η πολιτιστική και εκπαιδευτική διπλωματία του Ισραήλ-Καλές πρακτικές εφαρμογής.»

Ονοματεπώνυμο φοιτήτριας: Φωτεινή Μπαλατσούκα

Αριθμός Μητρώου:myr20012

Πανεπιστήμιο Μακεδονίας

Θεσσαλονίκη

2023

Ευχαριστίες

Ευχαριστώ την ελπίδα ως κινητήρια δύναμη, η οποία περιχαράσσει κάθε προσπάθεια δια βίου εκπαίδευσης. Την επιβλέπουσα καθηγήτρια μου, κυρία Μπουτσιούκη Σοφία, η οποία δέχτηκε την πρότασή μου να διερευνήσω την πολιτιστική και εκπαιδευτική διπλωματία του Ισραήλ, ένα θέμα πολυδιάστατο με συγκρουσιακό υπόβαθρο. Δυστυχώς, κατά τη διάρκεια εκπόνησης της εργασίας, μας άφησε νωρίς ένας από τους πνευματικούς ταγούς μας ο Ηλίας Κουσκουβέλης, στυλοβάτης του Πανεπιστημίου μας. Ωστόσο, νοερά θα κινητοποιεί τα ερευνητικά μας ενδιαφέροντα και την προσπάθεια να γίνουμε καλύτεροι πολίτες. Τέλος, ευχαριστώ τα παιδιά μου και τους μαθητές μου, καθώς στα μάτια τους βλέπω το μέλλον και τα εφόδια που έχουμε χρέος να τους μεταλαμπαδεύσουμε και φυσικά τον στυλοβάτη της ζωής μου.

Δηλώνω υπευθύνως ότι όλα τα στοιχεία, τα απέκτησα, τα επεξεργάστηκα και τα παρουσιάζω σύμφωνα με τις αρχές της ακαδημαϊκής δεοντολογίας, καθώς και τους κανόνες που διέπουν την επιστημονική έρευνα και ιδιοκτησία. Δηλώνω επίσης υπευθύνως ότι όπως απαιτείται από αυτούς τους κανόνες, δηλώνω και παραπέμπω στις πηγές όλων των στοιχείων που χρησιμοποιώ και δε συνιστούν πρωτότυπη δημιουργία μου.

Φωτεινή Μπαλατσούκα

Περιεχόμενα

ΠΕΡΙΛΗΨΗ	7
ABSTRACT.....	8
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	9
Κεφάλαιο 1 Το Ισραήλ στην ιστορική διαχρονία. Ορισμοί.....	12
1.1.Αρχές του Ιουδαϊσμού.....	12
1.2 Ισραήλ και Διασπορά	15
1.2.1 World Jewish Congress (Παγκόσμιο Εβραϊκό Κογκρέσο).....	20
1.2.2 European Jewish Congress (EJC)-Το Ευρωπαϊκό Εβραϊκό Κογκρέσο	21
1.3 Ισραήλ και Ευρωπαϊκή Ένωση	22
Κεφάλαιο 2 Η πολιτιστική διπλωματία του Ισραήλ	26
2.1 Εβραϊκά Μουσεία ανά τον κόσμο	28
2.2 Εβραϊκά μουσεία στην Ελλάδα και Εβραϊκές Κοινότητες και Συναγωγές.....	29
2.3 Εβραϊκά σύμβολα.....	36
2.4.Ισραήλ Μουσική,Γαστρονομία και Τουρισμός	36
Κεφάλαιο 3 Η Εκπαιδευτική διπλωματία του Ισραήλ-Η καταπολέμηση του αντισημιτισμού	41
3.1 Ισραήλ, Επιστήμες και Διπλωματία	41
3.1.1 Εκπαιδευτικοί φορείς του Ισραήλ ανά τον κόσμο-Αμερική, Αυστραλία, Ευρώπη.....	41
3.1.2 Εκπαιδευτικοί φορείς του Ισραήλ: Ελλάδα -Κύπρος.....	59
3.2 Εκπαιδευτική εκστρατεία καταπολέμησης του αντισημιτισμού.....	63
3.2.1 Ορισμός του αντισημιτισμού	63
3.2.2. I.H.R.A.(International Holocaust Remembrance Alliance)	64
3.2.3 NOA (Networks overcoming Antisemitism)	64
3.2.4 Αντισημιτισμός και ποδόσφαιρο.....	66
3.2.5 Unesco και αντισημιτισμός.....	66
3.2.6 EHRI (European Holocaust Research Infrastructure)	67
3.2.7 Ινστιτούτα μελετών του ολοκαυτώματος στην Ευρώπη	67
3.2.8 Κέντρο Ασφάλειας και Κρίσεων στην Ευρώπη από το Ευρωπαϊκό Εβραϊκό Κογκρέσο (SACC-Security and Crisis Centre by EJC)	73
3.2.9 CEPOL (European Agency for Law Enforcement Training).....	73
3.2.10 Πρακτικός Οδηγός Ιουδαϊσμού(A Guide to Judaism)	74
3.3 Ευρωπαϊκά Προγράμματα Erasmus και Ισραήλ	75
3.4 Ισραήλ και στρατιωτική διπλωματία.....	79
3.4 Ισραήλ και διμερείς σχέσεις με Ευρώπη-Προοπτικές στην Εξωτερική Πολιτική	81
B ΜΕΡΟΣ	85

Κεφάλαιο 4 Το Ισραηλινό μοντέλο ανάπτυξης και καλές πρακτικές εφαρμογής.....	85
4.1.Το Ισραηλινό Μοντέλο Ανάπτυξης στον κοινωνικό και εκπαιδευτικό τομέα στο πλαίσιο της Κοινωνίας των Πολιτών.	85
4.2 ISERD-Πύλη εισόδου του Ισραήλ σε ευρωπαϊκά προγράμματα στο πλαίσιο της Κοινωνίας των Πολιτών.....	93
4.3 Η επιχειρηματική φιλανθρωπία(Venture Philanthropy)	96
Γ ΜΕΡΟΣ.....	98
5 Ποιοτική Μέθοδος Έρευνας. ΑΝΑΛΥΣΗ ΛΟΓΟΥ (DISCOURSE ANALYSIS) σε 12 επιλεγμένα χωρία άρθρων σχετικά με το υπόβαθρο των ΜΚΟ από το 1954-2020.	98
5.1 Θεωρητικό μέρος	98
5.2 ΜΕΘΟΔΟΣ -ΕΦΑΡΜΟΓΗ -ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	98
5.3 Infographics αποδελτίωσης νέων όρων στο πλαίσιο της κοινωνίας των πολιτών	109
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ.....	110
Βιβλιογραφία	117

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Στην παρούσα μελέτη το Ισραήλ διεισδύει στις ευρωπαϊκές πολιτικές εκπαίδευσης, νεολαίας, πολιτισμού και επιχειρηματικότητας με γνώμονα τη θεωρία της κανονιστικής δύναμης. Η πνευματική και πολιτική δύναμη του Ισραήλ αναφύεται μέσα από την εκστρατεία καταπολέμησης του αντισημιτισμού με κινητήρια δύναμη τις εστίες της Διασποράς ανά τον κόσμο. Διαφαίνεται το πολιτιστικό και εκπαιδευτικό εγχείρημα αλληλόδρασης ανάμεσα στο Ισραήλ και στην Ευρωπαϊκή Ένωση μέσω των ευρωπαϊκών χρηματοδοτήσεων. Στο πλαίσιο της συνθήκης της Μπολόνια διανθίζεται η επικοινωνία με την Ισραηλινή Ανώτατη Εκπαίδευση μέσω των προγραμμάτων Erasmus+ και της πύλης εισόδου του Ισραήλ σε ευρωπαϊκά προγράμματα. Στο υπόβαθρο της Κοινωνίας των Πολιτών ξεπροβάλλει το Ισραηλινό Μοντέλο ανάπτυξης, το οποίο εστιάζει το επίκεντρό του στην προσφορά του πολίτη, στις νεοφυείς ιδέες και στην επιχειρηματική φιλανθρωπία. Οι Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις γίνονται φορείς πολιτικής κοινωνικοποίησης και εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης, φέρνοντας τον πολίτη πίσω στην ενεργό δράση. Στο σημείο αυτό ανασύρεται η θεωρία του Basil Bernstein, κοινωνιολόγου εβραϊκής καταγωγής ως παραλληλισμός και επιστέγασμα των καλών πρακτικών εφαρμογής της πολιτιστικής και εκπαιδευτικής διπλωματίας.

Λέξεις-κλειδιά: Διασπορά, Ολοκαύτωμα, εβραϊκή συνείδηση, επιχειρηματική φιλανθρωπία, εκπαιδευτικό μάνατζμεντ, πολιτική κοινωνικοποίηση, κοινωνική επιχειρηματικότητα, Κοινωνία των Πολιτών, συνεργίες, πολιτιστική διπλωματία, εκπαιδευτική διπλωματία, κοινωνικός έλεγχος.

ABSTRACT

In the present study Israel penetrates the European policies of education, youth, culture and entrepreneurship based on the theory of normative power. Israel's spiritual and political power emerges through the campaign to combat antisemitism, driven by diaspora around the world. The cultural and educational project of interaction between Israel and the European Union through funding is emerging. In the framework of the Bologna Treaty, communication with Israeli Higher Education is interspersed through Erasmus+ programs and Israel's gateway to European programs. In the background of Civil Society emerges the Israeli Development Model, which focuses on civic engagement, innovation, and venture philanthropy. Non-Governmental Organizations become agents of political socialization and educational reform, bringing the citizen back to active action. At this point, the theory of Basil Bernstein, a sociologist of Jewish origin, is retracted as a parallelism and culmination of good practices on the grounds of cultural and educational diplomacy.

Key-Words: Diaspora, Holocaust, Jewish consciousness, venture philanthropy, educational management, political socialization, social entrepreneurship, ,Civil Society, synergies, cultural diplomacy, educational diplomacy, social control.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η παρούσα μελέτη γράφτηκε με εφελτήριο τις ήπιες μορφές ισχύος, την εκπαίδευση και τον πολιτισμό μέσω των οποίων το Ισραήλ διαπερνά τις ευρωπαϊκές και διεθνείς διόδους.

Στο πρώτο μέρος επιχειρείται η ιστορική αναδρομή των αρχών του Ιουδαϊσμού και ο τρόπος με τον οποίο η έννοια της Διασποράς ταυτίζεται με τον ισραηλινό πληθυσμό παγκοσμίως. Το πεδίο της Διασποράς ενδυναμώνεται τόσο από το Παγκόσμιο Εβραϊκό Κογκρέσο όσο και από το Ευρωπαϊκό Κογκρέσο. Σε αυτόν τον άξονα δίνεται έμφαση στον διαμεσολαβητικό ρόλο της Ευρωπαϊκής Ένωσης με αρωγό την παροχή χρηματοδοτικών κεφαλαίων στο Ισραήλ.

Αναλύεται η πολιτιστική χροιά με την οποία ασκείται η διπλωματία του Ισραήλ ανά τον κόσμο. Αρχικά, παρατίθενται πληροφορίες για τα Εβραϊκά Μουσεία, τις Κοινότητες, τα σύμβολα, τη γαστρονομία, τη μουσική και τον τουρισμό. Η μετάβαση από την πολιτιστική στην εκπαιδευτική διπλωματία επιχειρείται με την περιγραφή και την παράθεση των εκπαιδευτικών φορέων και Ιδρυμάτων σε Αμερική, Αυστραλία, Αφρική και Ευρώπη. Η εκπαιδευτική διπλωματία του Ισραήλ πλαισιώνεται από την εγκαθίδρυση εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων μέσω των οποίων επιδιώκεται η καταπολέμηση του αντισημιτισμού, ενός φαινομένου που περιπλέκει τις διπλωματικές σχέσεις διεθνώς. Παράλληλα, παρατίθεται και η ιστορική αναδρομή σχετικά με την περίοδο καμπίς των αλληλένδετων ακαδημαϊκών σχέσεων μεταξύ της Γερμανίας και του Ισραήλ μετά τον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο και την πραγμάτωση του Ολοκαυτώματος. Στο ευρωπαϊκό πεδίο είναι έντονη η στρατηγική καταπολέμησης του αντισημιτισμού μέσα από Διεθνή Συμμαχία Μνήμης του Ολοκαυτώματος (IHRA), τη στήριξη της Unesco και των Ευρωπαϊκών Δικτύων πόλωσης του αντισημιτισμού (Networks Overcoming Antisemitism). Κατά τη διάρκεια του 2018-2019 προωθήθηκαν σε σχολεία της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης μέσω της Unesco εγχειρίδια καταπολέμησης του αντισημιτισμού, ενώ προάγεται η ίδια προσπάθεια και στον αθλητικό χώρο μέσω των ποδοσφαιρικών σωματείων. Επίσης, εντοπίζονται ευρωπαϊκοί φορείς μέσω των

οποίων πραγματώνεται η επιμόρφωση των σωμάτων ασφαλείας εξ αποστάσεως σχετικά με τη γνώση της ιουδαϊκής παράδοσης με γνώμονα την αποφυγή των εγκληματικών εστιών και των τρομοκρατικών χτυπημάτων(CEPOL,SAAC,A Guide to Judaism).

Η ανταλλαγή των φοιτητών με τα εκπαιδευτικά προγράμματα Erasmus από το 2008 αναδεικνύει την εποικοδομητική διάδραση των ευρωπαϊκών κονδυλίων με τα εκπαιδευτικά ιδρύματα του Ισραήλ. Δίνεται έμφαση στην κινητικότητα των Ισραηλινών φοιτητών στα Ευρωπαϊκά εκπαιδευτικά Ιδρύματα και η καρποφόρα διάδραση των μορφωτικών κεφαλαίων Ευρώπης και Ισραήλ.

Στο δεύτερο μέρος αναδεικνύεται το ισραηλινό μοντέλο ανάπτυξης μέσα από τους πυλώνες της εκπαίδευσης ,των ευρωπαϊκών προγραμμάτων(ISERD) και της Κοινωνίας των Πολιτών. Σε αυτή την πορεία αναπτυξιακής πολιτικής αναδύεται η επιχειρηματική φιλανθρωπία(Venture Philanthropy)ως δικλείδα ασφαλείας των εκπαιδευτικών πολιτικών.

Στο τρίτο μέρος επιχειρείται η κριτική ανάλυση λόγου μέσα από επιλεγμένα χωρία άρθρων σχετικών με την άσκηση της εκπαιδευτικής διπλωματίας και της εξωτερικής πολιτικής των ΜΚΟ από το 1954-2020. Στη αρθρογραφική και βιβλιογραφική αναφορά παρατίθενται συγκριτικά, χωρία πηγών Ισραηλινών ακαδημαϊκών με χωρία πηγών ακαδημαϊκών ,οι οποίοι εξετάζουν την πολύπλευρο ρόλο των ΜΚΟ και τον αντίκτυπό τους στην κοινωνία.

Κατά την παρούσα μελέτη έγινε αναδίφηση νέων όρων σχετικών με την Κοινωνία των πολιτών και του τρόπου με τον οποίο ασκείται η πολιτισμική και εκπαιδευτική διπλωματία. Είναι εμφανής η νεωτεριστική τάση εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης μέσα από την έννοια του εκπαιδευτικού management υποβασταζόμενη από την επιχειρηματική φιλανθρωπία. Αν αυτό το μοντέλο ανάπτυξης ξεπροβάλλει στο εκπαιδευτικό πεδίο του Ισραήλ, ίσως αναμένεται η πρότυπη εφαρμογή του και στο ευρωπαϊκό εκπαιδευτικό σύστημα. Η διείσδυση των ΜΚΟ στο εκπαιδευτικό σύστημα αποτελεί μια νέα μορφή εκπαιδευτικής πολιτικής κατά τους Gali και Schechter(2020),ενώ ανασύρεται ως μια νέα μορφή ιδρυματοποίησης “ Institutionalism” κατά τη Meyer(2006). Η παροχή των χρηματοδοτήσεων από ανεξάρτητες ΜΚΟ μπορούν να βελτιστοποιήσουν την ποιότητα του εκπαιδευτικού στερεώματος και να επιταχύνουν την επικάλυψη αναγκών τεχνολογικού εξοπλισμού την παροχή εκπαιδευτικού προσωπικού, το οποίο θα συμπληρώσει τις εκπαιδευτικές ανάγκες των μαθητών.

Συμπερασματικά, στο τέλος του πονήματος γίνεται νύξη στην άποψη του Εβραίου κοινωνιολόγου Basil Bernstein(1989) στο βιβλίο του « *Παιδαγωγικοί Κώδικες και Κοινωνικός Έλεγχος*» σχετικά με τις κοινωνικές πρακτικές που ασκούνται από ταξικά ρυθμιζόμενες σχέσεις. Συμπερασματικά, οι ΜΚΟ ασκούν τις κοινωνικές πρακτικές τους μέσω των ευρωπαϊκών και παγκόσμιων θεσμών(της Ευρωπαϊκής Ένωσης, των Ηνωμένων Εθνών)μέσα από ταξικά ρυθμιζόμενες σχέσεις εξουσίας(ευπαθείς ομάδες,εκτοπισμένοι-πολιτικοί,αρμόδιων φορέων,εκπαιδευτικοί,νομικοί,επιχειρηματίες,δωρητές)ρυθμίζοντας τις συνειδήσεις των υποκειμένων.

Κεφάλαιο 1 Το Ισραήλ στην ιστορική διαχρονία. Ορισμοί

1.1. Αρχές του Ιουδαϊσμού

Ο εβραϊκός λαός εμφανίζεται στην ιστορία περί το 2000 ΠΚΠ. Η βιβλική ιστορία ξεκινάει με τον Αβράαμ(1800 π.Χ), ο οποίος μεταναστεύει από την Οθρ (της Ν.Μεσοποταμίας) στη γη Χαναάν(σημερινή Παλαιστίνη). Ακολουθεί η περίοδος της παραμονής των Ισραηλιτών στην Αίγυπτο(1000-1200 ΠΚΠ). Η έξοδος των Ισραηλιτών από την Αίγυπτο με την καθοδήγηση του Μωυσή σηματοδοτεί μια νέα περίοδο στην ιστορία τους. Η περιπλάνησή τους στην έρημο(η οποία διήρκεσε 40 χρόνια) δεν είναι μόνο μια δοκιμασία, αλλά και μια θρησκευτική αφύπνιση, εφόσον ανανεώνεται η Διαθήκη με τον ένα Θεό και σφραγίζεται η πίστη σε μια απόλυτη μη κοσμική θεότητα, σε αντιδιαστολή με τις άλλες ειδωλολατρικές θρησκείες εκείνης της εποχής. Η ιστορία των Ιουδαίων θα χαρακτηρίζεται από διαρκείς πολέμους και μακροχρόνιες κατακτήσεις. Οι δοκιμασίες αυτές θα αναγκάσουν τους κατοίκους του Ισραήλ να μεταναστεύσουν.

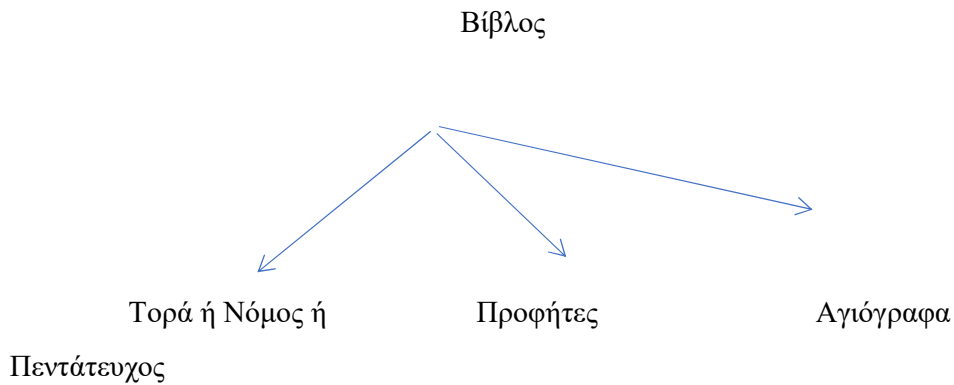
Παράλληλα, υπάρχουν και οι Ιουδαίοι της διασποράς. Κατά την πρώτη σταυροφορία(1096) οι Ιουδαίοι του Ρήνου θα σφαγιαστούν, ενώ μετά τις αιματοχυσίες και το διάταγμα(1492) της Ισπανίας οι Ιουδαίοι θα αναγκαστούν να μεταναστεύσουν ξανά.

Όλες αυτές οι δοκιμασίες θα οδηγήσουν στη διαμόρφωση του σιωνιστικού κινήματος που έθεσε ως πρωταρχικό τον σκοπό της επιστροφής των Ιουδαίων στην Παλαιστίνη. Τελικά θα ιδρυθεί το κράτος του Ισραήλ στις 14 Μαΐου 1948.

Ο Stephen Herzog επισημαίνει ότι η ιστορία των Εβραίων τα τελευταία 500 χρόνια και το Σιωνιστικό κίνημα ως μια πνευματική και πολιτική δύναμη μέσω της οποίας γεννήθηκε το μοντέρνο κράτος του Ισραήλ, είναι βαθιά συνυφασμένη με την ιστορία και την κουλτούρα της Ανατολικής και της κεντρικής Ευρώπης. Σε όποιον διαφεύγει αυτό το ζήτημα δεν μπορεί να συλλάβει τη δομή και τη φύση της Ισραηλινής κοινωνίας, την πολιτική τον πολιτισμό, τόσο σε πρακτικό όσο και σε συμβολικό επίπεδο.

Ο σημερινός Ιουδαϊσμός αποτελεί εξέλιξη 4.000 χρόνων και έχει δεχτεί ένα πλήθος πολιτισμικών επιδράσεων από τις χώρες στις οποίες οι Εβραίοι κατοίκησαν. Μετά από αυτές τις ζυμώσεις αναπτύχθηκαν, εντός του Ιουδαϊσμού διάφοροι κλάδοι όπως ο ορθόδοξος, ο συντηρητικός, ο μεταρρυθμισμένος, ο προοδευτικός, ο αναδομημένος και

ο σιωνιστικός.¹ Ο αντίστοιχος εβραϊκός όρος του Ιουδαϊσμού είναι «Yahadut». Τον συναντάμε στην Παλαιά διαθήκη(μετάφραση των Ο΄). Πηγή του Ιουδαϊσμού είναι η Βίβλος.

Το βαβυλωνιακό Ταλμούδ περιλαμβάνει ερμηνευτικές προσεγγίσεις μεγάλων ραβίνων του Ιουδαϊσμού. Τη λέξη Ισραήλ τη συναντάμε στην Παλαιά Διαθήκη με πολλές σημασίες. Δηλώνει τον ισχυρό, τον δυνατό, τους απογόνους, του Ιακώβ, το Νότιο Βασίλειο του Ιούδα, όλους όσους επέστρεψαν στην Παλαιστίνη μετά τη Βαβυλώνια αιχμαλωσία. Ισραηλινός είναι ο κάτοικος του σημερινού Ισραήλ ενώ Ισραηλίτης είναι ο πιστός του Ιουδαϊσμού ανεξάρτητα από την εθνικότητα την οποία κατέχει.

Ο Ιουδαϊσμός εκφράζεται πιο ορθά με τη διαγωγή του Εβραίου παρά με τη δογματική του πίστη. Όταν χρησιμοποιούμε τη λέξη ιουδαϊσμός εννοούμε όχι μόνο τον τρόπο σκέψης του Εβραίου, αλλά ολόκληρη τη ζωή του. Ο Ιουδαϊσμός δεν είναι μόνο μια θρησκεία². Ο Ιουδαϊσμός είναι ένας θρησκευτικός πολιτισμός. Η θρησκεία, η γλώσσα, η ιστορία, η μουσική, η φιλολογία, η πολιτική, η συναγωγή και η κοινωνία πλαισιώνουν την ταυτότητα του Ιουδαϊσμού. Για τον Ιουδαϊσμό η κοινωνική ζωή του ανθρώπου δε διακρίνεται από τη θρησκευτική. Η Βίβλος και το Ταλμούδ δεν ασχολούνται μόνο με θρησκευτικά θέματα. Η Βίβλος αναλύει ζητήματα θεολογίας, υγείας, γεωργίας, διοίκησης. Στις σελίδες του Ταλμούδ θίγεται η επιστήμη, η φιλοσοφία και η ιστορία.

¹ Μπέτζος, 2000,280- 300

² Dr C.Pearl,R.Brookes,1997

Ο Theodore Herzl ήταν ο ηγέτης του Ευρωπαϊκού Εβραϊκού Κινήματος. Το 1871 ιδρύθηκε η Παγκόσμια Σιωνιστική Οργάνωση, ενώ το 1906 η Αμερικανική Εβραϊκή Επιτροπή. Το 1917 ο πληθυσμός των Εβραίων στην Παλαιστίνη ανέρχονταν στους 85.000.

Κατά τον Emmanuel Navon(2020) *οι αλληλεπιδράσεις των Εβραίων στο παγκόσμιο προσκήνιο υπηρετούνται πάντα σε πραγματιστική διάσταση με πίστη. Το Ισραήλ οφείλει τα διπλωματικά του κατορθώματα στην εθνική επιθετικότητα και τη σκληρή δύναμη- όχι μόνο τη στρατιωτική αλλά , την οικονομική δεινότητα και την τεχνολογική καινοτομία.*³

Τα τελευταία 30 χρόνια το Ισραήλ κινείται σε μια αναπτυξιακή τροχιά σε παγκόσμιο επίπεδο. Παρατηρείται η ροπή των κυβερνητικών αρχών, του Υπουργείου Εξωτερικών, Οικονομικών, του Εμπορίου, της Άμυνας και της Καινοτομίας τόσο στις αφρικανικές χώρες, όσο και στις χώρες της Ινδίας. Με γνώμονα τη διαρκή αναγέννηση και τη φράση «Σώστε τον κόσμο», “Tikkun olam”, θεμελιώνεται ένα στρατηγικό σχέδιο ανάμεσα στην κυβέρνηση, τον ιδιωτικό τομέα και τις ΜΚΟ σε προγράμματα παροχής βοήθειας στη γεωργία, την υδροδότηση και την υγεία. Ο μηχανισμός αυτός λειτουργεί αλληλέγγυα με δωρεές διεθνών ινστιτούτων και συμβολαίων τόσο με την Παγκόσμια Τράπεζα, όσο και με τα Ηνωμένα Έθνη. Αυτό το αναγεννησιακό στάδιο πορεύεται με δείκτες δράσης την ποιότητα και την αναβάθμιση των ικανοτήτων.⁴

Yom Ha'atzmaut: Είναι η μέρα ανεξαρτησίας και πολιτικής ελευθερίας, η μέρα επιστροφής Εβραίων στην πατρίδα. Το 1936 το Παγκόσμιο Εβραϊκό Κογκρέσσο ήταν η ομπρέλα όλων των Εβραϊκών Οργανώσεων. Το σύγχρονο Ισραήλ ιδρύθηκε στις 14 Μαΐου το 1948 και με την καθοδήγηση των Ηνωμένων Εθνών το κράτος του Ισραήλ χωρίστηκε από το κράτος της Παλαιστίνης. Το 1950 στην Κνεσέτ εφαρμόστηκε ο νόμος της επιστροφής στο Ισραήλ.

³ Navon(2020) 1-496. ανακτήθηκε 11/5/2021 <https://doi.org/10.2307/j.ctv16km1xd>
<https://www.jstor.org/stable/j.ctv16km1xd>

⁴ Aliza Inbal and Schachar Zahavi(2008). *The Rise and Fall of Israel's Bilateral Aid Budget*. Tel Aviv University and Pears Foundation.

1.2 Ισραήλ και Διασπορά

Η διασπορά σημαίνει κάθε μέρος της γης εκτός από το Ισραήλ. Κατά την ελληνική μετάφραση από τη Βίβλο, στο Δευτερονόμιο (28:25) το Ισραήλ θα είναι η διασπορά σε όλα τα βασίλεια της γης. Ο πρώτος θεωρητικός της Διασποράς, ο Ιερεμίας ήταν μάρτυρας του πρώτου ναού το 586 πριν την κοινή περίοδο⁵ κατά τη Βαβυλωνιακή Έξοδο. Οι Ελληνιστές Εβραίοι ζούσαν έξω από την ιερή γη, στην Δεύτερη περίοδο του Ναού, το 513-70 στην Κοινή Περίοδο. Ο Δεύτερος Ναός καταστράφηκε στην Ιουδαία, το 70 κατά την Κοινή Περίοδο.

Στρατηγικές ενθύμησης είναι τα νεκροταφεία, τα παραδοσιακά σχολεία και τα λουτρά. Από την απαρχή της μυθικής διασποράς οι Εβραίοι δημιούργησαν τελετουργίες, κατασκεύασαν οικοδομήματα και ανέπτυξαν σχέσεις δημιουργώντας την αίσθηση της πατρίδας στα μέρη που ζούσαν διεκδικώντας την εβραϊκή διαφορετικότητα ανάμεσα στους άλλους ενθυμούμενοι τη Σιών.⁶

Η πρώτη ιστορική αναφορά για την εγκατάσταση Εβραίων στην Ελλάδα γίνεται σε επιγραφή που βρέθηκε στον Ωρωπό Αττικής(3000-250 ΠΚΠ).Οι πρώτοι Εβραίοι που ήρθαν στην Ελλάδα ήταν σκλάβοι , οι οποίοι πουλήθηκαν από τους κατά καιρούς κατακτητές της Ιουδαίας σε γειτονικούς λαούς. Στο βιβλίο των Μακκαβαίων(Μακκ.Α΄ 15,23) περιλαμβάνεται κατάλογος πόλεων που χρονολογείται από το 42 ΠΚΠ. κατά τον ιστορικό Φίλωνα, τον Ιουδαίο αναφέροντας ύπαρξη Εβραίων στη Σπάρτη, τη Δήλο, Σικυώνα, Σάμο, Κω ,Κρήτη, Θεσσαλία, Βοιωτία, Μακεδονία, Αιτωλία, Αττική, το Άργος, την Κόρινθο, και την Κύπρο. Το 49 (Κ.Π) ο Απόστολος Παύλος βρήκε οργανωμένη ισραηλιτική κοινότητα και δίδαξε στη συναγωγή ΕΤΣ-ΧΑΙΜ. Βρήκε εβραϊκές κοινότητες στους Φιλίππους, στην Βέροια, στην Κόρινθο και την Αθήνα.

Τα στοιχεία για την ύπαρξη Εβραίων στην Αττική χρονολογούνται στις αρχές του 1^{ου} αι (ΚΠ). Ο Αγρίππας Α΄, σε επιστολή του προς τον Γάιο Καλιγούλα, αναφέρει την Αττική ως μια από τις περιοχές που κατοικούσαν οι Εβραίοι. Η μετανάστευση των

⁵ Πριν την Κοινή Περίοδο.Πριν από τη γέννηση του Χριστού. Διαπολιτισμικός όρος σε θρησκευτικά κείμενα για την οριοθέτηση της χρονολογίας ανεξάρτητα από τη θρησκεία.

⁶ Aviv & Shneer (2005),6

<https://books.google.gr/books?hl=el&lr=&id=d3ubW1dTTnEC&oi=fnd&pg=PR7&dq=+SHNEER+T HE+END+OF+THE+JEWISH+DIASPORA&ots=>

Εβραίων προς την Αθήνα αυξήθηκε μετά τη μεγάλη πυρκαγιά της Θεσσαλονίκης το 1917.

Σύμφωνα με τον Αριστοτέλη Κοσκινά ⁷ αρχαιολόγο και ξεναγό, πιθανολογείται ότι υπήρχε μια συναγωγή στην περιοχή της Αγοράς, ίσως κατά τον 3ο αι (ΚΠ), από την οποία προέρχεται ένα θραύσμα από πεντελικό μάρμαρο με μια εφτάφωτη λυχνία(μενορά) και ένα φοινικόφυλλο (λουλάβ), το οποίο βρέθηκε δίπλα στο άγαλμα του Αδριανού. Τον 14-15ο αιώνα Εβραίοι πρόσφυγες από την Ισπανία και την Πορτογαλία εγκαταστάθηκαν στον ελλαδικό χώρο. Οι Εβραίοι αυτοί αποκλήθηκαν Σεφαραδίτες (Σεφαράδ-Ισπανία). Οι Σεφαραδείτες Εβραίοι ζούσαν στην Ισπανία το 1492.

Στη Θεσσαλονίκη και σε πόλεις της Θεσσαλίας οι Εβραίοι Σεφαραδίτες εισήγαγαν τη δική τους γλώσσα, τα ισπανοεβραϊκά και τα δικά τους ήθη και έθιμα. Οι πρώτοι Εβραίοι που εγκαταστάθηκαν ξανά στην πόλη μετά την Τουρκοκρατία ήρθαν συνοδεύοντας τον βασιλιά Όθωνα. Το 1844 παραχωρήθηκαν στους Εβραίους ίσα πολιτικά δικαιώματα, με το πρώτο Σύνταγμα. Το 1871 οι Εβραίοι που παρέμειναν στη Γερμανία αφότου έγινε μία χώρα κατασκεύασαν εθνικές ταυτότητες για τους εαυτούς τους. Παράλληλα, υπηρέτησαν στον Γερμανικό στρατό, μιλούσαν Γερμανικά και διάβαζαν Γερμανική λογοτεχνία. Οι Ευρωπαίοι της Ανατολής μετανάστευσαν στη Γερμανία από το 1880 έως το 1890. Οι Εβραίοι της Γερμανίας πριν από το ολοκαύτωμα ατένιζαν τη Γερμανία σαν πατρίδα.

Από το 1882-1920 οι Εβραϊκές κοινότητες αναγνωρίστηκαν ως νομικά πρόσωπα. Σταδιακά, σχηματίστηκε και μικρή κοινότητα, από Εβραίους άλλων περιοχών κυρίως των Ιωαννίνων. Οι γιαννιώτες έχτισαν την πρώτη συναγωγή της πόλης ,γνωστή ως γιαννιώτικη. Μετά την ενσωμάτωση της Βόρειας Ελλάδας στη χώρα(1913), οι σεφαραδίτες καταφθάνοντας στην Αθήνα έχτισαν και τη δεύτερη συναγωγή, το 1935. Το 1904 στο νούμερο 8 της Οδού Μελιδώνη στο Θησείο χτίστηκε η πρώτη συναγωγή. Το επίσημο όνομά της είναι Ετς Χαΐμ. Απέναντί της στο νούμερο 5, το 1935 χτίστηκε η συναγωγή Μπέθ Σαλόμ και λειτουργεί κανονικά.

⁷ <https://aristotelisguidegr.wordpress.com/2012/03/061-11/>

Κατά την περίοδο από τον 16^ο μέχρι και τον 18^ο αιώνα η ισραηλιτική κοινότητα Θεσσαλονίκης ήταν μια από τις μεγαλύτερες στον κόσμο. Κατά τον Β΄ Παγκόσμιο πόλεμο όταν οι Ιταλοί(1940) και οι Γερμανοί επιτέθηκαν κατά της Ελλάδας 12.989 Εβραίοι πολέμησαν στις τάξεις του Ελληνικού Στρατού. Μετά το τέλος του πολέμου υπήρχαν 10.000 Εβραίοι. Κατά τη ναζιστική κατοχή, οι ισραηλιτικές κοινότητες της Ελλάδας αποδεκατίστηκαν με τη μεταφορά Εβραίων σε στρατόπεδα συγκέντρωσης στην Πολωνία και στην Γερμανία ή με την εκτέλεσή τους στην Ελλάδα. Το 86% του εβραϊκού πληθυσμού της Ελλάδας αποδεκατίστηκε. Όσοι διασώθηκαν οφείλουν τη σωτηρία τους στη βοήθεια τους από τους Χριστιανούς. Αρκετοί Εβραίοι που κατόρθωσαν να αποφύγουν τη σύλληψη και την εξόντωση εντάχθηκαν στις δυνάμεις αντίστασης, που πολεμούσαν στα ελληνικά βουνά και στο μυστικό πόλεμο των πόλεων εναντίον του κατακτητή ⁸.Σήμερα στην Ελλάδα ζουν περίπου 5.000 Εβραίοι οργανωμένοι σε 8 κοινότητες, καθώς πολλοί μετανάστευσαν στο Ισραήλ και στις Η.Π.Α.

Το 1921 σύμφωνα με τον ιστορικό Melvin Urofsky,το δωδέκατο Σιωνιστικό Συνέδριο ενέκρινε 6 εκατομμύρια δολάρια 75 τοις εκατό του οποίου εκπορεύονταν από τους Εβραίους της Αμερικής. Στο σημείο αυτό διαφαίνεται κατά τον ανθρωπολόγο Jeffrey Shandler ο τρόπος με τον οποίο η επιχειρηματική ιδιότητα των Αμερικάνων Σιωνιστών υποβοήθησε τη χρηματοδότηση της αναδόμησης του Ισραηλινού κράτους. ⁹

Τα στοιχεία που ενδυναμώνουν την Εβραϊκή ταυτότητα στην Αμερική είναι η εκπαίδευση, ο τουρισμός, τα λόμπυ και οι επιχειρήσεις, η οικονομία, η φιλανθρωπία, ο πολιτισμός και οι αμερικανικές εβραϊκές οργανώσεις ενδυναμώνοντας δυναμικά το δίκτυο των Εβραίων της διασποράς. Τα εβραϊκά πολιτισμικά κέντρα πλαισιώνονται από ανθρώπους με δυνατότητα χρηματοδότησης προγραμμάτων χτίζοντας δίκτυα ανθρώπων ανάμεσα σε μια πραγματική και μυθική πατρίδα.

Το Μουσείο Ανοχής είναι το πρώτο Μουσείο Ολοκαυτώματος στις Ηνωμένες Πολιτείες. Εβραϊκό Μουσείο υπάρχει και στο Λος Άντελες, μουσικά περίπτερα και το πρακτορείο μετανάστευσης του Ισραήλ. Το πολιτισμικό κέντρο Skirball στέκει επιβλητικό στο Λος Άντζελες.

⁸ Μάρκου(1992).περ.Χρονικά 119,25-27

⁹ Ομοίως σελ.11

Το 1930 κατά τη διάρκεια της ναζιστικής περιόδου οι Εβραίοι ταξίδεψαν στην Αμερική. Οι Αμερικάνοι Σιωνιστές πριν από τον Δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο υποστήριξαν την ίδρυση της Σιών, πλαισιωμένη από τους διωγμένους και καταπατημένους Εβραίους. Κατά τη Deborah Dash Moore η διάλυση του Ευρωπαϊκού Εβραϊσμού θρυμμάτισε τα εβραϊκά ψήγματα του εβραϊκού κόσμου και μετέτρεψε του Εβραίους της Αμερικής στη μεγαλύτερη, ευπορότερη, στατική και ασφαλή εβραϊκή κοινότητα στη διασπορά.¹⁰

Στη Ρωσία. η Μόσχα αποτελεί το κέντρο των Εβραϊκών Οργανώσεων(FJCR, COMMUNITIES OF RUSSIA).Οι Εβραϊκές Οργανώσεις της Ρωσίας χρηματοδοτούνται από την Παγκόσμια Ένωση του προοδευτικού Ιουδαϊσμού και τα τοπικά γραφεία του Λονδίνου, της Νέας Υόρκης και της Μόσχας.

Το 1950 Κοινοβούλιο της Κνεσέτ κατασκεύασε το «Δικαίωμα της Επιστροφής»,έναν νόμο κατά τον οποίο επιτρέπονταν σε όλους τους Εβραίους οπουδήποτε στον κόσμο παραχωρώντας αυτόματη ιθαγένεια σε όσους μετακινούνταν στη νέα χώρα του Ισραήλ.

Στο ταξίδι ενός μετανάστη η θρησκεία αποτελεί συνεκτικό δεσμό σε μια ξένη κοινωνία. Μια θρησκευτική κοινότητα υποκαθιστά την οικογένεια προάγοντας μία αίσθηση άνεσης, τη δυνατότητα οργάνωσης εθνικών γιορτών, αλλά και δυνατότητας εξεύρεσης εργασίας και οικίας¹¹.Οι θρησκευτικές κοινότητες λειτουργούν ως ένας διαμεσολαβητής βοηθώντας τους μετανάστες να προσαρμοστούν στην πολιτική ζωή της νέας περιοχής εγκατάστασής τους, ανήκοντας σε οργανωμένες ομάδες, ώστε να διατηρούν την εθνική τους ταυτότητα ως φιλοξενούμενοι. Παράλληλα, στο πλαίσιο αυτό διαμορφώνεται και η σφαιρική τους ταυτότητα. ¹²

Κατά τη διάρκεια της μετανάστευσης εμφωλεύει η έννοια της διασποράς , αφού οι πληθυσμοί διασπείρονται σε όλα τα μήκη και πλάτη της γης. Οι οργανώσεις και τα ιδρύματα είναι οι συνεκτικοί δεσμοί, οι οποίοι θα αποτελούν το έρεισμα διασύνδεσης με την πατρίδα του καθενός, τη θρησκεία ,τον πολιτισμό την κουλτούρα του. Σύμφωνα με τους Alba, Richard και Victor Nee,(1997)ζητήματα ενσωμάτωσης όπως η άριστη

¹⁰ Caryn Aviv & David Schneer,8

¹¹ Cadge, Wendy and Elaine H. Ecklund. 2007. Immigration and religion. *Annual Review of Sociology* 33(1),p359–379

¹² Yang, Fenggang and Helen R. Ebaugh. 2001. Transformations in new immigrant religions and their global implications *American Sociological Review* 66(2),p.269–88.

δεξιότητα χειρισμού της γλώσσας, η προσαρμογή στο εκπαιδευτικό σύστημα οι επιγαμίες δεν επηρεάζουν την εθνική συνείδηση των μεταναστών ,η οποία συνυπάρχει στην προσπάθεια να χτίσουν τη νέα ταυτότητα και να διατηρήσουν την παλιά.¹³

Τα αίτια ώθησης των Ισραηλινών σε άλλη χώρα είναι οι σπουδές , η πρακτική μαθητείας σε αντίστοιχα πανεπιστήμια, η αφορμή οικογενειακής επανένωσης και η απογοήτευση με το Ισραήλ.¹⁴

Στη συνέντευξη¹⁵ του Isaac Herzog προέδρου του Εβραϊκού Πρακτορείου δίνεται έμφαση στη *συνένωση των Εβραίων μέσα από την αλληλοβοήθεια των Κοινοτήτων την ηθική συνείδηση, την ψυχική δύναμη και το ηγετικό προφίλ των νέων. Κατά τον Herzog « πρέπει να υπηρετήσουμε το έθνος. Η Διασπορά του Ισραήλ, η κακοποίηση, η πανδημία αποτελούν προκλήσεις που επηρεάζουν τη συσπείρωση των κοινοτήτων. Πρέπει να γίνει πολλή δουλειά κυρίως στον τομέα της Εβραϊκής νεολαίας, λόγω της έλλειψης γνώσης και της άγνοιας για τον εβραϊκό κόσμο. Οι εταιρικές σχέσεις στη Βόρεια Αμερική, στη Νότια Αφρική, η αδελφοποίηση των σχολείων , η εκπαίδευση για τον εβραϊκό κόσμο, τα καλοκαιρινά camp, η κοινωνική επιχειρηματικότητα, οι δωρεές μπορούν να συνενώσουν τους απανταχού Εβραίους.*

Μια σημαντική πρόκληση είναι η επιφανειακή διάσταση των απόψεων των Ισραηλινών Κοινοτήτων για την κοινή γνώμη ή την πολιτική. Το να είσαι Εβραίος δημιουργεί μια συγκρουσιακή κατάσταση. Το πρόβλημα είναι το να κρίνεις κάποιον πριν τον γνωρίσεις. Ας καθίσουμε όλοι μαζί κάτω να μιλήσουμε με την προϋπόθεση ότι είμαστε όλοι ίσοι. Για να χτιστεί η εβραϊκή συνείδηση θα ήταν γόνιμη η προώθηση σεμιναρίων στη Νότια

¹³ Alba, Richard and Victor Nee. 1997. Rethinking assimilation theory for a new era of immigration. *International Migration*

Review 31(4),p.826–74.

¹⁴ Gold, Steven J. 1992. Israelis in Los Angeles. Wilson Institute Research Note. *Los Angeles: Susan and David Wilstein Institute of Jewish Policy Studies*

¹⁵ «State of Affairs Israel and the Jewish Diaspora 23 June 2020. Interview with the Chairman of the Jewish Agency, Isaac Herzog». Συνέντευξη του Isaac Herzog, προέδρου του Εβραϊκού Πρακτορείου και Προέδρου του Ισραήλ από τις 7/7/2021, στο κανάλι του Παγκόσμιου Εβραϊκού Συνεδρίου με θέμα «Η κατάσταση των υποθέσεων του Ισραήλ και η Εβραϊκή Διασπορά».23/6/2020 μ.τφ.της συγγραφέως.

Αφρική, στη Γαλλία, στην Ιταλία οι διαδικτυακές αναλύσεις και η προβολή της ιστορίας στην αγγλική γλώσσα».

1.2.1 World Jewish Congress (Παγκόσμιο Εβραϊκό Κογκρέσο)

Το Παγκόσμιο Εβραϊκό Κογκρέσο¹⁶ είναι ένας Διεθνής Οργανισμός που εκπροσωπεί τις Εβραϊκές Κοινότητες και οργανισμούς σε 100 χώρες. Τις στηρίζει γύρω από διεθνείς οργανισμούς, κυβερνήσεις και κοινοβούλια. Είναι πολιτικά αποχρωματισμένη και αναδεικνύει την ποικιλομορφία των Εβραίων ανθρώπων. Η ταλμουδική φράση «Όλοι οι Εβραίοι είναι υπεύθυνοι ο ένας για τον άλλον»-“ Kol Yisrael Arevim Zehbezeh” διαπερνά τις δράσεις του Παγκόσμιου Εβραϊκού Κογκρέσου.

Το Παγκόσμιο Εβραϊκό Κογκρέσο πρωτοστατεί στη διεκδίκηση των δικαιωμάτων των Εβραίων και των εβραϊκών Κοινοτήτων σε όλο τον κόσμο από την ίδρυσή του, το 1936 στη Γενεύη της Ελβετίας. Λειτουργεί ως διπλωματικός βραχίονας σε αμέτρητες καμπάνιες για τη μνήμη του Ολοκαυτώματος και των θυμάτων του, προστατεύοντας το προφίλ τους και διεκδικώντας αποζημίωση για τις κλεμμένες περιουσίες. Παράλληλα, διαπραγματεύεται με τις Ελβετικές Τράπεζες την επίλυση της διαχείρισης των περιουσιακών στοιχείων που είναι δεσμευμένα σε αδρανείς λογαριασμούς. Διακηρύσσει το δικαίωμα των Εβραίων να επιστρέψουν στο Ισραήλ, αποδοκιμάζοντας πράξεις αντισημιτισμού και στηρίζει τις ειρηνευτικές δράσεις με τους γείτονες. Επίσης, προάγει τις σχέσεις με τη Ρωμαιοκαθολική Εκκλησία και δημιουργεί διαθρησκευτικές σχέσεις εμπιστοσύνης με αντιπροσώπους τόσο των Ισλαμικών Κοινοτήτων όσο και της Χριστιανικής Εκκλησίας. Πρόσφατα, προσαρμόστηκε και το λατινικό κείμενο της Μεγάλης Παρασκευής. Ωστόσο, η αλληλόδραση με την Ορθόδοξη όσο και την Προτεσταντική εκκλησία είναι αργή.

Κάθε τέσσερα χρόνια η Εκτελεστική Επιτροπή, το Διοικητικό Συμβούλιο και η Ολομέλεια του Παγκόσμιου Εβραϊκού Κογκρέσου συγκεντρώνονται μαζί με εκπροσώπους όλων των Εβραϊκών Κοινοτήτων για να εκλέξουν τη νέα ηγεσία και να θέσουν την πολιτική του. Η έδρα των κεντρικών γραφείων είναι στη Νέα Υόρκη.

Σύμφωνα με τον οργανισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τα θεμελιώδη δικαιώματα τον Δεκέμβριο του 2018 σε περιεκτική έκθεση για τα εγκλήματα μίσους εναντίον των Εβραίων στην Ευρωπαϊκή Ένωση και τις διακρίσεις σε 16.500 Εβραίους 12 κρατών

¹⁶ www.worldjewishcongress.org

μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης που ανταποκρίθηκαν, βρέθηκε ότι το 89% νιώθει ότι το κύμα του αντισημιτισμού χειροτερεύει. Επιπροσθέτως, παρατηρείται ότι το 79% του δείγματος που απάντησε, ενώ είχε υποστεί αντισημιτική παρενόχληση πέντε χρόνια πριν από τη διεξαγωγή της έρευνας δεν το κατήγγειλε στην αστυνομία. Τέλος, το γεγονός ότι το 1/3 όσων απάντησαν σκέφτηκαν να μεταναστεύσουν κάπου αλλού για να ζήσουν με ασφάλεια εξαιτίας της ισχυρής βίωσης του αντισημιτικού κλίματος καταδεικνύει τη ζοφερή πραγματικότητα στον Εβραϊκό λαό.

Το Παγκόσμιο Εβραϊκό Κογκρέσο δρα διακαώς με τη στήριξη 100 χωρών σε έξι ηπείρους προκειμένου να διατηρούνται και να γιορτάζεται η θρησκευτική και πολιτισμική εβραϊκή παρακαταθήκη.

1.2.2 European Jewish Congress (EJC)-Το Ευρωπαϊκό Εβραϊκό Κογκρέσο

Το Ευρωπαϊκό Εβραϊκό Κογκρέσο ιδρύθηκε το 1986 ως παράρτημα του Παγκοσμίου Εβραϊκού Κογκρέσου(WJC) με έδρα τις Βρυξέλλες. Συντονίζει 42 εβραϊκές κοινότητες στην Ευρώπη περικλείοντας 2.5 εκατομμύρια Εβραίους. Είναι ο μοναδικός αντιπροσωπευτικός οργανισμός των Εβραίων της Ευρώπης, προστατεύοντας τα ενδιαφέροντα των συνδεδεμένων κοινοτήτων. Συνεργάζεται καθημερινά τόσο με το Συμβούλιο της Ευρώπης, στο οποίο μετέχει και το Ευρωπαϊκό Εβραϊκό Κογκρέσο, όσο και με εθνικές κυβερνήσεις και κοινοβούλια. Στόχος της είναι να ενσωματώσει ακόμη και τις μικρότερες κοινότητες σε μια ευρεία πλατφόρμα ,έτσι ώστε να εκφράζουν όλοι τις ανάγκες τους, τις σκέψεις τους να αποφασίζουν για τη μελλοντική ηγεσία και να είναι συνοδοιπόροι με τις αλλαγές της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Με την κατάρρευση των κομμουνιστικών καθεστώτων στην Κεντρική και Ανατολική Ευρώπη και της Σοβιετικής Ένωσης το 1989 στο Ευρωπαϊκό Εβραϊκό Κογκρέσο συμπεριλήφθηκαν και αυτές οι κοινότητες.

Η Ομάδα Εργασίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στον Αντισημιτισμό (Working Group on Antisemitism-WGAS) συνενώνει τα μέλη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, ώστε να εντοπίζονται τρόποι με τον οποίο τα ευρωπαϊκά ιδρύματα, η βουλή κάθε έθνους και ΜΚΟ θα συμβάλλουν στην καταπολέμηση του αντισημιτισμού στην υιοθέτηση νομοθεσίας με αντίστοιχες ποινές. Ιδρύθηκε το 2012 και σύναψε συμφωνία με την αντιρατσιστική και διατμηματική ομάδα ποικιλομορφίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου(Anti-Racism and Diversity Intergroup(ARDI). Η ομάδα αυτή εστιάζει τις δράσεις της στη μνήμη του Ολοκαυτώματος και σε ζητήματα που άπτονται του αντισημιτισμού. Παράλληλα, το 2012 ιδρύθηκε το Κέντρο Ασφάλειας και Διαχείρισης

Κρίσεων(Security and Crisis Center-SACC) ενισχύοντας την προσπάθεια διασφάλισης της προστασίας όλων των Εβραίων στην Ευρώπη σε περίπτωση τρομοκρατικής ενέργειας, φυσικής καταστροφής και άλλης κρίσης.¹⁷

1.3 Ισραήλ και Ευρωπαϊκή Ένωση

Οι Ευρωισραηλινές σχέσεις ξεκινούν από το 1957, όταν το Ισραήλ επιζητούσε να αποκτήσει την πλήρη συμμετοχή στην Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα, ενώ δύο χρόνια αργότερα οι διπλωματικές σχέσεις έγιναν στενότερες. Ωστόσο, μετά από τον Αραβο-Ισραηλινό πόλεμο, με τον οποίο κατέκτησε νέα εδάφη(συμπεριλαμβάνοντας τη Δυτική Όχθη, την Ανατολική Ιερουσαλήμ, τη Λωρίδα της Γάζας και τα Ύψη Γκολάν) η ευρωπαϊκή αντιμετώπιση ήταν διλημματική. Από τη μια πλευρά οι διμερείς σχέσεις ήταν ευνοϊκές στο πεδίο των επιστημονικών, τεχνολογικών και πολιτισμικών προγραμμάτων που παρέχονταν στην ευρωπαϊκή αγορά. Από την άλλη πλευρά, ειδικότερα με τα ψηφίσματα 242 και 338 του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών(UNSC)αποφασίστηκε ότι καμία από τις κατακτημένες περιοχές δεν μπορεί να θεωρηθεί μέρος του Ισραηλινού κράτους¹⁸.Ωστόσο, το Ισραήλ προβάλλοντας την εγχώρια δικαιοδοσία των εδαφών θεωρεί ότι τα κατακτημένα εδάφη είναι κομμάτι του κράτους του.¹⁹Κατά τους Pardo και Peters οι Ευρωισραηλινές σχέσεις πλαισιώνονται από ποικίλες συγκρουόμενες τάσεις, καταλήγοντας σε προβληματική και ευμετάβλητη σχέση στην οποία συνυπάρχουν ο ενθουσιασμός με την πικρία ακόμη και τον θυμό.²⁰

Η Ευρωισραηλινή συνεργασία ξεκίνησε πάνω σε μια θετική βάση όταν το Ισραήλ ήταν μια από τις πρώτες χώρες που συμμετείχε σε διάλογο με την Ευρωπαϊκή Οικονομική

¹⁷ www.europeanjewcong.org

¹⁸ Bruno Oliveira Martins(2011)Uneasy Neighbors: Israel and the European Union – By S. Pardo and J. Peters. JCMS: *Journal of Common Market Studies*, Vol.49, Issue 2, p.497https://doi.org/10.1111/j.1468-5965.2010.02142_13.x

ανακτήθηκε 29/12/2020

¹⁹ Yishai, Y. (1985) 'Israeli Annexation of East Jerusalem and the Golan Heights: Factors and Processes'. *Middle Eastern Studies*, Vol. 21, No. 1, pp. 45–60

²⁰ Pardo, S. and Peters, J. (2012) *Israel and the European Union: A Documentary History* (Lanham, MD: Lexington Books),p.113

Κοινότητα. Το 1959, το Ισραήλ και η Ευρωπαϊκή Κοινότητα καθιέρωσαν επίσημα τις διπλωματικές τους σχέσεις (Pardo and Peters 2010, 1–4). Ωστόσο, παρά το πρώιμο ενδιαφέρον οι σχέσεις ανάμεσα στο Ισραήλ και την Ευρωπαϊκή Ένωση δεν αναπτύχθηκαν περαιτέρω, αφού το Ισραήλ συμμετείχε περισσότερο σαν ένα νησί στη μέση του Ατλαντικού Ωκεανού, παρά σαν μια Μεσογειακή χώρα, η οποία γειτόνευε με την Ευρωπαϊκή Ήπειρο.²¹

Στο πεδίο της ευρωπαϊκής εξωτερικής πολιτικής είναι απαραίτητο να ερευνηθεί η νομική υπόσταση της ευρωπαϊκής νομοθεσίας γύρω από το Ισραήλ. Παρατηρείται ότι ενώ η Ευρωπαϊκή Επιτροπή Δικαιοσύνης τάσσεται με τον κανόνα του νόμου, φαίνεται ότι η Ευρωπαϊκή Κομισιόν απογυμνώνει τις συγκρούσεις από την πολιτική τους διάσταση δημιουργώντας ένα νόμιμο μονοπάτι στην πορεία λήψης των αποφάσεων. Από την άλλη πλευρά, η Κομισιόν στηρίζεται στην ιδιωτική δράση των μη κυβερνητικών οργανώσεων. Ίσως με αυτόν τον τρόπο απελευθερώνονται νέες πολιτικές ανάπτυξης με τη δυνατότητα υποβολής ερωτήσεων στο κοινοβούλιο ή περιπτώσεις παραβατικής διαδικασίας.²²

Με το πέρασμα των δεκαετιών, το Ισραήλ και η Ευρωπαϊκή Ένωση ενδυνάμωσαν τους δεσμούς τους μέσω περίπλοκων σχέσεων ανάμεσά τους σε μια διττή διάσταση: σε μια θετική και πρακτική με υπόβαθρο το εμπόριο, την οικονομική συνεργασία, την έρευνα και την ανάπτυξη, τον τουρισμό, αλλά πιο μέτριο και περίπλοκο επίπεδο στο πολιτικό πεδίο.²³

Το εμπόριο και η οικονομία είναι δύο τομείς στους οποίους αντικατοπτρίζεται η στενότερη συνεργασία του Ισραήλ και της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η πρώτη εμπορική

²¹ Dror, Yehezkel, and Sharon Pardo (2006). "Approaches and Principles for an Israeli Grand Strategy Towards the European Union." *European Foreign Affairs Review*, 11p. 17–44.

²² Müller Patrick and Slominski Peter (2017). The Role of Law in EU Foreign Policy-making: Legal Integrity, Legal Spillover, and the EU Policy of Differentiation towards Israel. *JCMS: Journal of Common Market Studies*. Volume 55, No4. pp 871-878
<https://doi.org/10.1111/jcms.12509> 27/12/2020

²³ Pardo, Sharon, and Joel Peters. (2010). *Uneasy Neighbors: Israel and the European Union*. Lanham: Lexington Books

συμφωνία ανάμεσα στην Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα και το Ισραήλ υπογράφηκε το 1964 και ανανεώθηκε το 1970 από μια νέα πενταετή εμπορική συμφωνία. Το 1975, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και το Ισραήλ υπέγραψαν την πρώτη συμφωνία ελεύθερου εμπορίου, η οποία αντικαταστάθηκε το 1995 από την Συμφωνία Σύνδεσης. Από το 1996, το Ισραήλ είναι η πρώτη μη Ευρωπαϊκή χώρα, η οποία είναι πλήρες μέλος του Ευρωπαϊκού Ερευνητικού τομέα, συμμετέχοντας στα προγράμματα πλαίσιο (Horizon 2020) της Ερευνητικής και Τεχνολογικής Ανάπτυξης. Διακρίνεται μια γενικότερη επαγρύπνηση στο πολιτικό προσκήνιο του Ισραήλ για τη συμμετοχή στο πεδίο της Ανώτατης Εκπαίδευσης.

Η θεωρία της κανονιστικής δύναμης σχετίζεται με την έννοια της μη στρατιωτικής δύναμης (όπως η δύναμη του πολίτη, η ήπια δύναμη και η ηθική δύναμη). Μπορεί να προσδιοριστεί ως η ικανότητα ενός δρώντος, ο οποίος χαράσσει την αντίληψη σχετικά με την έννοια του κανονικού και κατάλληλου, χωρίς την άσκηση βίας, αλλά με τη θελκτική παρουσία του δρώντος, ωθώντας τους άλλους να συνεργαστούν μαζί του και να το προσαρμόσουν ως ένα μοντέλο.²⁴

Κατά τον Manners η κανονιστική δύναμη της Ευρωπαϊκής Ένωσης απορρέει από τη διάχυση των κανόνων. Η ιδέα του Manners αναπτύχθηκε αργότερα από τον Diez θεωρώντας ότι η Ευρωπαϊκή κανονιστική δύναμη υπηρετεί την ευρωπαϊκή εξωτερική πολιτική και τις εξωτερικές σχέσεις, ενώ χρησιμοποιείται ως μια πρακτική παρεκβατικής παρουσίασης με σκοπό την παγίωση της Ευρωπαϊκής ταυτότητας.²⁵

Η θεωρία της κανονιστικής δύναμης στην Ευρώπη κατά τον Manners μπορεί να πλαισιώσει τον ρόλο της Ευρώπης στο Ισραήλ. Παρατηρείται ότι η Διαδικασία της Μπολόνια ως ιδέα κινητοποίησε το ενδιαφέρον των αρμοδίων χάραξης πολιτικής του Ισραήλ. Στο σημείο αυτό εντοπίζεται η μορφή της μετάδοσης (contagion) των κανόνων

²⁴ Manners, Ian. (2006a). "The European Union as a Normative Power: A Response to Thomas Diez." *Millennium: Journal of International Studies* 35 (1): 167–180. Manners, Ian. 2006b. "Symbolic Manifestation of the EU's Role." In *The European Union's Role in International Politics: Concepts and Analysis*, edited by Ole Elgström, and Michael Smith, 66–84. New York: Routledge

²⁵ Diez Thomas (2005). *Constructing the Self and Changing Others: Reconsidering "Normative Power Europe"*. *Millennium Journal of International Studies*. 33(3):613-636

της Ευρώπης. Η διαδικαστική διάχυση (procedural diffusion) περιλαμβάνει την ιδρυματοποίηση της σχέσης ανάμεσα στη Ευρωπαϊκή Ένωση και ένα τρίτο μέλος, μέσω των συμφωνιών, όπως το Ισραήλ. Η πληροφοριακή διάχυση (informational diffusion) ως μορφή επικοινωνιακής στρατηγικής αντικατοπτρίζεται στην περίπτωση των αιτήσεων για τα ευρωπαϊκά προγράμματα, των δημόσιων αναφορών σε γείτονες χώρες για την εκτέλεση της διαδικασίας της (EACEA 2010). Η διάχυση μεταβίβασης, κατά τη διαδικασία ανταλλαγής αγαθών της Ευρωπαϊκής Ένωσης εμπορίου, βοήθειας και τεχνικής υποστήριξης με τρίτα μέλη με πρωταρχικά και οικονομικά μέσα. Αυτή η μορφή πρακτικής διακρίνεται στα ευρωπαϊκά προγράμματα Ανώτατης Εκπαίδευσης όπως το Erasmus +, το οποίο πλαισιώνεται όχι μόνο από επιμορφωτική και τεχνική υποστήριξη, αλλά και από αντίστοιχη χρηματοδότηση. Η μορφή ανοιχτής διάχυσης (overt diffusion), είναι αποτέλεσμα φυσικής παρουσίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε τρίτα κράτη, όπως η ίδρυση των γραφείων Tempus και Erasmus, ως παράρτημα του Εκπαιδευτικού, Οπτικοακουστικού και Πολιτιστικού Πρακτορείου (Education, Audiovisual and Cultural Agency) και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στο Ισραήλ. Τέλος, το πολιτιστικό φίλτρο επηρεάζει το αντίκτυπο των διεθνών κανόνων της πολιτικής εκμάθησης σε τρίτα κράτη και οργανισμούς ωθώντας στην εκμάθηση, την προσαρμογή και την επιβολή κανόνων, όπως στο εκπαιδευτικό πεδίο του Ισραήλ στην Ανώτατη Εκπαίδευση.²⁶

Το εμπορικό και βιομηχανικό επιμελητήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης του Ισραήλ (Israel European Union Chamber of Commerce and Industry) είναι μια μη κερδοσκοπική οργάνωση με σκοπό την ενδυνάμωση των διμερών εμπορικών σχέσεων ανάμεσα στην Ευρωπαϊκή Ένωση και το Ισραήλ και την ενθάρρυνση των επιχειρηματιών που δρουν σε κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ιδρύθηκε το 2007 και εστιάζει στις επενδυτικές δράσεις του πάνω στο εμπόριο, τη βιομηχανία, τη γεωργία, την έρευνα, την ανάπτυξη, τις υποδομές και την τηλεπικοινωνία. Κάθε εξάμηνο οι Πρόεδροι των Ευρωπαϊκών Επιμελητηρίων, οι διευθυντές οικονομικών οργανισμών, αντιπρόσωποι των Υπουργείων του Ισραήλ και Πρέσβεις συναντιούνται για τη διεξαγωγή σημαντικών συνομιλιών και συμφωνιών. Παράλληλα, σε συνεργασία

²⁶ Manners, Ian (2002). Normative Power Europe: *A Contradiction in Terms*, *Journal of Common Market Studies JCMS*. Volume 40, Issue 2: p235-258

με το Ινστιτούτο Εξειδίκευσης του Ισραήλ (Israel Expert Institute) διοργανώνονται εκπαιδευτικά σεμινάρια πάνω σε ρυθμιστικά ζητήματα εξαγωγών. Οι συναντήσεις προορίζονται συνήθως τόσο για εισαγωγείς όσο για εξαγωγείς και διευθυντές Ισραηλινών εταιρειών που εργάζονται σε ευρωπαϊκές χώρες (Federation of Israeli Chamber of Commerce).²⁷

Η Ένωση Τύπου του Ισραήλ Europe (Israel Press Association) στην Ευρώπη είναι ένας οργανισμός στις Βρυξέλλες προσφέροντας ακριβείς πληροφορίες για το Ισραήλ και τη Μέση Ανατολή. Στόχος είναι η δημιουργική και θετική αύρα στην κάλυψη των γεγονότων των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης, στη διάθεση αξιόπιστων πηγών σε συντάκτες και στη διάκριση αρνητικών σχολίων για το Ισραήλ κατά την κάλυψή τους. Παράλληλα, διεξάγονται ενημερώσεις σχετικά με το Ισραήλ ανάμεσα σε Ισραηλινούς στοχαστές, επιχειρηματίες, πολιτικούς, αντιπροσώπους της κοινωνίας των πολιτών και του πολιτισμού και άλλους δημοσιογράφους²⁸

Κεφάλαιο 2 Η πολιτιστική διπλωματία του Ισραήλ

Πολιτισμός είναι ολόκληρο το πλέγμα των πνευματικών, υλικών, διανοητικών και συναισθηματικών χαρακτηριστικών που διακρίνουν μια κοινωνία ή μια κοινωνική ομάδα και αποτελούν τα στοιχεία της πολιτισμικής ταυτότητάς της. Σ' αυτά περιλαμβάνονται τρόποι ζωής, παραδόσεις, αντιλήψεις, τέχνες, γράμματα, και στο σύστημα των ηθικών αξιών τους εντάσσονται τα θεμελιώδη Δικαιώματα του Ανθρώπου. Περιλαμβάνει τόσο τον επίσημο όσο και τον λαϊκό πολιτισμό και δεν περιορίζεται στην υπάρχουσα πολιτισμική κληρονομιά, αλλά εμπλουτίζεται συνεχώς από τη Μνήμη και τη Δημιουργικότητα. Δεν είναι εσωστρεφής, αλλά γονιμοποιείται από τις έξωθεν πολιτισμικές αλληλεπιδράσεις. Ακόμα ο πολιτισμός συνδέεται με μια δυναμική σχέση με την Παιδεία, «μέσω της ελευθερίας της έκφρασης» της ελευθερίας της συμμετοχής και της ελεύθερης διακίνησης προσώπων, επιστημονικών γνώσεων και πολιτισμικών δημιουργημάτων». UNESCO, 43^η Διεθνής Συνδιάσκεψη για την Παιδεία και τον Πολιτισμό, Γενεύη, 14-19 Σεπτεμβρίου 1992

²⁷ www.chamber.org.

www.ileucc.co.il

²⁸ www.eipa.eu.com)

Κατά τον Η.Κουσκουβέλη «ο πολιτισμός μπορεί να λειτουργήσει ως εργαλείο στην άσκηση της εξωτερικής πολιτικής».²⁹

Κατά τον Ι.Μάτζη «η πολιτιστική αποτελεί μια από τις 6 διαστάσεις ισχύος ανάμεσα στην οικονομική, την τεχνολογική, τη στρατιωτική, την πολιτική και την ανθρώπινη». Κατά τον πολιτικό επιστήμονα J.Nye³⁰ «η ήπια δύναμη είναι μια ικανότητα πειθούς μέσα από την κουλτούρα, τις αξίες και τις ιδέες σε αντίθεση με τη σκληρή δύναμη, η οποία κατακτά και εξαναγκάζει μέσω της στρατιωτικής δύναμης».

Η εβραϊκή συνεισφορά εντοπίζεται και στο αμερικανικό εργατικό κίνημα. Πρωταρχική θέση έχουν οι ορολογιοποιοί όπως ο Bessie Abramovitz και οι βιοτέχνες ρούχων και οι τεχνίτες καπέλων (Pose Schneiderman)³¹. Αξιοσημείωτα είναι τα Yiddish θέατρα και εφημερίδες, μιούζικαλ και οπερέτες, καθώς και το Εβραϊκό θέατρο Τέχνης Maurice Schwartz(1928).Οι ποιητές Rossenfeld, Bovshover, Edelstadt η Warner Productions ο Spinoza, ο Albert Einstein, ο Bob Dylan, η Lilian Helman η Barbara Streisand πλαισιώνουν τομείς με αναφορά στην Εβραϊκή καταγωγή τους.³²

Το προφίλ του εβραϊκού λαού διαμορφώνεται σε απλοϊκά αγαθά διαβίωσης όπως το κρασί, τα πορτοκάλια, η μουσική, η τέχνη, οι πίνακες ζωγραφικής, η Ισραηλινή φολκλορική μουσική, τα ποιήματα για τη θάλασσα της Γαλιλαίας, η μητρόπολη του Τελ Αβίβ, η Ιερουσαλήμ, νικνακς, το δυτικό τείχος, τα παράθυρα τσαγκαλ και το νοσοκομείο Hodassah, το όρος Tempel και η Νεκρά Θάλασσα, η εταιρεία “Body Care Company Ahava” ,το νερό και η λάσπη της Νεκράς Θάλασσας.

Κατά τη διάρκεια του 1980 έως το 1990 ξεπρόβαλε η κουλτούρα των Yiddish από τους Εβραίους της Ανατολικής Ευρώπης. Έτσι, θεμελιώθηκαν οι σπουδές Yiddish, τα

²⁹ Κουσκουβέλης Η. (2009). Μία ολιστική προσέγγιση στην εξωτερική πολιτική. *Μακεδονία*, 25 Οκτωβρίου 2009.

³⁰ Nye Joseph(2005).*Hard power and soft power. Trans.Men Honghua.Beijing:Peking University Press.*

³¹ Curriculum Materials in Elementary School Social Studies on Greeks, Jews, Lithuanians, Ukrainians. Chicago Consortium for Inter-Ethnic Curriculum Development ,III.pp1-96

³²<https://eric.ed.gov/?q=JEWISH+COMMUNITIES+EUROPE&id=ED130981>
29/11/2020

κολλέγια, οι πανεπιστημιούπολεις, τα σπίτια που λειτουργούσαν ως εκδοτικοί οίκοι. Το κανάλι επικοινωνίας και γνωριμίας της κουλτούρας Yiddish ήταν η μετάφραση των βιβλίων στα αγγλικά. Πριν το ολοκαύτωμα οι Ορθόδοξοι Εβραίοι της Ανατολικής Ευρώπης ήταν η κορυφή της Εβραϊκής ζωής.

Οι Μιζράχι (Mizrahi) συναποτελούν τους Εβραίους της Μέσης Ανατολής. Η κυριαρχία της αριστοκρατίας των Ασκενάζυ στις Η.Π.Α. και στο Ισραήλ θορυβήθηκε από την άνοδο του πολιτικού κόμματος Shash και την ισχυροποίηση ξεχωριστών Εβραϊκών Κοινοτήτων της Βόρειας Αφρικής στο Ισραήλ και την οργάνωση της IVRI-NASAWI(η οργάνωση αποτελείται από συγγραφείς και καλλιτέχνες Σεφαραδίτες και Μιζράχι στις Ηνωμένες Πολιτείες, την ενσωμάτωση της Αμερικανικής Σεφαραδίτικης Ομοσπονδίας στο Κέντρο εβραϊκής ιστορίας στη Νέα Υόρκη, την παραγωγή των Ladino(ισπανοϊουδαϊκών)θεατρικών έργων ,πολιτιστικών εκθέσεων και εκπαιδευτικών προγραμμάτων ³³

2.1 Εβραϊκά Μουσεία ανά τον κόσμο

Το μουσείο “Yad Vashem” ιδρύθηκε το 1953 από το Ισραηλινό Κοινοβούλιο “Knesset”. Σύμφωνα με τον νόμο “Yad Vashem ”το μουσείο αποτελεί το Παγκόσμιο Κέντρο Μνήμης του Ολοκαυτώματος. Στο μουσείο τιμάται η ενθύμηση των 6.000.000 Εβραίων που αφανίστηκαν από τους Γερμανούς Ναζί και τους συνεργάτες τους. Το Μουσείο εκτείνεται σε ένα λόφο 45 στρεμμάτων στην Ιερουσαλήμ. Περιτριγυρίζεται από άλλα μνημεία και μουσεία όπως το Μουσείο Complex, το Hall of Remembrance, η Κοιλάδα των Κοινοτήτων(Valley of the Communities) και το μνημείο των παιδιών(Children’s Memorial).

Στο Μουσείο συλλέχθηκαν πολλαπλά ντοκουμέντα από την Ευρώπη και τη Βόρεια Αφρική, ενώ πολλές μαρτυρίες Εβραίων και ανθρώπων που βοήθησαν στην επιβίωσή τους(27.000) φιλομοποιήθηκαν. Έχουν καταγραφεί ονόματα 4.800.000 θυμάτων ,συλλεχθεί φωτογραφίες και οπτικοακουστικό υλικό. Η βιβλιοθήκη και το οπτικό κέντρο(Visual Center)αποτελεί σημείο αναφοράς για ερευνητές και εκπαιδευτικούς. Το Διεθνές Σχολείο Μελετών του Ολοκαυτώματος αποτελεί πόλο έλξης για χιλιάδες μαθητές και εκπαιδευτικούς, φοιτητές και αξιωματούχους του Ισραηλινού στρατού πριν από τα ταξίδια τους στην Πολωνία. Παράλληλα, λειτουργεί το Μουσείο Τέχνης

³³ Ομοίως σελ.16.

Ολοκαυτώματος(Museum of Holocaust Art),με ποικίλα εκθέματα ,μια Συναγωγή και το Κέντρο Εκμάθησης(Learning Centre) εστιάζοντας σε διλήμματα που απορρέουν από το γεγονός του Ολοκαυτώματος. Η ιστοσελίδα του Yad Vashem είναι διαθέσιμη σε οκτώ γλώσσες.³⁴

2.2 Εβραϊκά μουσεία στην Ελλάδα και Εβραϊκές Κοινότητες και Συναγωγές
Η ιδέα του Εβραϊκού Μουσείου της Ελλάδος(ΕΜΕ) γεννήθηκε στα τέλη της δεκαετίας του 1970 χάρη στην πρωτοβουλία της Ισραηλιτικής Κοινότητας Αθηνών. Το 1977 ιδρύθηκε ένα μικρό μουσείο, το οποίο στεγάστηκε προσωρινά σε ένα δωμάτιο δίπλα στη Συναγωγή της οδού Μελιδώνη. Με την καθοδήγηση του Νίκου Σταυρουλάκη, διευθυντή του Μουσείου μέχρι το 1993, τη συγκέντρωση υλικού από όλες τις κοινότητες της Ελλάδος και το ενδιαφέρον ιδιωτών, η συλλογή εμπλουτίστηκε με σπάνια βιβλία, εκδόσεις, υφάσματα, τελετουργικά και οικιακά σκεύη. Το 1981, δημιουργήθηκε η οργάνωση «Αμερικάνοι Φίλοι του Εβραϊκού Μουσείου της Ελλάδος» και έπειτα από τα μέλη Ισραηλιτικής Κοινότητας Αθηνών και Θεσσαλονίκης , «Ο Σύλλογος Φίλων του Εβραϊκού Μουσείου Ελλάδος» που από τότε υποστηρίζει το Μουσείο σε κάθε του πρωτοβουλία. Το 1984, η συλλογή μεταφέρθηκε σε κτίριο της Λεωφόρου Αμαλίας 36 και το Μουσείο απέκτησε νομική υπόσταση το 1989 και λειτουργεί ως σήμερα ως Ν.Π.Ι.Δ. Το 1997 με την οικονομική συμπαράσταση του Υπουργείου Πολιτισμού και του συλλόγου Φίλων της Ελλάδας και του εξωτερικού, το εβραϊκό Μουσείο μεταφέρθηκε στο νεοκλασικό κτίριο της οδού Νίκης 39, στο κέντρο της Αθήνας.³⁵

Εκπαιδευτικά προγράμματα και δραστηριότητες για το σχολικό έτος 2020-2021

³⁴ www.yadvashem.org

www.youtube.com/user/YadVashem

www.thinkIsrael.com/Tourism/

www.jewishvirtuallibrary.org/jsource/Holocaust

³⁵ www.jewishmuseum.gr

Το πρόγραμμα απευθύνεται σε μαθητές Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Οι εκπαιδευτικοί απευθύνονται στο Μουσείο μέσω email και της αντίστοιχης ιστοσελίδας. Το πρόγραμμα παρέχεται δωρεάν στα σχολεία.

- ✓ Στο αρχείο προφορικής ιστορίας Ε.Μ.Ε υπάρχουν άγνωστες ιστορίες επιζήσαντων στο πλαίσιο της Διεθνούς ημέρας Θυμάτων Ολοκαυτώματος (Αντίσταση, σωτήρες, στρατόπεδα, διάσωση, διαφυγή στη Μέση Ανατολή) για τις τάξεις Ε΄ ΣΤ΄.
- ✓ Ψηφιακές εκθέσεις
- ✓ Ψηφιακά εκπαιδευτικά προγράμματα: Σαβουώτ, η Εορτή των Εβδομάδων, «νερό μικρό, νερό καλό που είσαι στην καρδιά μου»
- ✓ Οι Εβραίοι της Ελλάδας (ψηφιακή εφαρμογή)
- ✓ Ένα παιδί στην Κατοχή»(ψηφιακή έκδοση).Ε,ΣΤ, Δημοτικού με προσαρμογές σε τάξεις Γυμνασίου- Λυκείου.
- ✓ Ανθρώπινα δικαιώματα: Β΄ Παγκόσμιος πόλεμος, δικαιώματα καταπάτησης, ανάλυση ολοκαυτώματος και δημοκρατικές αξίες.
- ✓ «Εβραίοπουλα σε αναζήτηση καταφυγίου στη διάρκεια της κατοχής». Δημιουργήθηκε με αφορμή τις Ευρωπαϊκές ημέρες Πολιτιστικής Κληρονομιάς
- ✓ 2016.Περίοδος κατοχής-ιστορίες παιδιών γκέτο και εκτοπισμός σε στρατόπεδα συγκέντρωσης.
- ✓ Παιχνίδι ιστορικής μνήμης: Εξοικείωση παιδιών με ενθυμήματα 2.300 ετών εβραϊκής ζωής στην Ελλάδα. Μέσω τυχαίας επιλογής φωτογραφιών, οι μικροί επισκέπτες καλούνται να εντοπίσουν τα αντίστοιχα εκθέματα και να τα μεταφράσουν εικαστικά με άσκηση ελεύθερου σχεδίου.
- ✓ Εβραϊκή Γλώσσα, Ισπανοεβραϊκή, Γραϊκο-Ιουδαϊκή διάλεκτος.
- ✓ Εμπνέοντας ενεργούς πολίτες: Εκπαιδευτικό πρόγραμμα για τον αντισημιτισμό(μαρτυρίες, αρθρογραφία, νομοθεσία).
- ✓ Ιστορίες Διάσωσης: Αναδεικνύει συγκεκριμένες ιστορίες που έχουν τιμηθεί από το Yad Vashem με τον τίτλο Δικαίου των Εθνών.

ΜΟΝΙΜΗ ΕΚΘΕΣΗ ΕΒΡΑΪΚΟΥ ΜΟΥΣΕΙΟΥ

-Συναγωγή: Γνωριμία χώρου προσευχής, ιερά κείμενα, έθιμα λειτουργίας, διακοσμητικά θέματα, σύμβολα. Εβραϊκές γιορτές, ώστε να εντοπίσουν κοινά στοιχεία με χριστιανικές γιορτές.

Κύκλος ζωής: Γνωριμία παιδιών με βασικά ήθη και έθιμα της ζωής ενός Εβραίου από τη γέννηση , τον θάνατο και σύγκριση με θέματα άλλων θρησκειών.

Ολοκαύτωμα: Τι συνέβη σε Ευρώπη και Ελλάδα. Ηθικά ζητήματα (Γυμνάσιο-Λύκειο).

-Ενδυμασία: Ελληνοεβραϊκή παραδοσιακή ενδυμασία , κοσμήματα, στολίδια, φυλαχτά.

-Ιστορία των Ελλήνων Εβραίων: Οι Εβραϊκές Κοινότητες στην Ελλάδα από το 3^ο Π.Κ.Π.

-Μικρός Επιμελητής: Στόχος είναι οι μικροί επισκέπτες να γνωρίσουν βιωματικά τις μουσειακές διαδικασίες ένταξης αντικειμένων στη συλλογή (Γ,Δ,Ε,ΣΤ).

-Έθιμα: παιχνίδια , θεατρικά δρώμενα, χειροτεχνίες.

ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

- ✓ -«Μήλο με μέλι για καλή χρονιά»: Γνωριμία Εβραϊκής Πρωτοχρονιάς, Ρος Ασσανά», Νέα Εβραϊκή χρονολογία, σεληνιακό ημερολόγιο, οπτικοακουστικό υλικό, παιχνίδια, κατασκευές, συνταγές.
- ✓ -Το «Καντήλι»
- ✓ Σημασία και χρήση καντηλιού σε κύριες μονοθεϊστικές θρησκείες. Εβραϊκή, Μουσουλμανική.
- ✓ -Πεσάχ και Πάσχα(οικογενειακό πρόγραμμα).Συνεργασία με το ελληνικό Παιδικό Μουσείο.
- ✓ -Ιερά βιβλία «Τορά, Κοράνι, Ευαγγέλιο» σε συνεργασία με Βυζαντινό-Χριστιανικό Μουσείο και Μουσείο Ισλαμικής Τέχνης (Μπενάκη), ώστε οι μικροί ερευνητές να εντοπίσουν κοινά στοιχεία, διαφορές και να οραματίζονται την αρμονική συνύπαρξη των πολιτισμικών αγαθών.
- ✓ -«Μικρός Συντηρητής»: Εξοικείωση με μουσειακά επαγγέλματα.
- ✓ **Προγράμματα στα πλαίσια συμμετοχής του Ε.Μ.Ε. στις ημέρες πολιτιστικής κληρονομιάς του Υ.ΠΑΙ.Θ.Π.Α.-Περιβάλλον και Πολιτισμός.**

- ✓ -Καλώς ήρθατε στο τραπέζι μας: Εβραϊκή θρησκεία, διατροφή, νηστεία, θρησκευτικές γιορτές, απαγορευμένες τροφές, εορταστικά σκεύη, λάδι, κρασί, ψωμί(Γυμνάσιο, Λύκειο, Ενήλικες).
- ✓ -Το Δένδρο της Ζωής: Δέντρο ως σημειωτικό σύμβολο, διαπολιτισμικό, διαχρονικό σύμβολο.
- ✓ -Γούρια και φυλαχτά από την ελληνοεβραϊκή παράδοση.
- ✓ -Το «Μίκβε»: Ρόλος νερού σε γυναικείες πρακτικές.
- ✓ -«Και εγένετο φως»: Ιερά σκεύη φωτισμού στην εβραϊκή τέχνη και παράδοση.
- ✓ -Μαζάλ Τοβ: Θρησκευτική ενηλικίωση και γάμος. Σύγκριση με άλλα έθιμα.
- ✓ -Εβραίες γυναίκες της Ελλάδας: Καθημερινότητα και παράδοση.
- ✓ -Μουσειοσκευή: «Κρυμμένα παιδιά στην Ελλάδα της Κατοχής». Ανθρώπινα δικαιώματα, ταυτότητα, κοινωνική ανεκτικότητα, δικαίωμα διαφορετικότητας, ρατσισμός, ξενοφοβία.
- ✓ -Ολοκαύτωμα
- ✓ -Εβραϊκές γιορτές
- ✓ -Έκθεση για το ολοκαύτωμα
- ✓ -Εβραϊκές γειτονίες της Ελλάδας
- ✓ -Εκπαιδευτικός φάκελος: Αντισημιτισμός, Ρατσισμός, Χτες και Σήμερα.(οπτικοακουστικό υλικό μέσα στην τάξη.)
- ✓ -Εκπαιδευτικός φάκελος: Συναγωνιστής, Έλληνες Εβραίοι στην Εθνική Αντίσταση.
- ✓ -Εκπαιδευτικός φάκελος: Η Εβραϊκή Κοινότητα Ιωαννίνων. Διαδρομή στο χρόνο.
- ✓ -Εκπαιδευτική έκθεση: Γιουσουρούμ μια Οικογένεια μια γειτονιά.
- ✓ -Εβραϊκή γλώσσα. Ισπανοεβραϊκή, Γραικο-Ιουδαϊκή.
- ✓ **Πρόγραμμα Crocus.**
- ✓ Το πρόγραμμα πραγματοποιείται στο πλαίσιο συνεργασίας του Ε.Μ.Ε με τον εκπαιδευτικό οργανισμό για το ολοκαύτωμα Ιρλανδίας για μαθητές 11-18 ετών. Το Ίδρυμα Ολοκαυτώματος Ιρλανδίας παρέχει στα σχολεία βολβούς κίτρινου κρόκου για να φυτευτούν το φθινόπωρο στη μνήμη 1,5 εκατομμυρίων παιδιών και άλλων χιλιάδων παιδιών που πέθαναν στο ολοκαύτωμα. Τα κίτρινα άνθη φέρνουν στη μνήμη το κίτρινο άστρο του Δαβίδ, το οποίο οι Ναζί υποχρέωναν

τους Εβραίους να φοράνε. Ο κρόκος ανθεί στα τέλη Ιανουαρίου ή αρχές Φεβρουαρίου κατά τη Διεθνή Ημέρα Μνήμης Θυμάτων Ολοκαυτώματος(27 Ιανουαρίου).³⁶

- ✓ Το online Crocus club είναι ένα ασφαλές διαδικτυακό forum , όπου τα σχολεία συμμετοχής μπορούν να μοιράζονται εμπειρίες να κάνουν νέους φίλους στη χώρα ή στο εξωτερικό. Παράλληλα, υπάρχουν ξεχωριστά forum για δασκάλους και μαθητές και η διαχείριση γίνεται από το Ίδρυμα Ολοκαυτώματος Ιρλανδίας.
- ✓ Το “Butterfly project”.1.500.000 πεταλούδες μνημονεύει όσα παιδιά χάθηκαν στο Ολοκαύτωμα.
- ✓ -«Το ημερολόγιό μου». Πρόκειται για μια θεατρική παράσταση. για το ημερολόγιο του Ιωσήφ, την τύχη και την οικογένεια του στη Θεσσαλονίκη που αποφασίζει να χωρίσει και να κρυφτεί.³⁷
- ✓ Μαθητικοί Διαγωνισμοί με θέμα το Ολοκαύτωμα
- ✓ Για τη σχολική περίοδο 2020-2021 κηρύχθηκε ο 7^{ος} Μαθητικός Διαγωνισμός Ταινίας μικρού μήκους με Θέμα «Το Ολοκαύτωμα και οι Έλληνες Εβραίοι (2020-2021)».Οι μαθητές και οι μαθήτριες μέσα από τα έργα τους καλούνται να εκφράσουν τα συναισθήματά τους για το θέμα, καθώς και να προβληματιστούν σχετικά με την επικαιρότητα του στη σύγχρονη ζωή. Για την προώθηση του διαγωνισμού συνεργάστηκαν η Γενική Γραμματεία Θρησκευμάτων του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων και το Εβραϊκό Μουσείο Ελλάδος κατόπιν θετικής γνωμοδότησης του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής(Πράξη 45/15-10-2020)αρ.πρωτ.42856/02/ 14-3-2017 ΦΕΚ 950/Β´) .Δικαίωμα συμμετοχής έχουν οι μαθητές των περιφερειών Α´, Β´,Γ´,Δ´ Αθήνας, Ανατολικής και Δυτικής Θεσσαλονίκης, Ανατολικής και Δυτικής Αττικής, Αρκαδίας, Ηρακλείου, Λασιθίου, Πειραιά και Ρεθύμνης.Οι μαθητές μπορούν να περιδιαβούν σε ιστορικό αρχείο, μαρτυρίες, επιζησάντων και σύγχρονων περιστατικών, να εμβαθύνουν στην ιστορική διάσταση του ολοκαυτώματος, του ρατσισμός, της μισαλλοδοξίας, του αντισημιτισμός με πρωτότυπο τρόπο. Ως έπαθλο

³⁶ www.hetireland.org/crocus

³⁷ www.jewishmuseum.gr/ekpaideytika-programmata-kai-drastiriotes-gia-to-scholiko-etos-2020-2021

προσφέρεται ένα σεμινάριο, εκπαιδευτική επίσκεψη στο κρατικό Μουσείο Άουσβιτς-Μπιρκενάου, στην Πολωνία, στο πλαίσιο απολογιστικής συνάντησης.³⁸ ,Διεθνής Συμμαχία για τη Μνήμη Ολοκαυτώματος(INTERNATIONAL HOLOCAUST REMEMBRANCE ALLIANCE-I.H.R.A.) στην οποία η Ελλάδα είναι μέλος.

Η Θεσσαλονίκη αποκαλείται Μητέρα του Ισραήλ .Ο χρόνος της αρχικής εγκατάστασης των Εβραίων στη Θεσσαλονίκη είναι ένα δυσεπίλυτο πρόβλημα. Εικάζεται ότι από το 315 ΠΚΠ η Θεσσαλονίκη είχε Εβραίους κατοίκους. Κάποιοι θεωρούν ότι οι Εβραίοι εγκαταστάθηκαν στη Θεσσαλονίκη το 140 ΠΚΠ ερχόμενοι από την Αλεξάνδρεια. Σύμφωνα με γραπτή μαρτυρία της εποχής γύρω στο 50 ΚΠ στις πράξεις των αποστόλων ο Απόστολος Παύλος δίδαξε στη συναγωγή επί τρία συνεχή Σάββατα. Από τα μέσα του 14^{ου} αιώνα καθοριστικό γεγονός για την εξέλιξη της Ισραηλιτικής Κοινότητας είναι η εγκατάσταση στην πόλη 15.000.000 Ισπανοεβραίων, των Σεφραδίμ, που έρχοταν από το 1492 διωγμένοι από την Ισπανία με διάταγμα των καθολικών βασιλιάδων Φερδινάνδου και Ισαβέλλας. Σε αυτούς προστίθενται εξόριστοι Εβραίοι από τη Σικελία, την Πορτογαλία, και τη Β. Αφρική. Με την άλωση της από τους Τούρκους 1430 οι Σεφραδείμ κατέλαβαν συνοικίες από την Εγνατία έως την Παραλία και από τον Βαρδάρη έως τη Διαγώνιο.

Διακρίνονταν για την ενασχόληση τους με την υφαντουργία, δούλευαν στα ορυχεία του Γαλλικού ποταμού και της Σιδηρόκαμας. Ίδρυσαν το πρώτο τυπογραφείο στη Θεσσαλονίκη γύρω στο 1520 και ανάμεσά τους αναδεικνύονται μεγάλες προσωπικότητες γιατρών, φιλοσόφων, ποιητών, ραβίνων, νομοδιδασκάλων. Το 1876 οι Εβραίοι δέχονται προχωρημένη Ευρωπαϊκή παιδεία στις σχολές ALLIANCE ISRAELITE UNIVERSELLE. Το 1865 κυκλοφορεί στη Θεσσαλονίκη η πρώτη Εβραϊκή εφημερίδα, «EL LUNAR» και εγκαινιάζεται η βιομηχανική ανάπτυξη με τον μεγάλο ατμόμυλο Αλλατίνι των Ιταλοεβραίων(1854). Μετά την επανάσταση των Νεότουρκων (1908) ιδρύεται η σοσιαλιστική οργάνωση Φεντερασιόν και εμφανίζονται οι πρώτοι σιωνιστικοί σύλλογοι. Με την πυρκαγιά του 1917, 53.000 μέλη, άστεγοι και

³⁸ <http://jewishmuseum.gr> , <http://jmth.gr>, <http://www.holocaustremembrance.com>

άλλοι μετανάστευσαν στο εξωτερικό. Το 1940 μένουν 50.000 και με το ολοκαύτωμα των Ναζί εξαφανίζεται το 96% της Ισραηλιτικής Κοινότητας. Η Ισραηλιτική Κοινότητα Θεσσαλονίκης είναι νομικό πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου. Υπάγεται στο Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων. Λειτουργεί με βάση το νόμο 2456/20 «Περί Ισραηλιτικών Κοινοτήτων. Ανώτατο όργανο είναι η εικοσαμελής Κοινοτική Συνέλευση που εκλέγεται με καθολική ψηφοφορία κάθε τέσσερα χρόνια.

Η Εβραϊκή Δημοτική σχολή Ταλμούδ Τορά Αγκαδόλ ιδρύθηκε το 1901. Από το 1979 το κτίριο στεγάζει το δημοτικό σχολείο Ισραηλιτικής κοινότητας Θεσσαλονίκης. Οι περισσότεροι μαθητές είναι Εβραίοι. Μέχρι το 1943 το κτίριο ήταν η έδρα του φιλανθρωπικού ιδρύματος Ματανότ Λαεβιούμ, το οποίο παρείχε 1000 μερίδες φαγητού καθημερινά σε ορφανά και άπορα παιδιά (1936). Οι τίτλοι του ακίνητου εκδόθηκαν στην περίοδο 1929-1934. Η οδός ονομάστηκε Φλέμιγκ.

Το 1512 ιδρύθηκε το πρώτο τυπογραφείο γύρω στο 1512 από τον Δον Γιούδα Γκεδαλιά. Μέχρι τις αρχές του 20 αιώνα εκδόθηκαν στα τυπογραφεία της Θεσσαλονίκης περισσότερα από 3.500 έργα.

Η εβραϊκή κοινότητα της Θεσσαλονίκης διατηρούσε μια αλυσίδα φιλανθρωπικών ιδρυμάτων και λαμπρό σύστημα αλληλοβοήθειας. Η υγειονομική οργάνωση «Μπικούρ Χολίμ» παρείχε ιατροφαρμακευτική περίθαλψη στους άπορους Εβραίους της πόλης. Το 1786 αναφέρεται η ύπαρξη ενός νοσοκομείου, το οποίο βρισκόταν στη μέση του εβραϊκού νεκροταφείου. Το 1908 ιδρύθηκε το σύγχρονο νοσοκομείο Χιρς χάρη σε δωρεές ιδιωτών και τις ακάματες προσπάθειες του γιατρού Μωυσή Μισραχή. Η κοινότητα είχε επίσης το γηροκομείο «Σιουλ Μοδιάνο», τα ορφανοτροφεία Αλλατίνι και Αμποάβ, το άσυλο ψυχοπαθών Λιέτο Νοάχ και φιλανθρωπικές οργανώσεις, όπως η Ματανώθ Λαεβιονίμ και η Τορά Ουμλαχά, υποστηρίζοντας άπορους σπουδαστές.

Ο Απόστολος Παύλος είχε αναφερθεί σε μια εβραϊκή κοινότητα, ενώ υπάρχουν ευρήματά τόσο στην αρχαία οδό και στην Αίγινα. Το 1887 ιδρύεται επίσημα η πρώτη Εβραϊκή κοινότητα με δικό της νεκροταφείο. Μετά τη λήξη του πολέμου με τη βοήθεια των American Joint Distribution Committee ιδρύθηκε στο Παλαιό Ψυχικό ένα εβραϊκό σχολείο και μια Λέσχη.

Τέλος, Εβραϊκές Συναγωγές υπάρχουν στη Θήβα, Κρήτη, Χανιά-Ετς Χαΐμ), Ρόδο-Καλ Σαλόμ, Πάτρα, Κεφαλονιά, στη Ζάκυνθο, την Βέροια, την Κω, τη Δήλο, τη Νάξο, τη Χίο, την Αίγινα, την Ξάνθη, Δράμα, Σέρρες, Καβάλα, την Άρτα και την Καστοριά.

2.3 Εβραϊκά σύμβολα

Το Μαγκέν Νταβίντ γνωστό ως αστέρι του Δαβίδ είναι το παραδοσιακό σύμβολο των Εβραίων, το οποίο καθιερώθηκε ως σημαία του Ιουδαϊκού κράτους, το 1905, στο Παγκόσμιο Εβραϊκό Συνέδριο από τον Νταβίντ Γούλφσον. Σύμφωνα με τη βιβλική παράδοση το σχήμα του αστεριού δείχνει τη σειρά με την οποία ταξίδεψαν μέσα από την έρημο και σταμάτησαν με την Κιβωτό οι δώδεκα φυλές του Ισραήλ χωρισμένες σε τέσσερις ομάδες. Χαρακτήηκε επίσης σε αντικείμενα, πέτρες συναγωγές και κατακόμβες και ταυτίσθηκε με την εβραϊκή τέχνη.

Η Μενορά ή Επτάφωτη Λυχνία θεωρείται η αναπαράσταση του δέντρου της γνώσης και αντιπροσωπεύει ένα ακόμα εβραϊκό σύμβολο, το Δέντρο της Ζωής, ενώ τα φώτα της λυχνίας συμβολίζουν το θεϊκό φως που φωτίζει τον κόσμο και τις επτά μέρες δημιουργίας του κόσμου.

Σοφάρ: είναι το παλαιότερο μουσικό όργανο που δεν άλλαζε μορφή εδώ και πέντε χιλιάδες χρόνια. Δημιουργείται από το κοίλος μέρος του κεράτου οποιουδήποτε ζώου, αλλά εξαιρείται το μοσχάρι γιατί συνδέεται με την αμαρτία του χρυσού μοσχαριού. Σήμερα το σοφάρ ηχεί κάθε πρωί τον μήνα Ελούλ, εκτός από το Σαμπάτ (Σάββατο),καλώντας τους Εβραίους αν μετανοήσουν στην ανακήρυξη νέων προέδρων, στην επισφράγιση επίσημων γεγονότων και σε στρατιωτικές δίκες, όπως την απελευθέρωση του Δυτικού τείχους(1967).³⁹

2.4.Ισραήλ Μουσική,Γαστρονομία και Τουρισμός

Μετά τη δεύτερη Ιντιφάντα η διοργάνωση των μουσικών φεστιβάλ πραγματώνονταν σε κλίμα καχυποψίας και τρομοκρατίας. Το Μάρτιο του 2002 δύο συνεχόμενες επιθέσεις αυτοκτονίας τερμάτισαν τη ζωή 120 Ισραηλινών πολιτών. Ωστόσο, οι αίθουσες μουσικής ήταν γεμάτες, παρά το φόβο που επικρατούσε. Ένας μουσικός από τη Δύση συνδυάζει το Ισραήλ πάντα με το κλίμα αναταραχής, επιθέσεων, τρομοκρατίας και όχι με το πλούσιο μουσικό και πολιτισμικό της υπόβαθρο. Από το 2004 διοργανώνονται πολλές μουσικές διοργανώσεις στο Τελ Αβίβ ως μορφή διαμαρτυρίας απέναντι στην Ισραηλινή κυβερνητική πολιτική. Στα μουσικά Φεστιβάλ

³⁹ Φρεζή Ρ. Υβόννη-Κονέ Η.Τούλα (1998).Ο κύκλος της ζωής .Εβραϊκά σύμβολα *εβραϊκή κοινότητα Βόλου*, Βόλος, σ.31-33.

είναι ευπρόσδεκτοι και Παλαιστίνιοι μουσικοί ως ένδειξη φιλειρηνικής διπλωματικής στάσης. Τον Οκτώβριο του 2004 οργανώθηκαν τρία Φεστιβάλ σύγχρονης μουσικής στο Τελ Αβίβ.⁴⁰

Το 1973 για πρώτη φορά συμμετείχε σε Συνέδριο της Δυτικής Ασίας στο Ισραήλ ο Σύνδεσμος 24 Ασιατών συνθετών(Asian Composers League-ACL) με 12 αντιπροσώπους από την Αυστραλία, το Αζερμπαϊτζάν, την Κίνα, το Χογκ-Κογκ, την Ινδονησία, το Ισραήλ, την Ιαπωνία, την Κορέα, Νέα Ζηλανδία, Φιλιππίνες, Ταϊβάν, Ταϊλάνδη, Βιετνάμ.

Το πρώτο μουσικό Φεστιβάλ διενεργήθηκε στο Μουσείο Τέχνης του Τελ Αβίβ, στο πλαίσιο της Διεθνούς Μπιενάλε, σύγχρονης μουσικής. Πραγματοποιήθηκε με πρωτοβουλία της διευθύντριας του Μουσείου Τέχνης Anigai Arheim και της βραβευμένης συνθέτριας με Πούλιτζερ(1991) Shulamit Ran, η οποία διετέλεσε διευθύντρια από το 1996-2000. Η Shulamit Ran είναι Αμερικανοισραηλινή και διδάσκει στο Πανεπιστήμιο του Σικάγο από το 1973.⁴¹

Το 1998 οργανώθηκε από την υπεύθυνη προγράμματος των Ραδιοτηλεοπτικών Αρχών του Ισραήλ Zmira Lutzky ένα διήμερο ορχηστρικό μουσικό γεγονός στο Θέατρο της Ιερουσαλήμ στο πλαίσιο της ετήσιας γιορτής της Μουσικής στο Ισραήλ τον Οκτώβριο.

«Ένα Ισραηλινό μουσικό κομμάτι είναι κάθε μουσική γραμμένη από ένα συνθέτη που προσδιορίζει τον εαυτό του ως Ισραηλινό. Αυτή δεν είναι η μόνη αλήθεια των συνθετών. Αποδεικνύει επίσης την τάση για (τον πόθο) καλλιτεχνικής ελευθερίας στο Ισραήλ»

«Κάποιος μπορεί να ακούσει Benoit, Ligeti, Pendereck, Crumb, Rochery, Fernyehough, μαζί με Ισραηλινούς συνθέτες που μελέτησαν τους προηγούμενους φημισμένους, αλλά ταυτόχρονα συνέθεσαν το δυτικό τους υπόβαθρο με την τοπική

⁴⁰ Japan Federation of Composers in the 20th Century(2001).Asian Composers in the 20th Century.Richard Taraskin “Nationalism in the New Grove Dictionary of Music and Musicians Second Edition(edited by Stanley Sedie and John Tyrell,London:Macmillan.

⁴¹ Shulamit Ran(January 2004).Between Two Cultures. Interview by Malcolm Miller, *Tempo* Vol.58 No.227, pp.15-39

Αραβική και Εβραϊκή μουσική. Η αλλαγή είναι εδώ για να παραμείνει. Υπάρχει πάντα μια ευκαιρία για ειρήνη σε ένα μέρος που η πολυπολιτισμική αλληλοκατανόηση είναι αλληλένδετη με το πάθος»⁴²

Στην περίοδο του φασισμού από το 1930 και εξής πολλοί Εβραίοι συνθέτες εκτοπίστηκαν από την Ευρώπη και μερικοί διέσχισαν τον Ατλαντικό, όπως οι Wolpe, Josef Tal Paul Ben Haim, Alexander Boskovich, Oedoen Partos and Mordecai Sete. Οι προαναφερόμενοι θεωρούνται θεμελιωτές της Ισραηλινής μουσικής δημιουργώντας τον μουσικό της κανόνα τη δεκαετία του 1940-1950 ανάμεσα σε άλλους 40 συνθέτες Εβραίους της Ευρώπης. Το μουσικό τους υπόβαθρο διαμορφώθηκε στο Βερολίνο, το Παρίσι, τη Βουδαπέστη διασώζοντας τα ευρωπαϊκά εθνικά πρότυπα με αντίστοιχη εκτίμηση της σχολής Bartok-Kodaly. Ο συνθέτης Zoltan Kodaly ήταν ένας από τους πρώτους εθνομουσικολόγους του κόσμου. Συνεργάστηκε από το 1905 με τον συνθέτη Bela Bartok εστιάζοντας στην Ούγγρική παραδοσιακή μουσική. Έτσι, δημιουργήθηκε μια μουσική μελωδία βασισμένη στο Εβραϊκό εθνικό στυλ με μελωδίες μεσανατολική χροιάς.

Στις 18 Οκτωβρίου 2004 στο Θέατρο της Ιερουσαλήμ (Jerusalem Theatre) γεφυρώθηκε ένα χάσμα ανάμεσα στην κουλτούρα της μακρινής Ανατολής και της Δύσης και συγκεκριμένα του αραβικού Μεσανατολικού στοιχείου. Ο κύριος φλαουτίστας της Ισραηλινής Φιλαρμονικής Ορχήστρας (Israel Philanthropic Orchestra-IPO) Yossi Arnhem διηύθυνε την μουσική παράσταση πλαισιωμένη από διακεκριμένους Άραβες και Δυτικούς μουσικούς. Παράλληλα, εντοπίζεται η αλχημεία ήχων αραβικής μουσικής jibran με νότες του Verdi. Γενικότερα, επιδιώκεται η αρμονική σύνδεση των Αραβοδυτικών συνθέσεων με την αγνή Δυτικότροπη μουσική παράγοντας μια πολυστυλιστική δυτική μόδα, η οποία από το 1990 παρουσιάστηκε από νέους συνθέτες με πιο απελευθερωμένο τρόπο. Επομένως, κατά τη Betty Olivero συντίθεται το

⁴² Ronit Seter (2005). Jerusalem and Tel-Aviv: Different news from Israel, or One more step toward peace: Three contemporary music festivals. *Tempo: A quarterly review of modern music. Cambridge University Press. Tempo Vol.59, No.233, pp.46-51* ανακτήθηκε 20/12/2020

μουσικό τρίπτυχο ευρωπαϊκής σύγχρονης μουσικής μέσα σε μεσανατολίτικους ήχους της ανατολικής ευρωπαϊκής εβραϊκής μουσικής.⁴³

Αξιοσημείωτη είναι η διπλωματία που εκτυλίσσεται ανάμεσα στην Κίνα και στους Εβραίους της Αμερικής. Το κινέζικο φαγητό έγινε μέρος της εθνικής κουζίνας των Εβραίων της Αμερικής εκφράζοντας αλληλένδετα τις παραδοσιακές πολιτισμικές τους αξίες σε κοσμικό επίπεδο. Στο χώρο της εστίασης υπάρχει μια αρμονική σχέση ανάμεσα στα κινέζικα εστιατόρια και τις διατροφικές συνήθειες των Εβραίων.

Σε άρθρο της Miller η αλληλόδραση Εβραίων και Κινέζων εντοπίζεται ήδη από το 1935 όταν ο ιδιοκτήτης του κινέζικου εστιατορίου Eny Shee Chuck προετοίμασε 80 χριστουγεννιάτικα γεύματα για τα ορφανά Εβραίοπουλα που διαβιούσαν στο οίκημα της Νέας Υόρκης.⁴⁴ Μάλιστα, σε μεταγενέστερη ανάρτηση του Συνδέσμου των Κινέζικων Εστιατορίων των Ηνωμένων Πολιτειών το 2013 εκφράζεται η αμέριστη ευχαριστία τους στους Εβραίους πελάτες, επειδή επισκέπτονται τα εστιατόριά τους την παραμονή των Χριστουγέννων “*We are proud and grateful that your GOD insists you eat our food on Christmas*”. Στο τέλος του 19^{ου} αιώνα, άκμασε η κινεζική περιοχή Chinatown στη Νέα Υόρκη, ενώ στη χαμηλότερη κοντινή ανατολική πλευρά εγκαταστάθηκε το μεγαλύτερο μέρος του εβραϊκού πληθυσμού. Τα κινεζικά εστιατόρια ήταν ανοιχτά όλη τη μέρα και δέχονταν θαμώνες ανεξαρτήτως χρώματος και θρησκείας. Ο κοινός δεσμός των συνηθειών τους έγκειται στο γεγονός ότι και οι δύο λαοί δεν μαγειρεύουν αναμειγνύοντας γαλακτοκομικά προϊόντα με κρέας.⁴⁵

Παράλληλα, το κινέζικο φαγητό ήταν οικονομικά προσιτό στους μετανάστες της Αμερικής. Οι Εβραίοι δελεάζονταν από το ζεστό και οικογενειακό τρόπο σερβιρίσματος κάτι που συνάδει με τις δικές τους συνήθειες. Γενικότερα, οι δεσμοί τους είναι αμφίδρομοι εκεί ζώντας ανάμεσα σε πληθυσμό που κυριαρχεί η χριστιανική ιδεολογία και οι επίσκεψη σε εκκλησίες, γεγονός που αντίκειται στις θρησκευτικές

⁴³ www.imi.org

⁴⁴ Miller Hanna (2006). Identity Takeout: How American Jews Made Chinese Food Their Ethnic Cuisine. *The Journal of Popular Culture*. Vol.39, No.3, pp.430-465
<https://doi.org/10.1111/j.1540-5931.2006.00257.x>

⁴⁵ Bobbie Lewis(23/12/2013). Safe treyf Archives- Feed the Spirit-“What Jews Do on Christmas”.
<http://readthespirit.com> ανακτήθηκε 20/4/2021

συνήθειες Εβραίων και Κινέζων. Επίσης, οι δύο λαοί ήταν θύματα βίαιου ρατσισμού. Ίσως η Μεταρρυθμιστική Ένωση της Κινέζικης Αυτοκρατορίας της Νέας Υόρκης το 1905 παρουσίασε μια παράσταση του Βασιλιά Δαβίδ ως μορφή ευεργεσίας στους Εβραίους της Ρωσίας συνειδητοποιώντας τις μεταξύ τους ομοιότητες.⁴⁶ Η Τορά απαγορεύει τη βρώση τέτοιων κρεάτων.⁴⁷

Στον τουριστικό τομέα σημειώνεται η άνοδος της τουριστικής κίνησης στα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα το τελευταίο εξάμηνο λόγω της διπλωματικής συνδιαλλαγής τον Αύγουστο του 2020. Αναμένονται περίπου 70.000 Ισραηλινοί κατά τη διάρκεια των 8 ημερών της Εβραϊκής γιορτής Hanukah. Οι υποψήφιοι τουρίστες προέρχονται από τη Ιερουσαλήμ, τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα, το Μπαχρέιν, το Σουδάν, το Μαρόκο, όχι όμως από την Αίγυπτο, την Ιορδανία και το Ιράν. Παράλληλα, αξίζει να σημειωθεί ότι έχει εκπαιδευτεί και πιστοποιηθεί το προσωπικό της κουζίνας, 150 ξενοδοχείων πάνω στη διαχείριση του φαγητού Kosher και του κρέατος Halal. Κάποιο διατροφικοί κανόνες μάλιστα προσιδιάζουν στις απαιτήσεις του φαγητού Kosher. Οι Ισραηλινοί προσεύχονται και τηρούν το τελετουργικό του μπάνιου.

Για την εύκολη προσαρμογή των Ισραηλινών τουριστών στον τρόπο ζωής στα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα, προσλαμβάνουν ειδικούς, ώστε να τους καθοδηγήσουν για τους κανόνες ζωής εκεί σχετικά με το τι επιτρέπεται και τι δεν επιτρέπεται στη συντηρητική χώρα. (π.χ. απαγορεύονται να φιλιούνται δημόσια, να φωνάζουν, ενώ ακόμη και η υπόσχεση τιμωρείται με πρόστιμο. Έτσι προμηθεύονται ένα μουσουλμανικό οδηγό στην παλαιστινιακή γλώσσα. Στο πλαίσιο του τουριστικού εγχειρήματος ιδρύθηκαν 60 εταιρείες της Microsoft, σχετικές με εφαρμοσμένη πληροφορική, με χημικά προϊόντα και παροχής τηλεφωνικής ασφάλειας.⁴⁸

⁴⁶ Miller, ό.π. σελ. 457.

⁴⁷ treyf: Η λέξη πηγάζει από την εβραϊκή λέξη treifah και εμφανίζεται στη Βίβλο, εννοώντας σχισμένη σάρκα από θηρία (flesh torn by the beasts).

⁴⁸ Steve Hedrix (2020). *Package tour diplomacy. Thousands of Israeli tourists flock to Dubai after peace-deal.* 14/1/2020 www.washington.post ανακτήθηκε 7/1/2021

Κεφάλαιο 3 Η Εκπαιδευτική διπλωματία του Ισραήλ-Η καταπολέμηση του αντισημιτισμού

3.1 Ισραήλ, Επιστήμες και Διπλωματία

3.1.1 Εκπαιδευτικοί φορείς του Ισραήλ ανά τον κόσμο-Αμερική, Αυστραλία, Ευρώπη

Στη Νέα Υόρκη από το 2012 σύμφωνα με τον Robert Sherman επιτελείται η προσπάθεια αναμόρφωσης της Εβραϊκής Εκπαίδευσης. Ο θεμελιωτής του γραφείου εκπαίδευσης, Samson Benderley στην αρχή του 20^{ου} αιώνα εστίασε στη δόμηση ενός κοινοτικού συστήματος με έρεισμα την προοδευτική θεωρία και πράξη και τον πολιτιστικό Σιωνισμό. Το BJENY (Board of Jewish Education in New York) σε συνεργασία με την Ομοσπονδία UJA Federation στη Νέα Υόρκη επικεντρώθηκαν σε νέα μοντέλα ολιστικής μάθησης στο πλαίσιο του εκκλησιαστικού προγράμματος. Το πρόγραμμα αφορά στα ημερήσια σχολεία στα οποία φοιτά ο μαθητικός πληθυσμός yeshiva με 100.000-120.000 μαθητές από τις “yeshivish” και “hassidish” Ορθόδοξες Εβραϊκές Κοινότητες. Τα νεωτεριστικά σημεία εστιάζονται στη συνεργατική μάθηση και την ανάπτυξη ηγετικών ικανοτήτων, τη δημιουργία δικτύων για την προώθηση της καινοτομίας, την αμοιβαία σχέση γονέων και παιδιών, ενδυναμώνοντας τις ψηφιακές δεξιότητες του εκπαιδευτικού προσωπικού.⁴⁹

Ανάμεσα στα διατμηματικά προγράμματα των Πανεπιστημίων και κολλεγίων των Ηνωμένων Πολιτειών όπως οι Διεθνείς Σπουδές, οι Γενετικές Σπουδές, οι Ασιατικές Αμερικανικές και οι τομείς των Νευροεπιστημών εντοπίζεται η μακροχρόνια θεμελίωση των Εβραϊκών Σπουδών.⁵⁰

Το δίκτυο Ένωσης Εβραϊκών Σπουδών αριθμεί πάνω από 200 αμερικανικά κολλέγια και πανεπιστήμια στα οποία προσφέρεται το πρόγραμμα των Εβραϊκών Σπουδών⁵¹

⁴⁹ Sherman Robert (2012). Radical Reform in a Time of Uncertainty. *Journal of Jewish Education*. Vol.78, Issue 4 pp 320-322. <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/15244113.2012.732775> ανακτήθηκε 11/12/2020

⁵⁰ Taller Izabella (2014). Discovering Jewish Studies Collections in Academic Libraries: *A Practical Guide Queens College Library/CUNY* p.1-168

<https://eric.ed.gov/?q=+JEWISH+ART+IN+EUROPE&id=ED545384> 11/12/2020

⁵¹ AJS, (2013) (AJS Directory of Programs in Jewish Studies: <http://www.ajsnet.org/programs.php>

1.Σημιατική φιλολογία και λογοτεχνία, δυτικές σημιατικές γλώσσες, βορειοδυτική σημιατική γλώσσα, εβραϊκή φιλολογία, εβραϊκή γλώσσα(βιβλική και μοντέρνα),εβραϊκή λογοτεχνία, γλώσσα Yiddish(Ιουδογερμανική),Ιουδαϊσμός
2.Ιστορία της Ασίας, του Ισραήλ και της Παλαιστίνης, Το δίκαιο της Ασίας-Ισραήλ, Το Δίκαιο της Ασίας-Ιερουσαλήμ
3.Εβραϊκές συλλογές μονογραφιών, εκθέσεων, συλλογές Yiddish,συλλογές Εβραίων αναγνωστών
4. Yiddish Εγκυκλοπαίδειες Εβραϊκή Yiddish,
5 Λεξικά:Εβραϊκή και Yiddish γλώσσα.
6. Περιοδικά γενικού περιεχομένου: Εβραϊκά και Yiddish περιοδικά για Εβραίους αναγνώστες, Αγγλικά περιοδικά για Εβραίους αναγνώστες, περιοδικά για Εβραίους αναγνώστες σε άλλες γλώσσες, νεανικά περιοδικά για Εβραίους αναγνώστες
7. Ημερολόγια: Αμερικανοεβραϊκά, Yiddish,Αυστροεβραϊκά, Γερμανοεβραϊκά
8. Εβραϊκή κοσμολογία, Εβραίοι φιλόσοφοι του Μεσαίωνα France Γαλλία: Diderot, Dents Γερμανία: Hegel, Georg Wilhelm Friedrich, Nietzsche Netherlands Ολλανδία: Spinoza, Benedictus Δανία:Kierkegaard, Soren
9. Ευφυείς Εβραίοι
10. Βιβλικά όνειρα, Επικοινωνία με διακριτά πνεύματα
11. Εβραϊκή αστρολογία,ηθική
12. Συναγωγή
13. Ειδικές θεματικές Εβραίων:Αλτρουϊσμός,θυμός, αυτοψία, φιλανθρωπία, συνείδηση, συγχώρεση, χρυσός κανόνας, ντροπή, καλοσύνη, νόμος, ζωή, προφορική επικοινωνία, υπομονή, συμφιλίωση, σεβασμός στους άλλους, μυστικότητα, αυτοσεβασμός, ησυχία, εμπιστοσύνη και υποκρισία, επιθυμίες, άνθρωποι με ειδικές ικανότητες
14 Μεταρρυθμιστικός Ιουδαϊσμός, Προοδευτικός Ιουδαϊσμός, Συντηρητικός Ιουδαϊσμός, Ορθόδοξος Ιουδαϊσμός, Ανακατασκευασμένος Ιουδαϊσμός, Ανθρωπιστικός Ιουδαϊσμός
15. Δογματική Θεολογία: Εβραϊκό Φεστιβάλ του Χριστιανισμού, Η Ιερουσαλήμ στον Χριστιανισμό, Αραβοεβραϊκή σχέση στον Χριστιανισμό, η εκκλησία του Χριστού και των Μορμόνων
16.Νομίσματα
17.Μουσειακές εκθέσεις

18. Ημέρα Μνήμης Ολοκαυτώματος Temple mount, Masjid al Aqsa, Dome of the Rock, Η πόλη του Δαβίδ, Το δάσος της Ιερουσαλήμ, Εθνικό Πάρκο της Ιερουσαλήμ, Εβραϊκή Πλατεία, Εθνογραφία, Φυλές του Ισραήλ,
19. Πληθυσμιακές ομάδες Εβραίων: Αλγερινοί, Αργεντινοί, Αρμένιοι, Ασκενάζι, Αυστριακοί, Λευκορώσοι, Βρετανοί, Βούλγαροι, Καναδοί, Ολλανδοί, Αιγύπτιοι, Φαλασιανοί, Γάλλοι, Γεωργιανοί, Γερμανοί, Ουγγαροί, Ιρακινοί, Κούρδοι, Λατίνοι, Ρουμάνοι, Ρώσοι, Σεφαραδείτες, Νοτιοαφρικάνοι, Ισπανοί, Τατζικιστανοί, Τυνήσιοι, Ουκρανοί, Γιουγκοσλάβοι, Νεοζηλανδοί, Πολωνοί, Ρουμάνοι,
20. Ιστοριογραφία, ειρήνη, Παλαιστίνη
21. Γιορτές ημέρας Ανεξαρτησίας, Μνημείο Υγειονομικών Υπηρεσιών, Φυλακές
22. Ισραήλ και Διασπορά
23. Πρωτόκολλο των σοφών ανδρών της Σιών
24. Βιβλικά παιχνίδια και παζλ, Ιστορία του Χορού Αμερικάνοι-Εβραίοι, διαφήμιση, εταιρείες ερευνών, Εβραϊκές Φιλανθρωπίες, Ιστορία του Ταλμούδ, Εβραίοι Κοινοτάρχες, δικαιώματα των ζώων, πολιτισμική πολιτική, φαγητό, εμπόριο με μη Εβραίους, φαγητό Kosher, κρέας
25. χορωδίες, υπηρεσίες χορωδίας
26. Μουσική Τζαζ και Ισραήλ, Εβραϊκή Τέχνη, Εικονογράφηση της Βίβλου και Χριστιανική Τέχνη, οι Εβραίοι στην οπτική Τέχνη, αρχαία αρχιτεκτονική, γλυπτική, καρικατούρες, Εβραίοι και Σάτιρα, Ταχυδρομικές Κάρτες
27. Αρταπάνος, Δημήτριος, Θεόδοτος
28. Camp Ποίησης
29. Goethe, Heine
30. αστρονομία, φυτογεωγραφία, βιβλία μαγειρικής,
31. Hannukkah, Passover, Rosh-ha shanah

Σύμφωνα με τον Ackerman(1996)Ο ρόλος του σύγχρονου Ισραήλ στη σύγχρονη Αμερικανοεβραϊκή εκπαίδευση και η μέθοδος διδασκαλίας αποτελεί αναπόσπαστο μέρος του εβραϊκού σχολικού προγράμματος.⁵² Η διαρκής επαγρύπνηση για την υφή της Ισραηλινής Εκπαίδευσης προέρχεται από το γεγονός ότι οι Εβραίοι μαθητές και εκπαιδευτικοί παρουσιάζονται αδαείς απέναντι στην εικόνα του σύγχρονου Ισραήλ. Στο πλαίσιο αυτό θεμελιώθηκαν στην αρχή της χιλιετίας εκπαιδευτικά σεμινάρια ως απάντηση στο αντι-Ισραηλινό κλίμα που αναπτύχθηκε εκείνη την εποχή στην Αμερικανική πανεπιστημιούπολη. Η έλλειψη γνώσης των φοιτητών για τις ιστορικές συνθήκες και τις πολιτικές διαμάχες που εκτυλίσσονταν στο Ισραήλ τόνωσαν και επέτειναν την οργάνωση της Εβραϊκής Παιδείας στην Αμερική. Οι φοιτητές έπρεπε να είναι γνώστες των ιστορικο-πολιτικών εξελίξεων και ικανοί να ανθίστανται σε αντι-Ισραηλινά περιστατικά και να ερμηνεύουν την εκάστοτε κάλυψη των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης. Έτσι, στην Ισραηλινή Διασπορά η Εβραϊκή Εκπαίδευση ήταν η λέξη κλειδί που πυροδότησε τη χρηματοδότηση από φιλανθρωπικούς οργανισμούς, ακαδημαϊκά παραρτήματα και κοινότητες εκπαίδευσης τον τρόπο διδασκαλίας των Εβραίων εκπαιδευτικών, φοιτητών και ηγετών της κοινότητας.⁵³

Πρακτικές εφαρμογής αυτού του Αμερικανοϊσραηλινού εγχειρήματος για την αντιμετώπιση του μορφωτικού ελλείμματος πραγματοποιήθηκαν ήδη από το 1999 μέσω του σεμιναρίου (American Kivunim Israel Summer Teacher Seminar) και το 2000 στο πανεπιστήμιο Emory με το εκπαιδευτικό εργαστήριο πάνω στο Σύγχρονο Ισραήλ, την Ιστορία και την Κουλτούρα. Άλλα επείγοντα προγράμματα που οργανώθηκαν για την οχύρωση απέναντι σε αντι-ισραηλινά γεγονότα ήταν το Upstart Activist(2001), το David Project(2002)και το IKAR(Israel, Knowledge,Advocacy,Responsibility).⁵⁴

⁵² Ackerman, W. (1996). Israel in American Jewish Education. In G. Alon (Ed.), *Envisioning Israel* (pp. 173–190). Jerusalem, Israel: The Hebrew University, *The Magnes Press*

⁵³ Attias Schlomit(2015). What's in a Name? In Pursuit of Israel Education. *Journal of Jewish Education*. Vol 81, Issue 2, pp 101-135

<https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/15244113.2015.1028314> 12/12/2020

⁵⁴ Attias, S. (2005). *Faces in a mirror: Socio-cultural discourse and dynamic of teacher education on Modern Israel in America* (Master's thesis). Emory University, Atlanta

Επιπροσθέτως όλο αυτό το μορφωτικό σκηνικό ,η πειθαρχία στον τρόπο εκπαίδευσης, το ερευνητικό πεδίο, τα επαγγελματικά εργαστήρια και οι ακαδημαϊκές συνεδριάσεις ήταν η αφετηρία δημιουργίας ποικίλων θέσεων στον εργασιακό χώρο.⁵⁵

Στην Αμερική το Merkaz Center εξειδικεύεται σε Εβραϊκά Προγράμματα Μη Τυπικής Εκπαίδευσης. Η Ισραηλινή εκπαίδευση αποτελεί έναν γρίφο και η ενδυνάμωση της Εβραϊκής ταυτότητας ανάμεσα σε νέους Αμερικανοεβραίους άρχισε να αναπτύσσεται από το τέλος του 1980 εξαιτίας της πρώτης Ιντιφάντα και κατά την εκπνοή του 2000 με τη δεύτερη Ιντιφάντα. Παρατηρούνταν ότι τότε οι φοιτητές, οι οποίοι έφταναν στην Αμερική διέπονταν από τη νοσηρότητα απέναντι στο Ισραήλ που επιτείνονταν από τον αντισραηλινό απόηχο των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης.Η Εβραϊκή Αντιπροσωπεία του Ισραήλ, JAFI(Jewish Agency for Israel) και η Βόρεια Αμερικανική Συμμαχία για την Εκπαίδευση του Ισραήλ NACIE(North American Coalition for Israel Education)επιδίωκαν την αμοιβαία αλληλόδραση ανάμεσα στην τοπική πραγματικότητα του Ισραήλ, την παγκόσμια Εβραϊκή ταυτότητα με ιστορικό, πολιτικό, κοινωνικό και πολιτισμικό υπόβαθρο.

Αντίστοιχο αναμορφωτικό πλαίσιο παρατηρείται και στις ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες της Αυστραλίας το 2013.Η ονομασία Εβραϊκές Σπουδές(Jewish Studies) μεταλλάσσεται σε Ιουδαϊκές Σπουδές(Judaic Studies). Στην πρώτη προσδίδεται ανεπίσημη υφή, ενώ στη δεύτερη πιο επίσημη χροιά. Η ονοματοδοσία σηματοδοτεί την αποκάλυψη από το αναχρονιστικό προφίλ των Εβραϊκών Σπουδών σε ένα νέο προφίλ, το οποίο θα μεταλαμπαδευθεί σε άλλους. Το ίδιο συμβαίνει και σε σχολεία της Αυστραλίας, αλλάζοντας τους τίτλους διευθύνσεων των σχολείων με σκοπό να καταρτιστεί το εκπαιδευτικό προσωπικό με ηγετικές δεξιότητες για να ανταπεξέλθει στις νέες επαγγελματικές απαιτήσεις.⁵⁶

Στο Melton Center , στη Μελβούρνη της Αυστραλίας οι Εβραίοι μαθητές επισκέπτονται σε ετήσια Σιωνιστικά κάμπ, εκδρομές, σε δείπνα και δραστηριότητες του Σαββάτου, οι οποίες οργανώνονται από Ισραηλινούς απεσταλμένους(schlichot).

⁵⁵ http://www.jewishjobs.com/cgi-bin/index.cgi?action=uvj&job_id=21243

⁵⁶ Attias 2015)Fieldnotes, November 4, 2013 p.107/*ethnographic research between Israel and Australia in curriculas and programs* – εθνογραφική έρευνα ανάμεσα στο Ισραήλ και την Αυστραλία σε αναλυτικά προγράμματα/ερευνητικές σημειώσεις πεδίου, Νοέμβριος 2013,σελ 107

Από το 2015 το Melton Center του Hebrew University της Ιερουσαλήμ, δίνει τη δυνατότητα κατοχύρωσης Μεταπτυχιακού Διπλώματος στις Εβραϊκές Σπουδές εξ αποστάσεως.⁵⁷

Μερικές Αμερικανοεβραϊκές οργανώσεις υποστηρίζοντας το Ισραήλ, επιθυμούν ταυτόχρονα τη βελτίωση των σχέσεων ανάμεσα στους Ισραηλινούς και τους Παλαιστίνιους. Πηγή αυτής της παράθεσης είναι ο προβληματισμός των Εβραίων της Αμερικής για το τί πραγματικά συμβαίνει στη Λωρίδα της Γάζας και διακρινίζεται αυτή η μορφή διεκδυστίνδας. Η ανάπτυξη του διαλόγου ανάμεσα σε Εβραίους και Παλαιστίνιους, στο πλαίσιο της κοινωνικής δικαιοσύνης, η επικοινωνία η διάπλαση δεξιοτήτων αποτελεί διακαή πόθο μελέτης⁵⁸

Από το 2012 παρατηρείται μια έξαρση των Αμερικανοεβραϊκών οργανώσεων και κινήματων προκειμένου να αρθεί το πάγωμα σχέσεων στη Ισραηλινών-Παλαιστίνιων στη Δυτική Όχθη(π.χ J Street και if Not Now, Open Hillel, Jewice Voice for Peace) και να προστατευθούν τα ανθρώπινα δικαιώματα.⁵⁹

Ο εναλλακτικός τουρισμός ήταν η δίοδος της νεολαίας Αμερικανοεβραίων, ώστε να επισκέπτονται τόπους της Παλαιστίνης. Το μοντέλο της κοινωνικής δικαιοσύνης στηρίχθηκε σε μια μορφή συνάντησης κατά την οποία οι νέοι της Αμερικής επισκέπτονταν το Ισραήλ και την Παλαιστίνη ακούγοντας ιστορίες και από τις δύο πλευρές. Μέσω αυτής της δραστηριότητας προσδιορίζονταν η ταυτότητα των Εβραίων και η αλληλεγγύη με τους Παλαιστίνιους Aviv, Caryn. 2011. “The Emergence of

⁵⁷ www.jwire.com.au Hebrew University’s Melton Centre launches Distance Learning M.A. in Jewish Education/16/11/2015

Jewish news daily for Australia and New Zealand) ανακτήθηκε 11/4/2021

⁵⁸ Adrienne B. Dessel, Manal Yazbak Abu Ahmad, Robert Dembo & Ella BenHagai (2017):σελ.349/ Adrienne B. Dessel, Manal Yazbak Abu Ahmad, Robert Dembo & Ella BenHagai (2017) Support for Palestinians among Jewish Americans: the importance of education and contact, *Journal of Peace Education*.14:3, 347-369,

<https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/17400201.2017.1345726> 13/12/2020

⁵⁹ Beinart 2012, Farber 2005, Beinart, Peter. 2012. *The Crisis of Zionism*. New York: Times Books. Farber, Seth. 2005. “Marc Ellis’s Messianism and Theological Rationale for Jewish Solidarity with the Palestinians.” *European Judaism* 38 (1), p. 110–125.

Alternative Jewish Tourism.” *European Review of History: Revue européenne d’histoire* 18 (1): 33–43. doi:10.1080/13507486.2011.54357

Παράλληλα ο οργανισμός ΟΤΙ,the Olive Tree Initiative θεμελιώθηκε από το πανεπιστήμιο της Καλιφόρνια,Irvine στέλνοντας Εβραίους, Χριστιανούς και Μουσουλμάνους φοιτητές κάθε καλοκαίρι στο Ισραήλ και την Παλαιστίνη. Η οργάνωση Τ’ruah διοργανώνει ένα ετήσιο πρόγραμμα κατά το οποίο οι Εβραίοι της Αμερικής πηγαίνουν στο Ισραήλ και την Παλαιστίνη φυτεύοντας δέντρα σε Παλαιστινιακή φάσμα της οποίας εκατομμύρια δέντρα με φρούτα εκριζώθηκε από την Ισραηλινή κυβέρνηση.⁶⁰

Σύμφωνα με στοιχεία του Ισραηλινού Ινστιτούτου της Περιφερειακής Εξωτερικής Πολιτικής(MITVIM-The Israeli Institute for Regional foreign policies) είναι εμφανής η περιφερειακή συνεργασία σε τοπικό επίπεδο ανάμεσα σε Ισραηλινούς και κατοίκους της Μέσης Ανατολής και της Βόρειας Αφρικής.⁶¹

Οι δραστηριότητες πλαισιώνονται με γνώμονα την περιβαλλοντική εκπαίδευση. Στο Ινστιτούτο Arava,⁶² στο Ισραήλ πραγματοποιείται περιφερειακή περιβαλλοντική συνεργασία κυρίως ανάμεσα σε Παλαιστίνιους και Ιορδανούς. Στο πνεύμα της οικολογίας της ειρήνης στη Μέση Ανατολή δρουν Ιορδανοί ,Παλαιστίνιοι και Ισραηλινοί ακτιβιστές του περιβάλλοντος. Τα γραφεία τους εδρεύουν στο Αμμάν, στη Βηθλεέμ και στο Τελ Αβίβ. Αξίζει να σημειωθεί η συνεργασία σε περιβαλλοντικές μελέτες ελέγχου παρασίτων. Παράλληλα, το Διεθνές Κέντρο της Ερυθράς θάλασσας(Red Sea Center) για τη μελέτη των κοραλλιογενών υφάλων της Ερυθράς Θάλασσας βρίσκεται στη Βέρνη της Ελβετίας.

⁶⁰ Haritan, Itamar (2016). “*Planting Trees for Human Rights in Al-Jib.*” *T’ruah: The Rabbinic Call for Human Rights*, February 16, 2016. <https://www.truah.org/10-issuescampaigns/israel-and-the-occupied-territories/751-resources-on-trees-and-communities-growing-together.htm>

⁶¹ Roe Kibrik and Einhat Levil ,December(2020).*Civilian level regional cooperation* The Israeli Institute for Regional foreign policies,p1-20 www.mitvim.org.il

⁶² www.arava.org

Γενικότερα οι δραστηριότητες με την Αίγυπτο, τη Συρία και τον Λίβανο έχουν παγώσει. Αυτό παρατηρείται σε αθλητικές διοργανώσεις. Στο Μαρόκο, Τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα και το Κατάρ έχουν δεχτεί να επιδίδονται σε διεθνείς αθλητικές οργανώσεις με το Ισραήλ.

Η διπλωματία σε επιχειρηματικό και οικονομικό πλαίσιο πραγματώνεται μέσω του τουρισμού. Παρατηρείται αυξημένο τουριστικό ενδιαφέρον των Ισραηλινών προς την Αίγυπτο, την Ιορδανία και το Μαρόκο. Το ταξίδι προς την Αίγυπτο είναι εύκολο και μη δαπανηρό, ενώ η απόκτηση βίζας είναι εύκολη. Ωστόσο, αντιμετωπίζουν γραφειοκρατικά προβλήματα. Παράλληλα, οι Παλαιστίνιοι του Ισραήλ ταξιδεύουν προς τη Σαουδική Αραβία, ενώ οι Χριστιανοί του Ισραήλ συμμετέχουν σε οργανωμένα ταξίδια στη Ιορδανία και τον Λίβανο. Η Ιορδανία προσφέρει ένα σημείο μετάβασης από το Ανατολικό Μαρόκο ανεξάρτητα με βίζα.

Η σημασία της θρησκείας και των μνημείων κληρονομιάς στο Ισραήλ ξεπερνά τα πολιτικά εμπόδια παρέχοντας σε Χριστιανούς και Μουσουλμάνους πιστούς δίοδο επίσκεψης μέσω της Ιορδανίας διαμένοντας στην ανατολική Ιερουσαλήμ.

Στο ερευνητικό και επιστημονικό πεδίο μέσω των διμερών σχέσεων αυτών των κρατών επιδιώκεται η πρόοδος και βιώσιμη ανάπτυξη στην ανθρώπινη ζωή.

Το Ινστιτούτο SeSama (Synchrotron Light for Experimental Science and Applications in the Middle East) θεμελιώθηκε στην πόλη Άλλαν της Ιορδανίας στις 16 Μαΐου 2017. Είναι ένα διεθνές ερευνητικό κέντρο τρίτης γενιάς από τα πρώτα Ινστιτούτα της Μέσης Ανατολής. Είναι μια διακυβερνητική πηγή Synchrotron στον τομέα της Πειραματικής και Εφαρμοσμένης Επιστήμης του φωτός.⁶³

Είναι μια συνεργατική επιχείρηση, η οποία θεμελιώθηκε πάνω στο μοντέλο της CERN (European Organization for Nuclear Research) από επιστήμονες και κυβερνήσεις της περιοχής. Αναπτύχθηκε υπό την αιγίδα της Unesco (United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization/164X/απόφαση 3.3.3). Απώτερος σκοπός της είναι η επιστημονική και τεχνολογική αρτιότητα τόσο στη Μέση Ανατολή, όσο και σε γειτονικές χώρες χτίζοντας γέφυρες σε διεθνές επίπεδο. Οι τομείς εξειδίκευσης είναι η βιολογία, η αρχαιολογία και οι ιατρικές επιστήμες, η Γεωλογία

⁶³ <http://sesame.org>

μέσα από τη φυσική και τη χημεία. Οι ερευνητές και οι φοιτητές από όλον τον κόσμο το επισκέπτονται τμηματικά(για δύο εβδομάδες, δύο ή τρεις φορές τον χρόνο) συλλέγοντας τα δεδομένα και επιστρέφοντας τα αναλύουν στη χώρα τους. Έτσι, αποφεύγεται το brain drain των επιστημόνων, ώστε οι περισσότεροι να παραμένουν στην χώρα τους. Τα μέλη της είναι η Κύπρος, η Αίγυπτος, το Ιράν, το Ισραήλ, το Πακιστάν, η Παλαιστίνη και η Τουρκία. Οι χώρες παρατηρητές είναι η Βραζιλία, Ο Καναδάς, η Κίνα, η Ευρωπαϊκή Ένωση, η Γαλλία, η Γερμανία, η Ιταλία, η Ιαπωνία ,το Κουβέιτ ,η Πορτογαλία ,η Ισπανία, η Σουηδία ,η Ελβετία, το Ηνωμένο Βασίλειο και οι Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής. Η πρόταση για την εδραίωση του Ινστιτούτου είχε εκφραστεί το 1980 από τον Πακιστανό Νομπελίστα Laureate Abdus Salam. Το 2018 υπέβαλε την πρώτη περιοδική αναφορά του στη Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Συνεργάζεται με ερευνητικά κέντρα της Ελβετίας, της Γαλλίας, της Ισπανίας, της Κύπρου, της Γερμανίας, της Ιταλίας, και της Βρετανίας. ⁶⁴

Η Ευρωπαϊκή Ένωση χρηματοδοτεί το Ινστιτούτο εφόσον συνεισφέρει στην ειρήνη και την επιστημονική αριστεία στην Εγγύς Ανατολή. Η συνεργασία πραγματοποιείται στο πλαίσιο του Horizon 2020 με τους οργανισμούς lightsources.org, Fels of Europe, LEAPS(League of European Accelerator-based Photon Sources, Laserlab Europe, Callipso way for Light).

Στο πολιτισμικό πεδίο εντοπίζεται το γλωσσικό πρόβλημα στην ατζέντα της πολιτισμικής διασύνδεσης. Ωστόσο, παρατηρείται η συμμετοχή Ισραηλινών και ηθοποιών από τη Μέση Ανατολή σε διεθνείς παραγωγές. Το Ισραήλ και το Μαρόκο συμπορεύονται με υπόβαθρο το Ανδαλουσιανό είδος της Ανδαλουσιανής μουσικής με καλλιτέχνες και μουσικούς από το Μαρόκο και τη Διασπορά. Παράλληλα, προωθήθηκε το πρόγραμμα MAKTOOB το 2015 ανάμεσα στο Ινστιτούτο Van Leer στην Ιερουσαλήμ και στην εθνική λαχειοφόρο αγορά για τη μετάφραση της Αραβικής λογοτεχνίας σε Ισραηλινούς αναγνώστες.

Τις διμερείς σχέσεις εξομαλύνουν η αναγνώριση της θρησκείας και της πολιτιστικής κληρονομιάς. Στην προσπάθεια αυτή εντάσσεται επαναλειτουργία της Συναγωγής Slat Lkhalal στην Εσσαουρία το 2016. Επίσης, σημαίνοντα διπλωματικό ρόλο παίζει η αναστήλωση Ισλαμικών ιερών και η αντίστοιχη ανακαίνιση και ανακατασκευή π.χ στην Αίγυπτο και το Μαρόκο. Αξίζει να σημειωθεί και η γλωσσική διάσωση των

⁶⁴ www.opensesame-h2020.eu.

Εβραίων του Ιράκ. Τέλος, ο Παγκόσμιος Μουσουλμανικός Σύνδεσμος World Muslim League επισκέφθηκε το Auschwitz. Το πρόγραμμα Alladin της Unesco χρηματοδότησε τη μετάφραση βιβλίων σχετικά με το ολοκαύτωμα στις επίσημες γλώσσες των Ηνωμένων Εθνών.

Οι οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών στο Ισραήλ είναι ενεργές παρέχοντας ιατροφαρμακευτική βοήθεια στην Ιορδανία και το κλίμα έχει μετριαστεί μέσω του στρατού από το 2013-2018. Σε κλίμα αλληλοβοήθειας δρα το κίνημα Kibbutz , η οργάνωση Israel Flying AID για τους Σύριους Πρόσφυγες και το σχολείο της ειρήνης στη Λέσβο φιλοξενώντας παιδιά από Συρία και Αφγανιστάν με στόχο τη διδασκαλία και διατήρηση των μητρικών γλωσσών τους.(Shomer Hatzair youth movement Ajjyal).⁶⁵

Οι στρατηγικές πλαισίωσης της ίσης συνεργασίας ανάμεσα σε Παλαιστίνιους πολίτες του Ισραήλ είναι η χρηματοδότηση, η καθαίρεση των εθνικών συμβόλων, η αποεθνικοποίηση, τα διεθνή προγράμματα, η κοινωνία των πολιτών, οι ακτιβιστές, οι κοινοτάρχες και η εικονική πρόσβαση εξαιτίας της πανδημίας.

Οι ιδρυτές του Ισραήλ προήλθαν από κράτη με ηθικές καταβολές από την ανατολική και κεντρική Ευρώπη με αντιλήψεις για τον κρατικό έλεγχο και τον κεντρικό σχεδιασμό. Εφόσον ο Ισραηλινός πληθυσμός αποτελούνταν από Εβραίους μετανάστες της Ευρώπης ,της Μέσης Ανατολής και άλλων μερών του κόσμου με διαφορετικό πολιτισμικό υπόβαθρο το κράτος έπρεπε να επέμβει για να δημιουργήσει μια κοινή αίσθηση ταυτότητας.

Η γλωσσική ταυτότητα διαδραματίζει σημαίνοντα ρόλο σε κάθε πολιτική και πολιτισμική αλληλεπίδραση. Εκτός από την ιδιότητα του εθνικού συμβόλου η ύπαρξή της είναι κοινωνικός θεσμός, έτσι ώστε το κράτος να αντιμετωπίζει τη γλώσσα ως πηγή δύναμης και ελέγχου.⁶⁶

⁶⁵ Judy Maltz.School of Peace (February 2017)

. “Young Jews and Arabs from Israel join forces to help Syrian Refugees”.

⁶⁶ Pool,Jonathan. (1991). “The Official Language Problem.” *American Political*

Science Review 85 (2),p. 495-514

Όπου υπάρχουν μειονότητες το ζήτημα της ουσιαστικής αυτονομίας και της θετικής προδιάθεσης στην ανώτατη εκπαίδευση απέναντι σε διαχωρισμένες κοινωνίες προξενεί πολλές διαμάχες. Στο Ισραήλ έχει υιοθετηθεί ως άτυπη πολιτική από τα πανεπιστήμια για τους Αραβο-Παλαιστίνιους, από την επιτροπή σχεδιασμού και προϋπολογισμού, αλλά το κράτος αντιδρά στο αίτημα για τη θεσμοθέτηση ενός Αραβικού Πανεπιστημίου. Γενικότερα, και στις δύο χώρες οι αντίστοιχες μειονότητες υποεκπροσωπούνται σε όλα τα επίπεδα ανώτατης εκπαίδευσης.⁶⁷

Το Ισραήλ επέλεξε έναν διπλωματικό τρόπο αντιμετώπισης του γλωσσικού ζητήματος, αφήνοντας την Αραβική γλώσσα ως επίσημη, η οποία όμως ποτέ δεν επιδίωξε την αγνή προσέγγιση με την Εβραϊκή στην κοινωνική πραγματικότητα. Όλες οι προσπάθειες για την νόμιμη εδραίωση της Εβραϊκής ως της μοναδικής επίσημης γλώσσας απέτυχαν.⁶⁸ Το κανονιστικό δίκαιο του Ισραήλ δε δίνει το πράσινο φως στη δημιουργία ενός δίγλωσσου κανονιστικού πλαισίου. Επίσης, το Ανώτατο Δικαστήριο φαίνεται να υποστηρίζει την Εβραϊκή γλώσσα, παρά την αναγνώριση του ατομικού δικαιώματος της γλώσσας σε περιπτώσεις Αράβων ομιλητών.

Σχετικά με το αραβικό εκπαιδευτικό σύστημα στο Ισραήλ η αραβική μειονότητα έχει τη δυνατότητα να διατηρήσει τη μητρική της γλώσσα. Τα μαθήματα διδάσκονται στα αραβικά, ενώ οι μαθητές μαθαίνουν εβραϊκά και αγγλικά. Ωστόσο, αυτό περιθωριοποιεί την αραβική κοινότητα, καθώς όλες οι υποθέσεις πραγματώνονται στην εβραϊκή γλώσσα.⁶⁹

⁶⁷ Harel-Shalev, Ayelet (2009). Lingual and Educational Policy toward “Homeland Minorities” in Deeply Divided Societies: India and Israel as Case Studies. *Politics & Policy*, Vol, 37, No 5, pp. 951-970

<https://doi.org/10.1111/j.1747-1346.2009.00206.x> ανακτήθηκε 30/12/2020

⁶⁸ High Power Panel on Minorities 1983, Knesset Proceedings 1952, vol. 12, 2520-21, 2528/1981, vol. 92, 719-21, 758-9/12/10/1994

⁶⁹ Kook, Rebecca B. 2000. “Towards a Rehabilitation of ‘Nation Building’ and the Reconstruction of Nations.” In *Ethnic Challenges to the Modern Nation State*, edited by Shlomo Ben-Ami, Yoav Peled, and Alberto Spektorowski. Houndmills, Basingstoke, Hampshire: *Macmillan*. 42-64

Σύμφωνα με την Ayelet (2009:959) οι εγγραφές των ΑραβοΠαλαιστίνιων φοιτητών στα πανεπιστήμια του Ισραήλ άρχισαν να αυξάνονται από 10 το 1950 σε 2.100 το 1977 και 11.000 το 1999. Το 2000, κάτω από το 1% των λεκτόρων των πανεπιστημίων του Ισραήλ ήταν Άραβες.⁷⁰ Είναι αξιοσημείωτη η διάρθρωση των πέντε δικαιωμάτων της Αραβο-Παλαιστινιακής μειονότητας στο Ισραήλ κατά τον Saban Ilan.⁷¹

Ειδικότερα, επικρατεί ένα επίσημο πλαίσιο για τους Άραβες και ένα ξεχωριστό αραβικό εκπαιδευτικό πεδίο χωρίς όμως ανεξάρτητη διοίκηση. Επίσης, έχει εγκαθιδρυθεί ένα διαχωρισμένο σύστημα γαμήλιων νόμων για τους διαφορετικούς θρησκευτικούς τομείς και νομικό δικαίωμα να προσφεύγουν σε ξεχωριστά δικαστήρια, ελεγχόμενα από την Εβραϊκή κυβέρνηση σχετικά με τις χρηματοδοτήσεις και την πραγματοποίηση των ραντεβού με τον καδή(δικαστή του δικαστηρίου της σαρία, ο οποίος ασκεί εξωδικαστικές λειτουργίες. Η λέξη προέρχεται από αραβικό ρήμα που σημαίνει να κρίνει ή να αποφασίσει). Παράλληλα, προβλέπεται η αποπομπή από τη στρατιωτική θητεία με εξαίρεση των αντρών Druze και Circassian(Μουσουλμάνοι Σουνίτες προερχόμενοι από τον Καύκασο. Οι ακόλουθοι της πίστης Druze εγκαταστάθηκαν στο Βόρειο Ισραήλ τον 11^ο αιώνα, ενώ οι Circassians τον 19^ο αιώνα. Είναι αναπόσπαστο κομμάτι του Ισραήλ, διατηρώντας τις παραδόσεις τους.⁷² Πριν από μερικά χρόνια με την επίνευση των ανώτατων δικαστηρίων του Ισραήλ διατηρήθηκε το δικαίωμα να μην διαχωρίζονται από τις χρηματοδοτήσεις σχετικά με τα πνευματικά δικαιώματα. Εδώ διαφαίνονται τα πρώτα σημεία κατάκτησης των συλλογικών δικαιωμάτων, η θετική προδιάθεση, καθώς και η ευπρεπής αντιπροσώπευση στις δημόσιες υπηρεσίες.

Το 2011 το Πανεπιστήμιο Hebrew Global Community Development προσέφερε τον πρώτο ακαδημαϊκό τίτλο μεταπτυχιακού προγράμματος σε ανθρωπιστικές σπουδές και

⁷⁰ Al-Haj,Majid. (1995). *Education, Empowerment, and Control: The Case of the Arabs in Israel*. Albany: State University of New York Press.

⁷¹ Saban,Ilan. 2002. "The Minority Rights of the Palestinian-Arabs In Israel: What Is, What Isn't and What Is Taboo." *Iyunei Mishpat* 26 (1): 241-319.)

⁷² "The Druze and the Circassians of Israel"3/12/2015 www.mfa.gov.il ανακτήθηκε 26/4/2021)

στον τομέα της ανάπτυξης. Τα πανεπιστήμια του Ισραήλ προσφέρουν ελεύθερα και δωρεάν την εγγραφή σε διαδικτυακές παρακολουθήσεις. Έτσι προσφέρεται η παρακολούθηση στα εξής Πανεπιστήμια :Tel AVIV ,Haifa, Hebrew University of Jerusalem, Ben- Gurion University of the Negev, Interdisciplinary Center Herzliya, Bar-Lan University, Technion- Israel Institute of Technology, Kinneret College on the Sea of Gallilee, Jerusalem Academy of Music and Dance ⁷³

Η εκπαιδευτική και πολιτισμική διπλωματία ανάμεσα στο Ισραήλ και τη Γερμανία⁷⁴

Το πρώτο ανεπίσημο μπιόκοτάζ εναντίον της Γερμανίας πραγματοποιήθηκε μετά τον Πρώτο Παγκόσμιο πόλεμο. Το Ισραήλ ήταν η μοναδική χώρα που επέβαλε γενικό πολιτισμικό μπιόκοτάζ στη Γερμανία μετά τον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο. Ο Albert Einstein απορρίπτοντας δημόσια το μπιόκοτάζ θεωρεί ότι η διεθνής ακτινοβολία των ανθρώπινων επιτευγμάτων και των συνεργασιών δεν θα πρέπει ποτέ να ενδυναμώνει τα πολιτικά πάθη στο πλαίσιο δημόσιων διακηρύξεων και διαδηλώσεων, απορρίπτοντας δημόσια το μπιόκοτάζ θεωρεί ότι η διεθνής ακτινοβολία των ανθρώπινων επιτευγμάτων και των συνεργασιών δεν θα πρέπει ποτέ να ενδυναμώνει τα πολιτικά πάθη στο πλαίσιο δημόσιων διακηρύξεων και διαδηλώσεων, απορρίπτοντας δημόσια το μπιόκοτάζ⁷⁵.

Η επιστημονική συνεργασία ανάμεσα στο Ισραήλ και τη Γερμανία αναπτύχθηκε μετά τα μέσα του 1950 μετά το μπιόκοτάρισμα του Ισραήλ εναντίον της Γερμανίας. Η Γερμανία έγινε ο δεύτερος πιο σημαντικός εταίρος του Ισραήλ στο επιστημονικό πεδίο μετά την Αμερική. Η Διεθνής Ερευνητική Επιτροπή για τις επιστήμες ιδρύθηκε στις Βρυξέλλες.

⁷³ <http://studyinisrael.easyvirtualfair.com> , studyinisrael@che.org.il

⁷⁴ Deichman Ute (2015). Collaborations between Israel and Germany in Chemistry and the Other Sciences – a Sign of Normalization? *Israel Journal of Chemistry*. Vol.55, Issue 11-12, p.1181-1218.

<https://doi.org/10.1002/ijch.201500074> 26/12/2020

⁷⁵ Einstein Albert(1920).*On the contribution of the intellectuals, to International reconciliation, in Thoughts in reconciliation* ,Deutcher Gessellig Wissenschaftlicher Werein, New York, pp.10-11.

Όλα τα ισραηλινά διαβατήρια ήταν σφραγισμένα για όλες τις χώρες εκτός από τη Γερμανία. Οι Ισραηλινοί δεν ταξίδευαν στη Γερμανία εκτός από ανώτερους υπαλλήλους και αντίστοιχα οι Γερμανοί τουρίστες δεν επισκέπτονταν το Ισραήλ παρά τη συμφωνία αποκατάστασης των σχέσεων που εξαιρέθηκε το 1952 στο Λουξεμβούργο.⁷⁶ Παράλληλα, σύμφωνα με το δόγμα Hallstein επικρατούσε ο φόβος ότι τα Αραβικά κράτη θα αναγνώριζαν την Ανατολική Γερμανία και την ύπαρξη ενός αραβικού σχηματισμού στο Υπουργείο Εξωτερικών της Δυτικής Γερμανίας⁷⁷

Τρία κορυφαία ιδρύματα ιδρύθηκαν στο Ισραήλ από το 1920 και εξής. Το Technion-Israel of Technology στη Haifa(1924), το πανεπιστήμιο της Ιερουσαλήμ(1925) και το Ινστιτούτο Επιστημών Weizmann στο Rehovot.

Οι επιστήμες άρχισαν να αναπτύσσονται μετά το 1940. Το 1950 η χημεία αναπτύχθηκε στις Η.Π.Α και στη Γαλλία. Μετά το Ολοκαύτωμα για δύο δεκαετίες δεν καρποφόρησε καμία διπλωματική ή πολιτισμική σχέση με τη Γερμανία.

Μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο αξίζει να σημειωθεί και η παράμετρος της ηλικίας των Γερμανών επιστημόνων. Πάντα σε κάθε συνεργασία λάνθανε η πιθανή συμμετοχή στα ναζιστικά εγκλήματα, καθώς πολλοί Ισραηλινοί επιστήμονες ήταν θύματα του Ολοκαυτώματος.

Τα θεμέλια επανασύνδεσης σε επιστημονικό πεδίο άρχισαν να τοποθετούνται από το 1950 και εξής με την πρόσκληση των επιστημόνων σε συνέδρια. Παρόλα αυτά ήταν εμφανής η σκληρή άρνηση της Elisabeth Goldschmidt και μερικών Αμερικάνων γενετιστών όπως η Leslie Dun να παραστούν σε διεθνές συνέδριο Γενετικής.⁷⁸

⁷⁶ Hanan Bar-on(1998)The role of the Weizmann Institute of Science in the process of the normalization of Israeli-German relations, mss, Rehovot, Archive of the Weizmann Institute, 1997; και Ann. N. Y. Acad. Sci., 866,215–223.

⁷⁷ Yeshayahu A. Jelinek, Deutschland und Israel 1945–1965: Ein neurotisches Verhältnis, Oldenbourg, München, 2004 a) p. 20; b) pp. 161–250; c) p.273

⁷⁸ Falk Raphael (2005). Elisabeth Goldschmidt: 1912–1970, Jewish Womens Archive <http://jwa.org/encyclopedia/article/goldschmidt-elisabeth>

Η συνεργασία ανάμεσα στο Hebrew University του Ισραήλ και τα γερμανικά πανεπιστήμια πραγματοποιήθηκε μετά τον πόλεμο των 6 ημερών το 1967 και συγκεκριμένα με το πανεπιστήμιο του Göttingen.⁷⁹

Από το 1983-2005 το γερμανικό ίδρυμα Minerva Foundation χρηματοδότησε υποτροφίες σε Ισραηλινούς και Γερμανούς ερευνητές.⁸⁰ Ο φυσικοχημικός Ernst Cohen στην Ουτρέχτη, συνέβαλε δυναμικά στην ανασύσταση των διασυνδέσεων ανάμεσα σε δυτικοευρωπαίους ερευνητές και Γερμανούς συναδέλφους. Τον Φεβρουάριο του 1943 ο Cohen συλλήφθηκε στο εργαστήριο του, όταν εργάζονταν, ενώ δεν είχε τοποθετήσει το κίτρινο σήμα. Τον Μάρτιο του 1944 δολοφονήθηκε στο Auschwitz σε ηλικία 74 ετών.

Το 1935, στην ηλικία των 16 ετών ο Gerhard Schmidt μετανάστευσε με τη μητέρα του στην Ελβετία και ένα χρόνο μετά στην Αγγλία. Σπούδασε Χημεία στο Cambridge και από το 1943 έως το 1947 εκπόνησε μελέτη πάνω στις ακτίνες κρυσταλλογραφίας στην Οξφόρδη υπό την Dorothy Crowfoot-Hodgkin. Στο εργαστήριό της, γνώρισε τη Margaret Roberts, η οποία ως απόφοιτη χημείας τον υποστήριξε στο επιστημονικό του έργο. Η Margaret Roberts αργότερα έγινε η πρωθυπουργός της Αγγλίας, Margaret Thatcher, ενώ πρώτα υπηρέτησε στο υπουργείο Παιδείας. Το 1948 ο Schmidt μετακόμισε στο Ισραήλ και συνεργάστηκε με το Ινστιτούτο Weizmann(WI). Ο Schmidt έγινε καθηγητής στο Πανεπιστήμιο του Freiburg το 1945 και αναγορεύτηκε διευθυντής στο Ινστιτούτο Max Planck (MPI) για την πυρηνική φυσική στη Χαϊδελβέργη.

Ο Ernst David Bergmann(1903-1975) θεωρείται ο πατέρας του Ισραηλινού πυρηνικού προγράμματος⁸¹. Ανέλαβε την πρωτοβουλία του προγράμματος σε συνεργασία με τους Γάλλους πυρηνικούς επιστήμονες. Αυτό συνέβη επειδή το πρόγραμμα “Atoms for Peace” δεν υπόσχονταν πολλά για την αγορά πυρηνικής τεχνολογίας με τη Βρετανία,

⁷⁹Nachmansohn David (1979). German-Jewish Pioneers in Science 1900–1933, *Springer, Berlin*, a)p.369;b)p.123

⁸⁰ Smilansky Uzy, Hans A. Weidenmüller (2006). Die Wirkung des Minerva-Programms, in Wolfgang Gentner: Ein Physikers als Naturalist, in Wolfgang Gentner, Festschrift zum 100. Geburtstag (Eds.: Dieter Hoffmann, Ulrich Schmidt-Rohr), *Springer, Berlin*, pp.171–175.)

⁸¹ <http://www.atomicheritage.org> ανακτήθηκε 21/4/2021.

καθώς οι μνήμες ήταν ακόμη έντονες από τον αγώνα της ανεξαρτησίας και το πυρηνικό πρόγραμμα της Γερμανίας.⁸²

Ο βραχυπρόθεσμος στόχος ήταν η ενίσχυση της ερευνητικής υποδομής και η χρηματοδότηση στον βιομηχανικό και επιστημονικό τομέα της χημείας. Ο μακροπρόθεσμος στόχος ήταν η διεθνής ενσωμάτωση του Ισραήλ, καθώς η Ευρώπη λειτουργούσε ως σταθερό προγεφύρωμα στον δυτικό κόσμο. Η φυσική, η χημεία, η ανοσοχημεία, η οργανική χημεία, η χημική τεχνολογία, η κρυσταλλογραφία στο πεδίο της ακτινογραφίας και η πυρηνική φυσική ήταν οι επιστημονικοί τομείς αμοιβαίας συνεργασίας. Τα ιδρύματα Minerva και Volkswagen Foundation χρηματοδότησαν την αμοιβαία συνεργασία από το 1964. Το 2001 δόθηκαν 3,65 εκατομμύρια από το Γενικό Ομοσπονδιακό Υπουργείο Παιδείας και Έρευνας (BMBF). Έτσι, το χρηματοδοτικό κεφάλαιο κατανέμεταν ισόποσα ανάμεσα στο γερμανικό Υπουργείο και τα ισραηλινά Ινστιτούτα.

Το 1976 το ερευνητικό κέντρο της Γερμανίας για τον καρκίνο German Cancer Research (Deutsches Krebsforschungszentrum, DKFZ) στη Χαϊδελβέργη ξεκίνησε τη συνεργασία του με το Εθνικό Συμβούλιο Έρευνας και Ανάπτυξης στο Ισραήλ. Αυτή η συνεργασία δημιούργησε ένα οικείο κλίμα ανάμεσα στα δύο έθνη και συνεχίζεται μέχρι σήμερα. Κατά τον πυρηνικό φυσικό Harry Lipkin στο Ινστιτούτο Weizmann παρατηρείται η θέληση και η προσπάθεια η νεολαία της Γερμανίας να γνωρίσουν την αλήθεια του παρελθόντος και να δημιουργήσουν μια κοινωνία, ώστε να μην ξανασυμβούν τέτοια γεγονότα.⁸³

Η δια τμηματική συνεργασία συνέβαλε όχι μόνο στο υψηλό γνωστικό και ψηφιακό επίπεδο, αλλά και στον σύγχρονο εξοπλισμό των Ιδρυμάτων. Ωστόσο, από το 1960 και

⁸² William B. Jensen, Henry Fenichel, Milton Orchin (2011). *Scientist in the Service of Israel: The Life and Times of Ernst David Bergmann (1903–1975)*, The Hebrew University Magnes Press, Jerusalem, p. 236. Avner Cohen (1998). *Israel and the Bomb*, Columbia University Press, New York

⁸³ Lipkin Harry (1987/8). *First Steps: The German-Israeli Dialogue*, Weizmann Institute of Science, Rehovot 1987/8, 10

εξής διαφαίνεται ότι ατονούν οι άλλες χρηματοδοτήσεις, αφού έρχεται στο προσκήνιο η πρωτοδότηση από το Ευρωπαϊκό ερευνητικό Συμβούλιο.

Σύμφωνα με τη Von Braun (2020)⁸⁴ η αναγέννηση των Εβραϊκών Σπουδών στη Γερμανία επιτελείται σταδιακά. Έδρες Εβραϊκών Σπουδών υπάρχουν στο Πανεπιστήμιο Humboldt, στο Βερολίνο. Το 2012 ιδρύθηκε το κέντρο Εβραϊκών Σπουδών στο Βραδεβούργο. Κατά τη μετακομμουνιστική εποχή οι Εβραίοι της Γερμανίας μετακινούνται στη Γερμανία. Έτσι, διαμορφώνεται ένα διαφορετικό μωσαϊκό από διαφορετικές κουλτούρες της Εβραϊκής Διασποράς. Αναπόσπαστο κομμάτι του παλαιότερου αντισημιτικού ερευνητικού κέντρου Selma Stern είναι το Ινστιτούτο Εβραϊκών Σπουδών στο Βερολίνο το 1982.

Οι σπουδές εστίαζαν στην Ιουδαϊκή ιστορία, στην κουλτούρα και τη θρησκεία των Εβραίων. Οι Ναζί άρχισαν να συλλέγουν την Εβραϊκή Εγκυκλοπαίδεια Judaica από όλο το Προτεκτοράτο. Οι Εβραίοι από τον 19^ο αιώνα δημιούργησαν την Ιουδαϊκή Επιστήμη. Η αναγέννηση της Εβραϊκής ζωής τελείται στο σχολικό και ακαδημαϊκό πεδίο. Οι Ραββίνοι και οι Εβραίοι μελετητές από το Βερολίνο, το Μπρεσλάου και τη Φρανκφούρτη πήγαν στην Αμερική, στη Βρετανία, στη Λατινική Αμερική, στη Νότια Αφρική και την Αυστραλία. Διακρίνεται η πρόθεση να απογυμνώσουν τον Εβραϊσμό από το γερμανικό πέπλο. Η Ιουδαϊκή Επιστήμη εδρεύει σε παραρτήματα της Αμερικής, της Βρετανίας, της Ολλανδίας. Στη Γαλλία διδάσκονται οι Σπουδές του Ολοκαυτώματος (Holocaust Studies) και στην Πολωνία ο Ιουδαϊσμός ως πολιτικό αντίβαρο. Τα αναλυτικά προγράμματα πλαισιώνουν και τα Γερμανόφωνα ακαδημαϊκά Ινστιτούτα στην Αυστρία και τη Γερμανία.

Τα τελευταία 40 χρόνια οι Ιουδαϊκές Σπουδές θεμελιώνονται από το 1979 στο Εβραϊκό Πανεπιστήμιο της Χαϊδελβέργης (Heidelberg, Jewish University). Πρόκειται για μια ομοσπονδία του Εβραϊκού Κεντρικού Συμβουλίου των Εβραϊκών Συναθροίσεων της Δυτικής Γερμανίας με θεολογικό και κοσμολογικό περιεχόμενο. Παράλληλα, στο Αμβούργο λειτουργεί το ερευνητικό κέντρο Ιστορίας της Γερμανίας. Το 1982 στο Βερολίνο ιδρύθηκε το ερευνητικό κέντρο του αντισημιτισμού. Στο Μόναχο υπάρχει η έδρα της Εβραϊκής Ιστορίας και κουλτούρας, καθώς και κέντρο των Ισραηλινών

⁸⁴ Η Von Braun είναι συγγραφέας, σκηνοθέτης και καθηγήτρια Πανεπιστημίου στην πολιτισμική θεωρία και ιστορία στη Γερμανία.

σπουδών. Από το 1995 στο Leipzig λειτουργεί το Ινστιτούτο Simon Dubnow για την Εβραϊκή Ιστορία και Κουλτούρα. Το 2012 ιδρύθηκε το κέντρο Εβραϊκών Σπουδών στο Βερολίνο-Βραδεμβούργο με την ονομασία Selma Stern. Εκεί προωθείται η διασπάση της μονολιθικής προσέγγισης των Εβραϊκών Σπουδών.

Η πλατφόρμα 6 πανεπιστημίων για τις ακαδημαϊκές ανταλλαγές των φοιτητών χρηματοδοτείται από την ομοσπονδιακή κυβέρνηση προσφέροντας 50 ερευνητικά προγράμματα ,καθηγητικές θέσεις σε θέσεις διδακτόρων και μεταδιδακτόρων. Γενικότερα, οι ακαδημαϊκές θέσεις εργασίας στις Εβραϊκές σπουδές είναι λίγες.

Η κοσμική θεολογία ,η γερμανοεβραϊκή και η ιστορία των Εβραίων της Ευρώπης αποτελεί μια μεγάλη συνεισφορά στον γερμανόφωνο πληθυσμό. Η αναγέννηση της Εβραϊκής ζωής εγείρει ερωτήσεις για τις Εβραϊκές σπουδές. Αρχικά, εξαιτίας των πογκρόμ της μεταπολεμικής περιόδου τα μέλη των Εβραϊκών κοινοτήτων μετατοπίστηκαν από τη Ρουμανία, την Τσεχοσλοβακία, την Ουγγαρία, την Πολωνία προς τη Δύση. Πολλοί Εβραίοι πνευματικοί ταγοί δεν γνώριζαν ότι είχαν Εβραίους γονείς. Οι Εβραίοι της Σοβιετικής Ένωσης έφτασαν στη Γερμανία μέσω της Βιέννης και έπειτα στο Βερολίνο. Η άρση των περιορισμών εξόδου από τον Gorbachev το 1985 εξώθησε τους Εβραίους ελάχιστα στη Γερμανία και περισσότερο στο Ισραήλ και τις Η.Π.Α. Οι Εβραϊκές κοινότητες της Γερμανίας ανέρχονται στις 27.000-29.000. Από το 1991 έως το 2004 μετανάστευσαν 220.000 Εβραίοι μετανάστες στη Γερμανία από τη Σοβιετική Ένωση. Οι 100.000 εγγράφηκαν σε 105 θρησκευτικές συναθροίσεις. Η τρίτη μεγαλύτερη Εβραϊκή Κοινότητα βρίσκεται στο Βερολίνο.

Επίσης σε 13 Εβραϊκά σχολεία ύστερα από την επανένωση, φοιτούν μόνο Εβραίοι μαθητές. Στο Γυμνάσιο του Βερολίνου Moses Mendelssohn από τους 450 μαθητές το 60-65% είναι Εβραίοι μαθητές. Παράλληλα, το Κολλέγιο Abraham Geige λειτουργεί από το 1999 στη Χαϊδελβέργη και από το 2013 είναι παράρτημα των Εβραϊκών Σπουδών του Βραδεμβούργου. Η Μη Κερδοσκοπική Οργάνωση Ernst Ludwig Ehrlich Studienwerk(ELES) είναι η οργάνωση για την προώθηση ταλαντούχων μαθητών της Εβραϊκής Κοινότητας στη Γερμανία και ιδρύθηκε το 2009. Στόχος είναι η ανάπτυξη μιας νέας εβραϊκής πνευματικότητας στη Γερμανία και την Ευρώπη ενισχύοντας τις αξίες μιας πλουραλιστικής δημοκρατίας. Δόθηκαν 300 υποτροφίες σε Εβραίους ταλαντούχους φοιτητές 90% των οποίων ήταν μετανάστες.

Στο Πότσδαμ υπάρχει έδρα Εβραϊκής Θεολογίας, ενώ το κολλέγιο Zacharias Frakel παρέχει ραβινική εκπαίδευση. Το 2006 έγινε η πρώτη χειροτονία ραββίνου στη Δρέσδη, στο ίδρυμα Ronald Lauder Foundation.⁸⁵

Το Κεντρικό Συμβούλιο των Εβραίων στη Γερμανία (The Zentralrat de Juden in Deutschland) είναι ο επίσημος εβραϊκός βραχίονας διαρθρωμένος από το γερμανικό κράτος. Αποτελείται από 23 τοπικούς συνδέσμους, οι οποίοι συνδέονται με 105 τοπικές Εβραϊκές Κοινότητες. Μαζί με το Κεντρικό γραφείο Πρόνοιας των Εβραίων (Central Welfare Office for Jews in Germany) διοργανώνει ετήσια εκπαιδευτικά σεμινάρια σχετικά με τη θρησκευτική εκπαίδευση σε Εβραίους εκπαιδευτικούς. Επίσης, χορηγεί το βραβείο Leo Baeck σε εξέχον πολιτικό ή ηγετικό πρόσωπο μιας Κοινότητας. Το Κεντρικό γραφείο Πρόνοιας των Εβραίων στη Γερμανία (Central Welfare office for Jews (ZWST) έχει ιθύνοντα ρόλο στην περαίωση κοινωνικού και εκπαιδευτικού έργου. Το παράρτημα Νεολαίας ZWST'S Youth Department ενημερώνει και συμβουλεύει για την παρακολούθηση προγραμμάτων από την παιδική μέχρι την νεανική ηλικία των Εβραίων. Παράλληλα, παρέχεται ενημερωτικό υλικό για την εκπαίδευση στη Γερμανία. Εκδίδεται λογοτεχνικό υλικό για το Ισραήλ, τον Ιουδαϊσμό, τις μέρες της νηστείας, παρέχεται αρχαιακό υλικό με φιλμ σε κέντρα νεότητας, κοινότητες και σχολεία. Το Κεντρικό γραφείο Πρόνοιας των Εβραίων στη Γερμανία, άνοιξε το 1993 το μοναδικό πιστοποιημένο Kosher ξενώνα στο Eden Park Hotel στο Bad Kissingen. Τέλος, στη Γερμανία εκπροσωπούνται και οι άλλοι Εβραϊκοί Οργανισμοί όπως B'nai Birth και WIZO.

3.1.2 Εκπαιδευτικοί φορείς του Ισραήλ: Ελλάδα -Κύπρος

Το τμήμα πολιτιστικών και επιστημονικών σχέσεων του Υπουργείου Εξωτερικών του Ισραήλ προσφέρει υποτροφίες για το έτος 2020-2021 (όχι σε κτηνιατρικές και ιατρικές σπουδές) στο πλαίσιο διμερών πολιτιστικών συμφωνιών με τις εξής χώρες: Αργεντινή, Αυστρία, Λευκορωσία, Βουλγαρία, Καναδά (Κεμπέκ), Κίνα, Κολομβία, Κροατία, Κύπρο, Τσεχία, Εσθονία, Γεωργία, Ελλάδα, Ουγγαρία, Ιταλία, Κορέα, Λιθουανία, Λετονία, Μεξικό, Παραγουάη, Πολωνία, Πορτογαλία, Ρουμανία, Σερβία, Σλοβακία, Σλοβανία, Ισπανία, Ταϊβάν και Τουρκία. Η υποτροφία αφορά στην

⁸⁵ Braun Von (2020) A renaissance of Jewish Studies in contemporary Germany, *article in Nordisk Judaistic Scandinavian Jewish Studies* Vol.31, No.1. pp.41-51

εκμάθηση εβραϊκών ή αραβικών για ένα χρόνο και σε μεταπτυχιακά, διδακτορικά και μεταδιδακτορικά προγράμματα.

Τον Φεβρουάριο του 2014 συμφωνήθηκε η επανίδρυση της έδρας εβραϊκών σπουδών στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης. Η έδρα προϋπήρχε ήδη από το 1930 και καταργήθηκε το 1935 στη δικτατορία του Μεταξά. Η συμφωνία υπεγράφη ανάμεσα στον Πρόεδρο της Ισραηλιτικής Κοινότητας Θεσσαλονίκης Δαβίδ Σαλιτιέλ, του αντιπροέδρου Λάζαρου Σεφικά, του γενικού διευθυντή Σαμουήλ Ιωασαφάτ και του πρώττη του Α.Π.Θ. Γιάννη Μυλόπουλου παρουσία του κοσμήτορα της Φιλοσοφικής Μιλτιάδη Παπανικολάου. Η ΙΚΘ ανέλαβε να χρηματοδοτήσει τον πρώτο χρόνο λειτουργίας της έδρας με στόχο να αποτελέσει τμήμα τόσο του προπτυχιακού όσο και του μεταπτυχιακού προγράμματος σπουδών σε συνδυασμό με την ερευνητική δραστηριότητα. Η επιλογή της έδρας στη Θεσσαλονίκη είναι βαρύνουσας σημασίας, καθώς η πόλη αποκαλείται συχνά ως «δεύτερη Ιερουσαλήμ». Πριν από το ολοκαύτωμα του 1943 στη Θεσσαλονίκη το 20% του πληθυσμού αποτελούνταν από Εβραίους.

Στο πανεπιστημιακό campus υπάρχει το ταφικό μνημείο σε ανάμνηση του παλαιού εβραϊκού νεκροταφείου. Παράλληλα, στο φουαγιέ της αίθουσας Τελετών του Αριστοτελείου εκθειάζεται έργο αφιερωμένο στους Εβραίους φοιτητές του ΑΠΘ, μάρτυρες του Ολοκαυτώματος.

<https://parallaximag.gr/thessaloniki/eginan-ta-apokalyphtiria-tou-ergou-afieromenou-stous-evraious-foitites-tou-apth-martyres-tou-olokaftomatos>

Η Ισραηλιτική Κοινότητα Θεσσαλονίκης απονέμει κάθε έτος υποτροφίες σε φοιτητές του Α.Π.Θ και του Πανεπιστημίου Μακεδονίας με χρηματικά έπαθλα. Βασικά κριτήρια είναι η ανάδειξη πρωτότυπης και ανέκδοτης μελέτης πτυχών του εβραϊκού πολιτισμού και της ιστορίας. Η συμπερίληψη υλικού του Ιστορικού Αρχείου και των Συλλογών του Μουσείου λειτουργεί επανατροφοδοτικά. Ενδεικτικές είναι οι υποτροφίες «

Τον Νοέμβριο του 2018 η καθηγήτρια Φωτεινή Ασδεράκη καθηγήτρια του τμήματος Διεθνών Ευρωπαϊκών Σπουδών του Πανεπιστημίου Πειραιώς σε συνεργασία με τον καθηγητή Sharon Pardo ήταν οι αντιπρόσωποι της κοινής έδρας του κέντρου Αριστείας Jean Monnet της Ανατολικής Μεσογείου. Η συνεργασία πλαισιώθηκε με επίκεντρο την έρευνα και τη διδασκαλία του τμήματος Πολιτικών Επιστημών και κυβέρνησης του Πανεπιστημίου Ben Gurion Negev του Ισραήλ.

Το πρόγραμμα χρηματοδοτείται από το ευρωπαϊκό πρόγραμμα Erasmus Plus και το Πανεπιστήμιο Ben Gurion, Negev είναι το μοναδικό πανεπιστήμιο του Ισραήλ που επιλέχθηκε για να ηγείται της έδρας Jean Monnet στις Ευρωπαϊκές Σπουδές. Στο πλαίσιο του προγράμματος προωθείται η ακαδημαϊκή έρευνα στο πεδίο των Ευρωπαϊκών Σπουδών ανάμεσα στην Ελλάδα, το Ισραήλ με εστίαση τα ζητήματα ευρωπαϊκής ενσωμάτωσης⁸⁶

Στον τομέα της επιστήμης παρατηρείται η αλληλόδραση επιστημονικού προσωπικού ανάμεσα στην Ελλάδα και το Ισραήλ. Παρατηρείται τόσο η μεταφορά τεχνογνωσίας από το Ισραήλ στην Ελλάδα, όσο και η συμπίεση σε κοινά ερευνητικά πρωτόκολλα συνεργασίας. Ο Έλληνας Δημήτρης Καρακάσης είναι μόνιμος πλήρης καθηγητής στο Ισραήλ από το 2003 και από το 2007 και Διευθυντής του κέντρου Σκλήρυνσης κατά πλάκας. Το Ισραήλ αποτελεί την ελίτ της έρευνας στα βλαστοκύτταρα, ενώ η ιατρική σχολή έχει υπογράψει συνεργασία με πρωτόκολλα ερευνών του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου και με το Ινστιτούτο Παστέρ.⁸⁷

Στο Πανεπιστήμιο Ben Gurion του Ισραήλ δρα ο μεταδιδακτορικός ερευνητής Δρ Γαβριήλ Χαρίτος. Ο κ. Χαρίτος είναι συγγραφέας της μελέτης «*Κύπρος, το γειτονικό νησί. Το Κυπριακό μέσα από τα κρατικά αρχεία του Ισραήλ (1946-1960)*, Αθήνα: Παπαζήσης». Με αφορμή το βιβλίο, πραγματώνεται και η διδασκαλία στο Πανεπιστήμιο Κύπρου στα ελληνικά και η διδασκαλία στο Ben Gurion στα εβραϊκά. Το μάθημα προσφέρεται ως συνέχεια της συνεργασίας του Πανεπιστημίου Κύπρου με την Πρεσβεία του Ισραήλ στη Λευκωσία (Jewish Studies Project) διαδικτυακά. Οι συμμετέχοντες λαμβάνουν γνώσεις σχετικά με τις ιστορικές προτεραιότητες της Κύπρου, Ελλάδας και Ισραήλ και την ανάγκη αλληλοκατανόησης των κρατών. Ο

⁸⁶ https://in.bgu.ac.il/en/pages/news/greece_center.aspx

⁸⁷ https://embassies.gov.il/athens/AboutIsrael/Science_Academia_scholarships/Pages/DrKaroussisIsrael-doctor2014.aspx ανακτήθηκε 9/3/2021

εβραϊκός ομογενειακός φορέας των Η.Π.Α Μπνέι Μπριτ(B'nai B'rith International) χρηματοδοτεί το πρόγραμμα στο Ισραήλ.

Στο παρελθόν διδάχθηκαν και άλλα μαθήματα, όπως η Ιστορία του Κράτους του Ισραήλ, η διδασκαλία του Ολοκαυτώματος, επιστημονικά συνέδρια με αντίστοιχους τόμους πρακτικών και έναν θεματικό τόμο στο επιστημονικό περιοδικό Israel Affairs του εκδοτικού οίκου Routledge.⁸⁸

⁸⁸ <https://paideia-news.com/panepistimio-kyproy/2021/01/13/neo-mathima-sto-tmima-istorias-kai-arxaiologias-toy-panepistimioy-kyproy-new/> ανακτήθηκε 17/4/2021

3.2 Εκπαιδευτική εκστρατεία καταπολέμησης του αντισημιτισμού

3.2.1 Ορισμός του αντισημιτισμού

“Antisemitism is a certain perception of Jews, which may be expressed as hatred toward Jews. Rhetorical and physical manifestations of antisemitism are directed toward Jewish or non-Jewish individuals and/or their property, toward Jewish community institutions and religious facilities”.

«Ο αντισημιτισμός είναι μια ορισμένη αντίληψη των Εβραίων που μπορεί να εκφραστεί ως μίσος προς τους Εβραίους. Ρητορικές και φυσικές εκδηλώσεις αντισημιτισμού απευθύνονται σε Εβραίους ή μη Εβραίους και ή στην περιουσία τους προς τα ιδρύματα της Εβραϊκής Κοινότητας και τις θρησκευτικές εγκαταστάσεις». ⁸⁹

Οι εθνικές ημέρες είναι μέρες κατά τις οποίες τα έθνη τιμούν γεγονότα με σημαίνοντα ρόλο στην ιστορία τους μέσω κοινωνικών τελετουργιών που εκτελούνται σε μια συγκεκριμένη στιγμή του εθνικού ημερολογίου. ⁹⁰

Οι εθνικές εορτές κινητοποιούν έναν τύπο συναισθηματικού κώδικα αντικατοπτρίζοντας την εθνική συλλογική μνήμη υπηρετώντας έναν μηχανισμό από τον οποίο απορρέουν συναισθήματα που γίνονται αληθινά για το έθνος. Λόγω της κάλυψης αυτών των αναγκών στα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης και στο Διαδίκτυο, οι εθνικές εορτές λειτουργούν ως ένα γεγονός των μίντια, το οποίο ευθυγραμμίζει και συγχρονίζει την ίδια μέρα δημόσια των τρόπο σκέψης των ανθρώπων.⁹¹ Παράλληλα,

⁸⁹ [handbook for the practical use of the IHRA working definition of antisemitism](#)

⁹⁰ Ariely Gal (2019). National Days, National Identity, and Collective Memory: Exploring the Impact of Holocaust Day in Israel. *Political Psychology*. Vol.40, No6, pp.1391-1406.

Research supported by the Israel Science Foundation (Grant No 397117).

<https://doi.org/10.1111/pops.12595>

ανακτήθηκε 30/12/2020

⁹¹ McCrone, D., & Bechhofer, F. (2015). *Understanding national identity*. Cambridge, United Kingdom: Cambridge University Press

σύμφωνα με μελέτες διαφαίνεται ο τρόπος με τον οποίο η συλλογική μνήμη επηρεάζει σύγχρονα πολιτικά ζητήματα και τις σχέσεις των κοινωνικών ομάδων μεταξύ τους.⁹²

3.2.2. I.H.R.A.(International Holocaust Remembrance Alliance)

Η Διεθνής Συμμαχία Μνήμης του Ολοκαυτώματος ιδρύθηκε το 1998.Είναι μια συμμαχία αποτελούμενη από κράτη μέλη, τα οποία προωθούν τη μνήμη του Ολοκαυτώματος και καταπολεμούν τον αντισημιτισμό. Στις 26 Μαΐου 2016,η IHRA υιοθέτησε έναν λειτουργικό ορισμό του αντισημιτισμού, ο οποίος υιοθετήθηκε από τις κυβερνήσεις του Ηνωμένου Βασιλείου, της Γερμανίας, της Ιταλίας, της Ουγγαρίας, των Ηνωμένων Πολιτειών, του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, με τις οποίες συμπορεύονται και άλλες 30 χώρες ακολουθώντας κοινή κατευθυντήρια γραμμή με τις συστάσεις των Ηνωμένων Εθνών.

Στο ευρωπαϊκό πεδίο για το 2014-2020 χρηματοδοτήθηκε στο πλαίσιο του προγράμματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τα Δικαιώματα, την Ισότητα και της Κοινωνία των Πολιτών(the European Union’s Rights, Equality and Citizenship Programme) η εκστρατεία για την καταπολέμηση του αντισημιτισμού. Τα τελευταία χρόνια η έξαρση του κύματος της αντισημιτικής βίας ώθησε μια ομάδα εξεχόντων Εβραίων εταίρων σε συνεργασία με τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης να θεμελιώσουν έναν μηχανισμό με τα κατάλληλα εκπαιδευτικά εργαλεία, ώστε να καταρτίσουν σχολεία, κοινότητες, αθλητικούς ομίλους και δημόσιες αρχές σχετικά με το αντισημιτικό κλίμα στην Ευρώπη.

3.2.3 NOA (Networks overcoming Antisemitism)

Το πρόγραμμα NOA (Networks overcoming Antisemitism) περιπλέκει ευρωπαϊκά δίκτυα με κοινή πορεία πλεύσης την ολιστική στρατηγική καταπολέμησης του αντισημιτισμού. Αυτή η δράση πραγματοποιείται μέσα από πλάνα εθνικού και διεθνικού στρατηγικού σχεδιασμού συνδέοντας τις πολιτικές πρακτικές με την πράξη, την ασφάλεια και την εκπαίδευση.

Το πρόγραμμα πλαισιώνεται από τους εξής εταίρους με συντονιστή την CEJI(A Jewish Contribution to an Inclusive Europe), B’ nai B’rith Europe, The European Association for the Preservation and Promotion of Jewish Culture and Heritage(AEPJ-Ευρωπαϊκός

⁹² Kirkwood, S. (2018). History in the service of politics: Constructing narratives of history during the European refugee “crisis.” *Political Psychology*, 40(2), 297–313.

Σύνδεσμος για την Διατήρηση και Προώθηση της Εβραϊκής Κουλτούρας και Κληρονομιάς), την Ευρωπαϊκή Ένωση Εβραίων φοιτητών-European Union of Jewish Students, την Ευρωπαϊκή Ένωση Προοδευτικού Ιουδαϊσμού(European Union of Progressive Judaism) και από το Παγκόσμιο Εβραϊκό Κογκρέσο⁹³

Ειδικότερα για τον σκοπό αυτό θα παραχθεί και θα διανεμηθεί ένα ψηφιακό εγχειρίδιο, ώστε να αντιμετωπιστούν όλες οι παιδαγωγικές προκλήσεις. Οι 36 επιμορφωτές θα συνεργάζονται με 1000 άτομα και θα διευθύνουν το κάθε εκπαιδευτικό εργαστήριο. Παράλληλα, το πρόγραμμα στοχεύει στη διάχυση αφηγηματικού περιεχομένου με θετική αύρα μέσω κοινωνικοπολιτισμικών εκπαιδευτικών δράσεων, φιλμ, φεστιβάλ και διαφημιστικής καμπάνιας των Μέσων Κοινωνικής Δικτύωσης. Θα πρέπει να προσεγγιστούν 15.000 έως 150.000 άτομα και 4-15 εκατομμύρια άτομα μέσω διαφημιστικής καμπάνιας.⁹⁴

Η έρευνα του Οργανισμού Θεμελιωδών Δικαιωμάτων(Fundamental Rights Agency-FRA) πάνω στην έννοια του αντισημιτισμού σύμφωνα με τον Διεθνή Συμμαχία Μνήμης του Ολοκαυτώματος εντόπισε τη σημασία διαφώτισης του κοινού για τα θύματα του Ολοκαυτώματος. Έτσι, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προτείνει και προωθεί τον ορισμό του αντισημιτισμού ως χρήσιμο εργαλείο σε εκπαιδευτικές και επιμορφωτικές περιπτώσεις, σε εκπαιδευτικούς, ΜΚΟ, κρατικές αρχές, Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης σε μια κοινή πορεία πλεύσης με τη Διακήρυξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την καταπολέμηση του αντισημιτισμού το 2018.⁹⁵

Η συμμετοχή της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε αυτό το διεθνές σώμα ενθαρρύνει τη συνεργασία για την καταπολέμηση των αρνητών του Ολοκαυτώματος, του ρατσισμού, της ξеноφοβίας και του αντισημιτισμού. Στις 29 Νοεμβρίου 2018 η Ευρωπαϊκή Ένωση απέκτησε μια σταθερή διεθνή συνεργασία με τη Διεθνή Συμμαχία Μνήμης του Ολοκαυτώματος (International Holocaust Remembrance Alliance-IHRA).

Στις 8 Ιανουαρίου 2021, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή μαζί με την IHRA και τη στήριξη της Γερμανικής Προεδρίας του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης(2020), δημοσίευσαν

⁹³ <https://www.noa-project.eu/noa-flyer/>

⁹⁴ www.noa-project.eu

⁹⁵ [2018 EU Council declaration on combating antisemitism](#)

το εγχειρίδιο για την πρακτική χρήση του όρου του αντισημιτισμού, της Διεθνούς Συμμαχίας για τη Μνήμη του Ολοκαυτώματος.⁹⁶ Το εγχειρίδιο περιλαμβάνει ένα σύνολο 35 καλών πρακτικών διεθνών οργανώσεων, τοπικών αρχών, Εβραϊκών κοινοτήτων και της Κοινωνίας των Πολιτών σε όλη την Ευρώπη που προέκυψαν μέσα από αναφορές, ακροάσεις σε νομικό πλαίσιο. Επιπρόσθετα, περιλαμβάνονται 22 περιστατικά αντισημιτισμού στην Ευρώπη.

3.2.4 Αντισημιτισμός και ποδόσφαιρο

Μετά την επίσημη υιοθέτηση του λειτουργικού όρου του αντισημιτισμού οι συντονιστές της Διεθνούς συμμαχίας της μνήμης του ολοκαυτώματος αποστέλλουν επιστολή σε ποδοσφαιρικές ομάδες, ώστε να αναδειχθεί επιτακτική η ανάγκη υιοθέτησης και δημόσιας υπογραφής του όρου σε ομάδες της Premier League. Η ποδοσφαιρική ομάδα Chelsea υπέγραψε πρώτη, ενώ ακολούθησαν η West Ham United, η AFC Bournemouth και η Borussia Dortmund. Οι υπόλοιπες ομάδες συμφώνησαν να υπογράψουν μέχρι το φθινόπωρο του 2021.⁹⁷

3.2.5 Unesco και αντισημιτισμός

Η Ουνέσκο το 2020 έχει προωθήσει 4 τεύχη επιμόρφωσης και κατάρτισης των εκπαιδευτικών για την καταπολέμηση του αντισημιτισμού στα αναλυτικά προγράμματα των δημοτικών σχολείων, των γυμνασίων και λυκείων και των σχολείων επαγγελματικής εκπαίδευσης παγκοσμίως. Το εκπαιδευτικό εγχείρημα υποβαστάζεται από τον Οργανισμό για την Ασφάλεια και τη Συνεργασία στην Ευρώπη, γραφείο για τα δημοκρατικά Ινστιτούτα και τα Ανθρώπινα Δικαιώματα(OSCE-Organisation for Security and Cooperation in Europe).⁹⁸

⁹⁶ [handbook for the practical use of the IHRA working definition of antisemitism](#)

⁹⁷ <https://wjc-org-website.s3.amazonaws.com/horizon/assets/gaUgBfk9/joint-ietter-international-holoca>

⁹⁸ Addressing anti-semitism in schools: training curriculum for primary education teachers, No. 1, 2020, <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000374865>

Addressing anti-semitism in schools: training curriculum for secondary education teachers, No. 2, 2020, <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000374866>

Addressing anti-semitism in schools: training curriculum for vocational education teachers, No. 3, 2020, <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000374868>

3.2.6 EHRI (European Holocaust Research Infrastructure)

Το πρόγραμμα EHRI⁹⁹ ξεκίνησε το 2019. Προστέθηκε στο Φόρουμ Ευρωπαϊκής Στρατηγικής για τις ερευνητικές υποδομές (ESFRI-European Strategy Forum Infrastructure) το 2018 και σταδιακά μεταλλάσσεται σε έναν σταθερό οργανισμό, επιβοηθώντας τη μελλοντική ασφάλεια στην έρευνα, μνήμη και εκπαίδευση σχετικά με τη διεθνή προσέγγιση του Ολοκαυτώματος. Η οργάνωση EHRI θα έχει εδραιώσει το νομικό, οικονομικό στρατηγικό της πλάνο μέχρι το 2025, την 80^η επέτειο απελευθέρωσης από το Auschwitz. Το Ινστιτούτο NIOD για τον Πόλεμο, το Ολοκαύτωμα και Μελετών Γενοκτονίας συντονίζει αυτήν την προσπάθεια στο Άμστερνταμ. NIOD Institute for War, Holocaust and Genocide Studies

EHRI: European Holocaust Research Infrastructure (Ευρωπαϊκή Ερευνητική Υποδομή για το Ολοκαύτωμα).

Η διακρατική έρευνα για το Ολοκαύτωμα, τον εορτασμό και την εκπαίδευση είναι η αποστολή της Ευρωπαϊκής Ερευνητικής Υποδομής για το Ολοκαύτωμα (EHRI), με κύρια πρόκληση τη διάδοση των πηγών σχετικά με το Ολοκαύτωμα και τη δικτύωση πολλαπλών Ινστιτούτων και ατόμων. Το EHRI Portal παρέχει διαδικτυακή πρόσβαση σε αρχειακό υλικό. Το πρόγραμμα EHRI παρέχει καινοτόμα εργαλεία και ψηφιακό υλικό για την έρευνα πάνω στο Ολοκαύτωμα. Εκτός από το επιστημονικό και ακαδημαϊκό υπόβαθρο διανθίζεται τόσο η κοινωνική όσο και η πολιτική ατζέντα στο πλαίσιο της έξαρσης του αντισημιτισμού, της ξενοφοβίας και περιστατικών ακραίου εθνικισμού.

Το πρόγραμμα EHRI-3 θα εφαρμόζεται από το 2020 μέχρι το 2024 με την υποστήριξη 25 εταίρων από την Ευρώπη, το Ισραήλ και τις Ηνωμένες Πολιτείες.

3.2.7 Ινστιτούτα μελετών του ολοκαυτώματος στην Ευρώπη

Το Ινστιτούτο NIOD βρίσκεται στην Ολλανδία και είναι το κέντρο μελέτης πάνω σε θέματα πολέμου και βίας κατά τη διάρκεια του 20^{ου} και 21^{ου} αιώνα. Εξειδικεύεται στις επιπτώσεις των πολέμων, του Ολοκαυτώματος, των γενοκτονιών τόσο στα άτομα όσο

Addressing anti-semitism in schools: training curriculum for vocational education teachers, No. 4, 2020, <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000374869>

⁹⁹ <https://www.ehri-project.eu/consortium>

και στην κοινωνία. Το NIOD συντονίζει το πρόγραμμα EHRI σε ζητήματα χρηματοδότησης, καινοτομίας και βιωσιμότητας.¹⁰⁰

Το Ινστιτούτο DANS στην Ολλανδία διαχειρίζεται αρχειακό επιστημονικό υλικό ενσωματώνοντας τα δεδομένα διαφορετικών ινστιτούτων. Οι ερευνητές έχουν πρόσβαση σε on line σύνδεση σε επιστημονικές βάσεις δεδομένων, εκδόσεις και ερευνητικό ψηφιακό και επιμορφωτικό υλικό.¹⁰¹ Στο Ινστιτούτο Belgian State Archives/CegeSoma στο Βέλγιο διατηρούνται αρχεία 30 ετών από δικαστικές υποθέσεις, δημόσιες αρχές, συμβόλαια του ιδιωτικού τομέα με σημαίνοντα ρόλο στην κοινωνία.¹⁰² Το King's College στο Λονδίνο εκπροσωπείται στο πρόγραμμα EHRI από τις ψηφιακές ανθρωπιστικές επιστήμες.¹⁰³ Η βιβλιοθήκη Wiener στο Ηνωμένο Βασίλειο περιλαμβάνει τα πιο εκτενή αρχεία του Ολοκαυτώματος στον κόσμο.¹⁰⁴

Το κέντρο συλλογής εγγράφων Shoah Memorial είναι το πρώτο μουσείο συλλογής αρχειακού υλικού για το Ολοκαύτωμα στην Ευρώπη σχετικά με την εβραϊκή ιστορία κατά τη διάρκεια του Δευτέρου Παγκοσμίου πολέμου. Επίσης, εκεί μελετώνται τόσο η γενοκτονία των Αρμενίων, όσο και η γενοκτονία των Τούτσι στη Ρουάντα.¹⁰⁵

Το εβραϊκό Ινστιτούτο Ιστορίας Emanuel Ringelblum στην Πολωνία στεγάζει την κληρονομιά Εβραίων που έζησαν χιλιάδες χρόνια στα πολωνικά εδάφη. Εκεί εκτίθενται έργα και συλλογές και πραγματοποιούνται ακαδημαϊκά συνέδρια, δημόσιες εκπαιδευτικές συγκεντρώσεις και εκδοτικές δραστηριότητες.¹⁰⁶

Το Κέντρο Τεκμηρίωσης του Ολοκαυτώματος στη Μπρατισλάβα ιδρύθηκε το 2005. Σε αυτό αρχειοθετούνται έγγραφα που συνδέονται με την Εβραϊκή Κοινότητα της

¹⁰⁰ www.niod.knaw.nl/en

¹⁰¹ www.dans.knaw.nl/en

¹⁰² www.cegesoma.be

¹⁰³ <http://www.kcl.ac.uk/artshums/depts/ddh/index.aspx>

¹⁰⁴ www.wienerlibrary.co.uk

¹⁰⁵ www.memorialdelashoa.org

¹⁰⁶ www.jhi.pl

Σλοβακίας και το Ολοκαύτωμα. Παράλληλα, επιμορφώνονται εκπαιδευτικοί και φοιτητές πάνω σε ζητήματα ξενοφοβίας και μισαλλοδοξίας.¹⁰⁷

Το μουσείο Kazerne Dossin στο Βέλγιο είναι μεγαλειώδους σημασίας, αφού από το 1942 μέχρι την απελευθέρωση τον Σεπτέμβριο του 1944, λειτουργούσαν οι στρατώνες από τους οποίους 25.800 Εβραίοι, Ρομά και Σίντι μεταφέρθηκαν στο Άουσβιτς. Το νέο μουσείο εγκαινιάστηκε το 2012, εστιάζοντας στη μνήμη του Ολοκαυτώματος σε ζητήματα μαζικής βίας και ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Στόχος είναι η ψηφιοποίηση αυθεντικών εγγράφων και ακουστικού υλικού σχετικά με το Ολοκαύτωμα. Επιπροσθέτως, στο μουσείο επιδιώκεται η ανάμειξη σε ζητήματα κυβερνητικής και νομικής πολιτικής, βιωσιμότητας και νεοφυούς στρατηγικής.¹⁰⁸

Το εθνικό Ινστιτούτο για τη μελέτη του Ολοκαυτώματος στη Ρουμανία εδρεύει στη Μπουχαρέστη με παραρτήματα στον τομέα της έρευνας, της συγγραφής, της εκπαίδευσης και της επικοινωνίας, της διοίκησης και της λογιστικής.¹⁰⁹

Το Ινστιτούτο Vienna Wiesenthal είναι ένα ερευνητικό κέντρο στο οποίο διερευνώνται πτυχές του Ολοκαυτώματος, του ρατσισμού και του αντισημιτισμού και οι συνέπειές του.¹¹⁰

Το μουσείο των Ηνωμένων Πολιτειών για το Ολοκαύτωμα, United States Holocaust Memorial Museum(US) προωθεί και εκθέτει ζητήματα μισαλλοδοξίας και περιστατικά γενοκτονίας των λαών μέσω εκπαιδευτικών προγραμμάτων γενοκτονίας των λαών και υποτροφιών. Με τη συνεργασία των νομικών, δικαστικών φορέων, του στρατού και της νεολαίας επιδιώκεται η ολική πρόσβαση στις συλλογές του Ολοκαυτώματος.¹¹¹

Το εθνικό ερευνητικό κέντρο National Research Council (CNR)/Consiglio Nazionale delle Ricerche(IT) είναι το μεγαλύτερο δημόσιο ερευνητικό κέντρο στην Ιταλία υπό την αιγίδα του Υπουργείου Παιδείας, του Πανεπιστημίου και της Έρευνας. Είναι

¹⁰⁷ www.holokaust.sk

¹⁰⁸ www.kazernedossin.eu

¹⁰⁹ www.inshr-er.ro

¹¹⁰ www.vwi.ac.at

¹¹¹ www.ushmm.org/information/about-the-museum

διακυβευματούχος σε περισσότερα από 700 χρηματοδοτούμενα ερευνητικά προγράμματα (FP7) και σε περισσότερα από 550 υπό την αιγίδα του H2020.¹¹²

Το διεθνές κέντρο(Arolsen Archive International Center on Nazi Persecution) για το διωγμό από τους Ναζί περιλαμβάνει ένα πλήρες αρχείο των θυμάτων και επιζήσαντων του Εθνικού Σοσιαλισμού με πληροφορίες για πάνω από 17.5 εκατομμύρια ανθρώπους. Ο Οργανισμός ανήκει στο πρόγραμμα της Ουνέσκο (Unesco Memory of the World).
113

Στα ομοσπονδιακά αρχεία της Γερμανίας(Das Bundesarchiv DE) υπάρχει πρόσβαση σε έγγραφα των πολιτών και του στρατού, κεντρικών κυβερνητικών ινστιτούτων από το 1495 έως τον 20ο αιώνα .¹¹⁴www.bundesarchiv.de
Englishversion: www.bundesarchiv.de/index.html.en

Το Εθνικό Ινστιτούτο (inria inventeurs DU MONDE NUMERIQUE) της Γαλλίας στην Πληροφορική και τα Εφαρμοσμένα Μαθηματικά συνεργάζεται με την κοινοπραξία EHRI κωδικοποιώντας το λεξιλόγιο του αρχειακού υλικού του Ολοκαυτώματος και επιβοηθώντας στην ψηφιακή αναζήτηση των συλλογών.www.inria.fr

Το πολωνικό Κέντρο Έρευνας του Ολοκαυτώματος(Polish Center for Holocaust Research Association PL) ιδρύθηκε το 2003, ως παράρτημα του Ινστιτούτου της Φιλοσοφίας και της Κοινωνιολογίας των Επιστημών της πολωνικής ακαδημίας. Είναι το πρώτο ερευνητικό κέντρο στην Πολωνία που εξειδικεύεται στις σπουδές του Ολοκαυτώματος.¹¹⁵

Το μουσείο της εβραϊκής ιστορίας (Vilna Gaon Museum of Jewish History) στη Λιθουανία ιδρύθηκε το 1989. Σήμερα έχει τρία παραρτήματα: το Tolerance Center

¹¹² www.cnr.it

¹¹³ www.arolsen.archives.org

¹¹⁴ www.bundesarchiv.de Englishversion: www.bundesarchiv.de/index.html.en

¹¹⁵ www.holocaustresearch.pl

&Samuel Bak Museum,το Holocaust Exhibition και το Paneriai Memorial.Σε αυτά προβάλλονται εκθέματα της λιθουανικής εβραϊκής ιστορίας και τέχνης, εκπαιδευτικές και πολιτισμικές εκδηλώσεις, ταινίες και συζητήσεις.¹¹⁶

Τα εβραϊκά αρχεία της Ουγγαρίας(Hungarian Jewish Museum and Archives) διασώζονται στο εβραϊκό μουσείο της Ουγγαρίας το οποίο ανήκει στην Ομοσπονδία των ουγγρικών εβραϊκών κοινοτήτων. Μετά το Ολοκαύτωμα βρέθηκε εγκαταλελειμμένο αρχειακό υλικό από εβραϊκές κοινότητες, κεντρικά συμβούλια, ομοσπονδίες, σχολεία, νοσοκομεία, οίκους ευγηρίας, γραπτές μαρτυρίες και οπτικό υλικό Εβραίων εργαζομένων(ραββίνων, βιβλιοθηκονόμων).Στο μουσείο σώζεται υλικό με αντισημιτικούς και αντιεβραϊκούς νόμους. Ωστόσο, δε συλλέγεται η σύγχρονη αντισημιτική λογοτεχνία.¹¹⁷

Το εβραϊκό μουσείο στην Πράγα επικεντρώνεται στο ιστορικό και πολιτισμικό υλικό των Εβραίων στα εδάφη Μπόέμ, παρέχοντας υλικό στο κοινό στα σχολεία και σε εκπαιδευτικά προγράμματα. Παράλληλα, εκδίδει το περιοδικό *Judaica Bohemiae*, οργανώνοντας ομάδες εργασίας και συνέδρια.¹¹⁸

¹¹⁶ www.jmuseum.lt

¹¹⁷ www.milen.hu

¹¹⁸ www.jewishmuseum.cz

Arolsen
Archives

International Center
on Nazi Persecution

DSH

DOKUMENTAČNÉ STREDISKO HOLOKAUSTU

KAZERNE
DOSSIN

Consiglio
Nazionale delle
Ricerche

UNITED STATES
HOLOCAUST
MEMORIAL
MUSEUM

WIENER WIESENTHAL INSTITUT
FÜR HOLOCAUST-STUDIEN (VWI)

The Wiener
Holocaust Library

Das
Bundesarchiv

Inria
INVENTEURS DU MONDE NUMÉRIQUE

ידידוער זYDOWSKI
היסטארישער INSTYTUT
אינסטיטוט HISTORYCZNY

3.2.8 Κέντρο Ασφάλειας και Κρίσεων στην Ευρώπη από το Ευρωπαϊκό Εβραϊκό Κογκρέσο (SACC-Security and Crisis Centre by EJC)

Το κέντρο Ασφάλειας και Κρίσεων τελεί υπό την αιγίδα του Ευρωπαϊκού Εβραϊκού Κογκρέσου(SACC-Security and Crisis Centre by EJC).Δημιουργήθηκε το 2012 για να υποστηρίξει τις εβραϊκές κοινότητες στην Ευρώπη από τον Δρ Moshe Kantor, Πρόεδρο του European Jewish Congress. Η ομάδα του SACC οργανώνει εκπαιδευτικά σεμινάρια και συνέδρια σε όλη την Ευρώπη για τη βελτίωση του επιπέδου ετοιμότητας των εβραϊκών κοινοτήτων και την ενίσχυση των δεσμών με τις αστυνομικές και δικαστικές αρχές.¹¹⁹

3.2.9 CEPOL (European Agency for Law Enforcement Training)

Ο CEPOL είναι η Οργανισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την κατάρτιση στην επιβολή του νόμου(European Agency for Law Enforcement Training).Ο οργανισμός είναι αφιερωμένος στην ανάπτυξη , την εφαρμογή και τον συντονισμό των αστυνομικών και δικαστικών αρχών με στόχο την ανταλλαγή πληροφοριών σε ένα δίκτυο ινστιτούτων. Επικεντρώνεται σε τρίτες χώρες που καλύπτονται από πολιτικές γειτονίας για την προαγωγή δεξιοτήτων επιβολής του νόμου με αποτελεσματικές μεθοδολογίες. Η κατάρτιση πραγματοποιείται εξ' αποστάσεως μέσω διαδικτύου(webinars), με ηλεκτρονικά μαθήματα και κατ'οίκον δραστηριότητες. Παράλληλα, υπάρχουν κοινά προγράμματα ανταλλαγής φοιτητών και προγράμματα σπουδών. Η CEPOL έλαβε την πιστοποίηση ISO 9001:2015 για τις υπηρεσίες της μέχρι το 2019. Τέλος, έχει λάβει την πιστοποίηση ISO 29993:2017 για παροχή υπηρεσιών

¹¹⁹ www.sacc-ejc.org

μάθησης της μη τυπικής εκπαίδευσης. Το 2018 έλαβαν κατάρτιση 29.000 υπάλληλοι επιβολής του νόμου και παρασχέθηκαν 229 εκπαιδευτικές δραστηριότητες.¹²⁰

Το SACC μαζί με τη CEPOL και άλλους εταίρους προώθησε το πρόγραμμα ευαισθητοποίησης των πολιτών και κατανόησης των κινδύνων στην Ευρώπη (#Together We are safer).

3.2.10 Πρακτικός Οδηγός Ιουδαϊσμού (A Guide to Judaism)

Για τους υπαλλήλους επιβολής του νόμου εκδόθηκε ένας πρακτικός οδηγός για τον Ιουδαϊσμό (A Guide to Judaism), ώστε τα σώματα ασφαλείας και οι διωκτικές αρχές διαβάζοντας εκτενώς τον οδηγό να κατανοήσουν τα ήθη, τις συνήθειες, τα θρησκευτικά έθιμα των Εβραίων, ώστε να επιλύσουν τα ερωτήματά τους, να προλάβουν τις εξάρσεις αντισημιτισμού στο ευρωπαϊκό σκηνικό και αντιμετωπίσουν οποιεσδήποτε προκλήσεις.

Ο πρακτικός οδηγός για τον Ιουδαϊσμό αρχικά περιλαμβάνει μια εισαγωγή στα εβραϊκά θρησκευτικά δόγματα και έπειτα αναλύεται η έννοια του Ιουδαϊσμού στην Ευρώπη. Στα επόμενα κεφάλαια γίνεται νύξη στις εβραϊκές παραδόσεις. Στα κεφάλαια αναλύεται ο κύκλος της ζωής των Ιουδαίων, το Εβραϊκό Διαιτητικό Δίκαιο, η Συναγωγή, το Σαμπάτ, οι Εβραϊκές Αργίες: Ρος Ασσανά, Γιομ Κιπούρ, Σουκότ, Σιμχάτ Τορά, Χανούκα, Του Μπισβάτ, Πουρίμ, Πέσαχ, Σαβουότ, Τισά Μπεάβ). Δίνεται έμφαση στη συνεργασία με τις Εβραϊκές Κοινότητες και το προφίλ του Οργανισμού. Παρουσιάζεται ο ορισμός εργασίας του αντισημιτισμού σύμφωνα με τη Διεθνή Συμμαχία για τη Μνήμη του Ολοκαυτώματος μαζί με 11 επεξηγηματικά παραδείγματα παρέχοντας καθοδήγηση για τον εντοπισμό των αντισημιτικών εγκλημάτων.

Σε έρευνα του οργανισμού Θεμελιωδών Δικαιωμάτων (FRA) για τα βιώματα και τις αντιλήψεις των Εβραίων περί διακρίσεων και εγκλημάτων μίσους στα κράτη μέλη της ΕΕ ανάμεσα στο 2013 και 2018 διακρίνεται η έξαρση του αντισημιτισμού. Συγκεκριμένα το 85% των ερωτηθέντων απάντησε ότι ο αντισημιτισμός είναι το πιο έντονο φαινόμενο στη χώρα συγκριτικά με το 2013 που κυμαίνονταν στο 16%. Παράλληλα, παρατηρείται η αύξηση του αντισημιτισμού κατά 89% από 76% το 2013. Επίσης, οι Εβραίοι αναγκάζονται να μεταναστεύσουν, επειδή δεν αισθάνονται

¹²⁰ www.cepol.europa.eu

ασφαλείς(38%) το 2018, ενώ 29% το 2013. Το 2018 το 34% των ερωτηθέντων απάντησε ότι αποφεύγει την προσέλευση σε εβραϊκές εκδηλώσεις και χώρους, λόγω ανασφάλειας, εξαιτίας της εβραϊκής ταυτότητας σε σύγκριση με το 2013(Πρακτικός Οδηγός για τον Ιουδαϊσμό:39, σύμφωνα με στοιχεία του FRA).¹²¹

3.3 Ευρωπαϊκά Προγράμματα Erasmus και Ισραήλ

Η διακήρυξη της Μπολόνια (1999) στόχευε στη δημιουργία του Ευρωπαϊκού Τομέα Ανώτατης Εκπαίδευσης(European Higher education Area) εναρμονίζοντας τα ανώτατα εκπαιδευτικά συστήματα της Ευρώπης. Αρχικά, δεν είχε θεσμοθετηθεί ως μια ευρωπαϊκή διαδικασία. Παρά την αρχική ένσταση των μελών που είχαν υπογράψει, λίγο αργότερα από την έναρξή της η Διακήρυξη της Μπολόνια βρέθηκε υπό την αιγίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει πλήρη επίγνωση των μελών και η Ευρωπαϊκή Ένωση διευθύνει τη Διαδικασία της Μπολόνια μέσω ορισμένων μηχανισμών, όπως οι ομάδες παρακολούθησης της Μπολόνια(Bologna Follow-up Groups-BFUG), πλοηγώντας τις επιθυμητές κατευθύνσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης.¹²²

Η αίτηση εγγραφής για τη συμμετοχή του Ισραήλ ως μέλος στη διαδικασία της Μπολόνια ήταν πρωτοβουλία του συμβούλου της Ανώτατης Εκπαίδευσης με τον διευθυντή του Ευρωπαϊκού γραφείου της Ένωσης Κατασκευαστών του Ισραήλ. Η ιδέα προωθήθηκε στον Γενικό Διευθυντή του Συμβουλίου της Ανώτατης Εκπαίδευσης και έπειτα στον Υπουργό Παιδείας. Τα κριτήρια καταλληλότητας για τη συμμετοχή του Ισραήλ δεν πληρούνταν. Σύμφωνα με τον Zahavi οι αιτήσεις απορρίπτονταν, γιατί το Ισραήλ επιδίωκε τη συμμετοχή στην Ευρωπαϊκή Πολιτιστική Σύμβαση, αλλά οι Η.Π.Α. παρακάλυσαν την δυνατότητα υπογραφής. Οι Η.Π.Α αρνήθηκαν να υπογράψουν τη σύμβαση και πίεσαν επίσης το Ισραήλ, αφού η σύμβαση αναγνώριζε τα δικαιώματα αυτοχθόνων, τα οποία θα οδηγούσαν σε πολιτική και εδαφική ερμηνεία του Ισραηλινού κειμένου και άλλων μειονοτήτων σε άλλα γεωπολιτικά κείμενα από τους Παλαιστίνιους.¹²³

¹²¹ https://www.cepol.europa.eu/sites/default/files/Guide_to_Judaism_EN.pdf

¹²² Keeling, Ruth.2006.“The Bologna Process and the Lisbon Research Agenda: The European Commission’s Expanding Role in Higher Education Discourse.”*European Journal of Education*41 (2): 203–223

¹²³ Zahavi,Hila(2019).The Bologna Process in Israel as a Reflection of EU-Israel Relations. *European Journal of Higher Education*,v9 υποσημείωση 7 <https://doi.org/10.1080/21568235.2018.1561315>

Δύο επίσημες αιτήσεις έγιναν το 2007 και το 2008, μέσω του Υπουργείου Εξωτερικών και υποβαστάζονταν από εθνικούς κυβερνητικούς φορείς, όπως την Ακαδημία Επιστημών και Ανθρωπιστικών Υποθέσεων και την Επιτροπή Σχεδιασμού και Προϋπολογισμού.

Από το 2007 το Ισραήλ συμμετέχει στο ευρωπαϊκό πρόγραμμα Erasmus Mundus και αργότερα συμπεριλήφθηκε στο Erasmus Plus. Στο πλαίσιο του προγράμματος προωθείται η κινητικότητα των φοιτητών, ιδρυμάτων ανάμεσα στις ευρωπαϊκές χώρες και τις χώρες που δικτυώνονται στην ευρωπαϊκή γειτονική πολιτική. Ένα χρόνο αργότερα συμμετείχε στο πρόγραμμα Tempus στο πλαίσιο του οποίου προωθούνταν μεταρρυθμίσεις στην Ανώτατη Εκπαίδευση σε μη ευρωπαϊκές χώρες, ώστε να προσεγγίσουν τη διαδικασία της Μπολόνια.¹²⁴ Η συμμετοχή στα Ευρωπαϊκά προγράμματα εξοικείωσε τα ακαδημαϊκά ιδρύματα του Ισραήλ με τις ιδέες της διαδικασίας της Μπολόνια και τις υποχρέωσε να χρησιμοποιούν τον ίδιο κώδικα επικοινωνίας. Παράλληλα, προώθησε την εδραίωση πιλοτικών προγραμμάτων, την πρόσληψη γνωστικών κεφαλαίων και τη δυνατότητα πίστωσης και μεταφοράς ακαδημαϊκών μονάδων μέσω του ευρωπαϊκού συστήματος ECTS (European Credit Transfer System)¹²⁵

Το 2008, 32 Ισραηλινά ακαδημαϊκά Ινστιτούτα συμμετείχαν σε 18 προγράμματα, η χρηματοδότηση των οποίων ανήλθε στα 10.000€. Ως το 2013 η συμμετοχή τριπλασιάστηκε, ενώ 577 φοιτητές και μέλη Ισραηλινών εκπαιδευτικών προγραμμάτων συμμετείχαν στο πρόγραμμα ανταλλαγής Erasmus Mundus (Zahavi, υποσημείωση 17). Στο Ισραήλ υπάρχει το γραφείο Erasmus από το 2008 υπό την αιγίδα της Επιτροπής Ανώτατης Εκπαίδευσης, χρηματοδοτούμενο από την Ευρωπαϊκή Ένωση, ως παράρτημα του εκτελεστικού οργανισμού Εκπαίδευσης, Οπτικοακουστικού και Πολιτισμικού τομέα. Το γραφείο μεριμνά για την εύρεση ενδιαφερομένων μέσω τοπικών αντιπροσωπειών με διευθυντικές θέσεις στην Ανώτατη Εκπαίδευση, τα οποία καθορίζονται από το ευρωπαϊκό φόρουμ, ώστε να θεσπίσει τα

[Ανακτήθηκε 2/12/2020](#)

¹²⁴ EACEA.(2010).A Tempus Study: State of Play of the Bologna Process in the Tempus Countries 2009–2010

¹²⁵Βλ. Zahavi(2019) σ.106

προγράμματα της διαδικασίας της Μπολόνια. Το μοντέλο της Μπολόνια πυροδότησε το ενδιαφέρον στη χάραξη πολιτικής στο Ισραήλ με σκοπό την πλήρη συμμετοχή του ύστερα από επίσημες αιτήσεις στη διακήρυξη της Μπολόνια το 2007 και το 2008. Οι αιτήσεις απορρίφθηκαν και στο ζήτημα παραχωρήθηκε καθεστώς παρατήρησης με τη δυνατότητα συμμετοχής σε δραστηριότητες, αλλά έλλειψης της δυνατότητας ψήφου ή προώθησης προτάσεων. Η συνεργασία με το Ισραήλ καθίσταται ενδιαφέρουσα, καθώς ακροβατεί σε μια κλίμακα ανάμεσα στην ισχυρή οικονομία, την έρευνα και τις περίπλοκες πολιτικές σχέσεις¹²⁶

Η ανάπτυξη των ευρωπαϊκών εκπαιδευτικών προγραμμάτων στο Ισραήλ υποδεικνύει τη θετική προδιάθεση των πολιτικών, των αρμοδίων και των φορέων εκπαιδευτικής πολιτικής σε μακροχρόνιο επίπεδο, εφόσον διαφαίνεται η ενδυνάμωση της ευρωπαϊκής παρουσίας στην Ισραηλινή ακαδημαϊκή σφαίρα και του Ισραήλ στα ευρωπαϊκά φόρουμ Ανώτατης εκπαίδευσης. Σε εθνικό επίπεδο διακρίνεται ότι ατονεί η συνένωση με την Ευρωπαϊκή Ένωση και οι πολίτες δε φαίνεται να ξεχωρίζουν το Συμβούλιο της Ευρώπης από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Αιωρείται το προβληματικό προσκήνιο της ευρωπαϊκής πολιτικής, ενώ επιδιώκεται η ωφέλεια από τα εκπαιδευτικά προγράμματα.

Το ερευνητικό κέντρο Σύγχρονων Ευρωπαϊκών Σπουδών Simone Veil Center το 2012 ίδρυσε το Εκπαιδευτικό Κέντρο της Μπολόνια (Bologna Training Center), στο πανεπιστήμιο Ben-Gurion της Negev. Το εκπαιδευτικό κέντρο θεμελιώθηκε στο πλαίσιο της διαδικασίας της Μπολόνια με υπόβαθρο το πρόγραμμα TEMPUS-CORINTHIAM, αναπληρώνοντας το κενό των Ισραηλινών ακαδημαϊκών Ινστιτούτων με διεθνείς μεταρρυθμιστικές προδιαγραφές. Η ανάπτυξη των κοινών προγραμμάτων συνοδεύεται από διεθνή σεμινάρια, ομαδικά εργαστήρια, πάνω στην εκτέλεση των γνωστικών αποτελεσμάτων, του ευρωπαϊκού συστήματος πιστωτικών μονάδων και πρακτικές σχετικές με το συμπλήρωμα διπλώματος. Δίνεται έμφαση στον εκμοντερνισμό των εκπαιδευτικών πρακτικών και στην έκθεση της Ισραηλινής Ανώτατης Εκπαίδευσης στα διεθνή πρότυπα της Ανώτατης Εκπαίδευσης. Παράλληλα, το Εκπαιδευτικό Κέντρο συνεργάζεται με το Κέντρο Αριστείας στη διδασκαλία, στο πανεπιστήμιο Ben-Gurion.¹²⁷

¹²⁶ Ομοίως, σελ. 102

¹²⁷ www.europepgu.com

Το Δίκτυο Φοιτητών του Erasmus(ESN-Erasmus Student Network)William Internationalization at Home χρηματοδοτείται από το Erasmus+Programme της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Είναι μια κοινοπραξία 12 Ισραηλινών και ευρωπαϊκών Ινστιτούτων. Στόχος είναι το καλωσόρισμα και η ενίσχυση στρατηγικών, ώστε διεθνείς φοιτητές, οι οποίοι φοιτούν στο Ισραήλ να σπουδάζουν σε ένα οικιστικό περιβάλλον με γνώμονα την κοινωνική ενσωμάτωσή τους, τη διαφώτιση σχετικά με το πρωτόκολλο των σπουδών και την κατάρτιση του προσωπικού. Από την άλλη πλευρά, το πρόγραμμα διακρίνεται στην εστίαση διεθνοποίησης των αναλυτικών προγραμμάτων, ώστε να προσαρμόζονται και οι ντόπιοι φοιτητές στις διεθνείς απαιτήσεις. Αυτό επιτυγχάνεται με τις εικονικές τάξεις, αναλυτικά προγράμματα σπουδών στα αγγλικά και την προώθηση διεθνών campus.¹²⁸

Το Ευρωπαϊκό Ίδρυμα Κατάρτισης(ETF, European Training Foundation)μέλος του οποίου είναι το Ισραήλ σε αναφορά του σχετικά με τα εκπαιδευτικά μέτρα που έλαβε τον Μάιο του 2020 ,στο πρώτο κύμα της πανδημίας, χαρακτήρισε ταχύτερη την προσαρμογή του στη διαδικτυακή εκπαίδευση και στην εφαρμογή ψηφιακών λύσεων. Στην ευρωπαϊκή έκθεση τονίστηκε η αλληλοϋποστήριξη των αρμόδιων αρχών με τον ιδιωτικό τομέα και την κοινωνία των πολιτών κατορθώνοντας να υποστηρίξουν με κατάλληλο εξοπλισμό την επικοινωνία μεταξύ όλων των εκπαιδευτικών και των μαθητών.¹²⁹

Η διεθνοποίηση στο ακαδημαϊκό επίπεδο αναπτύσσεται με τις ανταλλαγές του προσωπικού, τις δια ζώσης και εξ αποστάσεως συνομιλίες τις ομάδες εργασίες στα Ευρωπαϊκά Πανεπιστήμια. Η διαρκής επικοινωνία, η εστίαση στη χρησιμότητα της τεχνολογίας, η διάχυση και η πρόσληψη γνώσης επιβοηθούν την απελευθέρωση από τα στενά όρια του κράτους και τη δυνατότητα αλλαγής της πολιτικής κατάστασης στο Ισραήλ.

Στο ευρωπαϊκό πρόγραμμα Tempus συμμετείχαν πέντε κολλέγια, χρηματοδοτούμενα από την Ευρωπαϊκή Ένωση με σκοπό την ανάπτυξη των διεθνών προδιαγραφών στην Ισραηλινή πανεπιστημιούπολη. Το πρόγραμμα Tempus υποστήριζε τον εκμοντερνισμό

¹²⁸ <http://william-erasmus.com>

¹²⁹ Mapping Education and Training Responses to the Health Crisis in ETF Partner Countries. Coping with COVID-19 European Training Foundation[May 5, 2020 Update p.7]

της ανώτατης εκπαίδευσης στις γειτονικές χώρες των Δυτικών Βαλκανίων ,την Ανατολική Ευρώπη, την Κεντρική Ασία, τη Νότια Αφρική και τη Μέση ανατολή μέσω της μεθόδου από κάτω προς τα πάνω (bottom up) με την υποστήριξη ευρωπαϊκών ιδρυμάτων ανώτατης εκπαίδευσης. Σήμερα, αντίστοιχα προγράμματα πραγματοποιούνται στο Ισραήλ στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού προγράμματος Erasmus Plus. Πριν την εφαρμογή το προγράμματος Tempus οι φοιτητές στα κολλέγια δεν ήταν εξοικειωμένοι με την έννοια της διεθνοποίησης. Η εστίαση σε περιθωριοποιημένες πληθυσμιακές ομάδες με συγκρουσιακό υπόβαθρο αποκαλύπτει τον κρίσιμο ρόλο κατευθυντήριων αξόνων που πηγάζουν από την αντιπροσωπεία των φοιτητών, τη μοναδικότητα των σκέψεων τους, τη λογική τους και τις δράσεις τους. Η τριβή στα ευρωπαϊκά προγράμματα εκπαιδευτικών τους παρείχε γνώσεις και δεξιότητες, οι οποίες θα προετοιμάζαν την επόμενη γενιά των φοιτητών. Αυτό το παραγωγικό αντίκτυπο στην εκπαίδευση των εκπαιδευτικών θα μπορούσε να εξερευνηθεί περισσότερο από τους διαχειριστές των αναλυτικών προγραμμάτων ως ένα δυναμικό πεδίο δράσης. Η διεθνοποίηση μπορεί να αναπτύξει την έννοια της ενσυναίσθησης , της κατανόησης των καταστάσεων σε ευρύ πεδίο και της δυνατότητας αλλαγής της υπάρχουσας κατάστασης ¹³⁰

3.4 Ισραήλ και στρατιωτική διπλωματία

Το Ισραήλ συγκαταλέγεται μέσα στους 6 ισχυρότερους βραχίονες εξαγωγών εισπράττοντας δισεκατομμύρια από την πώληση στρατιωτικού εξοπλισμού σε Κίνα, Ινδία, Κολομβία και Ρωσία. Παράλληλα, εξάγει το 60% των τηλεκατευθυνόμενων ιπτάμενων συσκευών στον κόσμο(drone).Σε αυτά προστίθενται οι δορυφόροι, το σύστημα πυραυλικής άμυνας, η προσαρμοστική πανοπλία και τα όπλα του κυβερνοχώρου. Έτσι, καταφέρνει να υπερπηδήσει τα οικονομικά και τεχνολογικά εμπόδια. Με υπόβαθρο την εβραϊκή παράδοση στην εκπαίδευση και την παροχή υποτροφιών τίθενται πάντα υψηλά ο πήχης στις επενδύσεις, στον ερευνητικό και αναπτυξιακό τομέα.

¹³⁰ Yemini, M. (2017). Internationalization under intractable conflict: The influence of national conflict on Israeli higher education institutions' internationalization efforts. *European Education*, 49(4), 293-303.

Το κλειδί στον στρατιωτικό τομέα του Ισραήλ κατά τον Shimon Peres(πρώην Πρόεδρο του κράτους του Ισραήλ) είναι η επένδυση στον νου των στρατιωτικών και όχι στους μύες τους. “*We need to invest in soldiers brains, not just their muscles.*” Επομένως, είναι φανερό η επένδυση στο ανθρώπινο δυναμικό με ποικίλα εξειδικευμένα εκπαιδευτικά προγράμματα ως κατευθυντήρια γραμμή, για την ανάδειξη ταλέντων και στρατιωτικών που καταρτίζονται διηλεκώς σε κέντρα επιμόρφωσης.

Το μικρό μέγεθος του κράτους βοηθά ,ώστε να μη διασπάται η κοινή συνεννόηση ανάμεσα σε στρατιωτικούς αξιωματούχους, επιστήμονες, επιχειρηματίες και κάθε εγγείρημα να μεταλαμπαδεύεται ομαλά σε χαρακτες πολιτικής, ακαδημαϊκούς και χρηματοδότες. Το κύριο πλεονέκτημα του Ισραήλ είναι η έλλειψη δομής και κοινωνικής ιεραρχίας , στοιχείο που δρα καταλυτικά στην ανάδειξη της καινοτομίας.¹³¹

Στις 5/1/2021 εγκρίθηκε από την ελληνική κυβέρνηση ύστερα από διεθνή διαγωνισμό η μεγαλύτερη συμφωνία για αμυντική προμήθεια μεταξύ Ισραήλ και Ελλάδας. Πρόκειται για συμφωνία 1,68 δισεκατομμυρίων δολαρίων για 20 χρόνια. Η συμφωνία περιλαμβάνει 10 αεροσκάφη M-346 (LAVI) από την ιταλική εταιρεία Leonardo, τη Συντήρηση T-6(E-Froni) και παροχή προσομοιωτών, εκπαίδευσης και υλικοτεχνικής υποστήριξης. Κατά τον Υπουργό Άμυνας του Ισραήλ Benny Gantz η δημιουργία Σχολής Πολεμικής Αεροπορίας, διαχειριζόμενη από την Elbit systems Ltd “to establish a flight academy for the Hellenic Air Force built and operated by Elbit systems Ltd”, θα είναι μια μακρόπνοη συνεργασία, ή οποία θα εξυπηρετήσει τα συμφέροντα του Ισραήλ και Ελλάδας, θα δημιουργήσει εκατοντάδες θέσεις εργασίας στις δύο χώρες και θα προωθήσει σταθερότητα στη Μεσόγειο.

Στο άμεσο μέλλον η Διεύθυνση για τη Διεθνή αμυντική Συνεργασία στο Υπουργείο Άμυνας Ισραήλ , SIBAT και η Elbit systems θα υπογράψουν τη συμφωνία για τη δημιουργία ελληνικής σχολής πολεμικής αεροπορίας(εκπαιδευτικό κέντρο) με πρότυπο τη σχολή της πολεμικής αεροπορίας του Ισραήλ(IAF).Η Elbit System θα

¹³¹ Katz,Y.Bohbot A (2017).*Weapon Wizards. How Israel Became a High -Tech Military Superpower.* St Martin’s Press, New York άρθρο της Rosa Brooks<https://www.nytimes.com/2017/02/03/books/review/weapon-wizards-yaakov-katz-amir-bohbot.html>

παρέχει την τεχνογνωσία και υλικά για την αναβάθμιση και λειτουργία των αεροσκαφών T-6 της ελληνικής πολεμικής αεροπορίας με την αντίστοιχη εκπαίδευση τους προσομοιωτές και την υλικοτεχνική υποστήριξη.

3.4 Ισραήλ και διμερείς σχέσεις με Ευρώπη-Προοπτικές στην Εξωτερική Πολιτική

Η εξωτερική πολιτική που ασκεί το Ισραήλ είναι μια διηλεκτής πρόκληση από την ίδρυση του επίσημου κράτους το 1948. Από το 2008 και εξής η ΕΕ και το Ισραήλ τυλίγονται σε ένα αινιγματικό διπλωματικό νήμα. Από το 1960 η ΕΕ άνοιξε απλόχερα την θύρα στην αντίπερα όχθη της Μεσογείου στον οικονομικό, εμπορικό, εκπαιδευτικό και περιβαλλοντικό τομέα με πολλά πισωγυρίσματα λόγω των ένοπλων συρράξεων στη Συρία. Παρόλα αυτά, συνεχίζεται η αμοιβαία αλληλόδραση, ώστε να μην διαλυθεί το παζλ της ευρωπαϊκής στρατηγικής.

Στην έκθεση του Υπουργείου Εξωτερικών του Ισραήλ, τον Απρίλιο του 2021 εξετάζοντας την εξωτερική πολιτική του Ισραήλ αναδύεται πάντα μια ελπιδοφόρα πτυχή στις διμερείς σχέσεις με διαρκείς προοπτικές σταθεροποίησης. Η ευρωπαϊκή διπλωματία διανοίγει τα δίκτυα της έλκοντας τα πλοκάμια του πολυπρισματικού κράτους. Στην έκθεση τονίζεται η έλλειψη συνειδητοποίησης του ευρωπαϊκού ιδεώδους και η περιθωριοποίησή του από τη βουλή, την επιτροπή του Knesset, τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης και τις Ισραηλινές οργανώσεις της Κοινωνίας των Πολιτών.

Οι προσπάθειες συμφιλίωσης από το 2002-2012 είχαν ομαλοποιηθεί, μέχρι που το 2013 το Ισραήλ αρνήθηκε να συμμετάσχει στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, επειδή η Ευρωπαϊκή Ένωση χάραξε μια διαχωριστική γραμμή στις διευθετήσεις που είχαν γίνει το 1967. Ενώ οι πολεμικές εξεγέρσεις συνεχίστηκαν τμηματικά με την πρώτη Ιντιφάντα το 1989, τη δεύτερη Ιντιφάντα το 2000 και πρόσφατα τον Μάιο του 2021 το πρόγραμμα Ισραηλινό Παλαιστινιακής θεμελίωσης της ειρήνης ¹³² εξακολουθεί να υφίσταται προάγοντας τους δεσμούς ανάμεσα στα δύο κράτη. Στον αντίποδα, η Ευρωπαϊκή κριτική απέναντι στο Ισραήλ αιωρείται σχετικά με την κατάληψη των εδαφών στη Λωρίδα της Γάζας, τον αντισημιτισμό και το κίνημα των Παλαιστινίων σχετικά με το μποϊκοτάζ και την επιβολή κυρώσεων σε ζητήματα εκποίησης (BDS movement).

¹³² www.Israeli-Palestinian Peace Making

Το Ισραήλ θα πρέπει να κατέχει κομβικές θέσεις στις συναθροίσεις και οφείλει να ενθαρρύνει την Ευρωπαϊκή Ένωση να κυνηγά τη βοήθεια της Ευρώπης. Το Ισραήλ μπορεί να κατέχει κομβικό ρόλο στον εμφύλιο πόλεμο στη Συρία, στη μάχη ενάντια στην τρομοκρατία, στην επίλυση των διενέξεων στην εμπόλεμη ζώνη, στις διαρκείς προκλήσεις της Χεζμπολάχ και του Ιράν και στην προώθηση της σταθερότητας στη Μεσόγειο. Παράλληλα, στον ενεργειακό τομέα, θεμελιώθηκε το πρόγραμμα του αγωγού East Med Ανατολικής και Μεσογειακής Συνεργασίας ανάμεσα στην Ελλάδα την Κύπρο και το Ισραήλ.

Στη μελέτη του Υπουργείου Εξωτερικών του Ισραήλ δίνεται έμφαση στην ανάγκη επιστροφής στη Διακήρυξη του Essen το 1994, ώστε να αναβαθμιστεί η ποιότητα των προηγούμενων συμφωνιών. Είναι αναγκαία η βαθύτερη συνεργασία ανάμεσα στην Resco ή στο Ευρωπαϊκό Γραφείο Χημικών, στα προγράμματα επιχειρηματικότητας και ανταλλαγής πληροφοριών (TAIEX-program).

Στον τομέα της Κοινωνίας των Πολιτών οι ισραηλινές οργανώσεις μπορούν να λειτουργούν ως ομπρέλα αμοιβαίας δραστηριοποίησης με ευρωπαίους εταίρους και να συνεργάζονται με πολιτικά σώματα, οργανώσεις νεολαίας, εθελοντικές ομάδες και ομάδες που λειτουργούν ως δεξαμενές σκέψης πυροδοτώντας την δραστήρια παρουσία στις Βρυξέλλες. Στην ατζέντα της συμφωνίας για την πράσινη ανάπτυξη προασπίζονται τα ζητήματα των εκπομπών αερίου στη Μεσόγειο, η ηλιακή ενέργεια και η μεταφορά των τεχνολογικών εξοπλισμών στην Ευρώπη. Στο περιβαλλοντικό τομέα ανάκαμψης είναι αξιοσημείωτη η τεχνική επέμβαση για την αφαλάτωση του νερού, ο τρόπος με τον οποίο θα διαχειριστεί η ερημοποίηση της περιοχής και η χρήση επεξεργασμένων νερών των λυμάτων στο αγροτικό πεδίο.

Ο νέος προϋπολογισμός της Ευρωπαϊκής χρηματοδότησης για το Ισραήλ καλύπτει τα 1,89 τρισεκατομμύρια ευρώ και θα πρέπει να αναλωθεί στην Πράσινη Ανάπτυξη, την Ψηφιακή Καινοτομία, τον επιχειρηματικό τομέα, τις πρακτικές που ασκούνται ανάμεσα στις ευρωπαϊκές κεντρικές κυβερνήσεις, τα Υπουργεία Οικονομίας, Οικονομικών, Επιστημών, Τουρισμού, Γεωργίας, Υγείας, τις τοπικές αρχές και του διακυβευματούχους στον ιδιωτικό τομέα.

Στο πλαίσιο της κυκλικής οικονομίας θα ήταν γόνιμη η πιο ενεργής συμμετοχή του Ισραήλ στο πολιτιστικό πρόγραμμα Creative Europe Cultural Program και να επιμηκυνθεί η συμμετοχή του στο πρόγραμμα Horizon 2021. Επίσης, είναι αναγκαία η

αμοιβαία αναγνώριση των διπλωμάτων και βαθμών στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής επαγγελματικής εκπαίδευσης. Το Ισραήλ θα μπορούσε να υιοθετήσει και αναπτύξει ένα εθνικό σύστημα πλαισίωσης των ικανοτήτων, εφόσον το έχουν κάνει άλλες 150 χώρες. Θα μπορούσε να εστιάσει στον τομέα της τεχνητής νοημοσύνης σε ανερχόμενες θέσεις εργασίας.

Όλες αυτές οι πρωτοβουλίες μπορούν να αρθρωθούν σε ένα κοινό νομικό πλαίσιο που θα διαμοιράζεται ανάμεσα στις δύο οντότητες. Το Ισραήλ θα μπορούσε να παροτρύνει νέα συστήματα στο φορολογικό σύστημα, ώστε Ευρωπαϊκές εταιρείες να επενδύουν στο Ισραήλ με πιο ευέλικτους κανόνες προέλευσης των προϊόντων. Τέλος, θα μπορούσε να μιμηθεί το μοντέλο Ειδικής Βιομηχανικής Ζώνης(Qualified Industrial Zone) στην Ιορδανία, την Αίγυπτο. Η αμοιβαία συνεργασία Ηνωμένων Πολιτειών Και Ισραήλ θα μπορούσε να μετριάσει και να υπηρετήσει το φλέγον ζήτημα της σχέσης της Ευρώπης ανάμεσα στο Ισραήλ και την Παλαιστίνη.¹³³

Σε διαδικτυακή εκδήλωση τον Μάρτιο του 2021 με θέμα τις «Έξυπνες πόλεις:Ελληνο-Ισραηλινή Συνεργασία Τεχνολογίας και Καινοτομίας: Κοινές Εμπειρίες και Κατάρτιση(“Smart Cities: Greek-Israeli Technology & Innovations Cooperation:Sharing and Learning”) διακρίνεται η στερέωση των διμερών μας σχέσεων. Ο πρεσβευτής του Ισραήλ στην Ελλάδα Γιόσι Αμράνι εστίασε στο ζήτημα των ψηφιακών συστημάτων και την ανάπτυξη των ψηφιακών υπηρεσιών ανάμεσα στις τοπικές αρχές των πόλεων. Στην εκδήλωση εννέα ισραηλινές εταιρείες παρουσίασαν τεχνολογίες αιχμής για πιο έξυπνες και πράσινες πόλεις και ευκαιρίες συνεργασίας με την Ελλάδα. Η εκδήλωση διοργανώθηκε από την πρεσβεία του Ισραήλ στην Αθήνα σε

¹³³ MITVIM, The Israeli Institute for Regional Foreign Policies(April 2021).Principles and Recommendations for Israel’s Foreign Policy Towards the EU. Recommendations from a Mitvim Institute Task-Team,pp1-12). <https://mitvim.org.il/wp-content/uploads/2021/04/Principles-and-Recommendations-for-Israels-Foreign-Policy-Towards-the-EU-April-2021.pdf>

συνεργασία με το Υπουργείο Εσωτερικών της Ελλάδας και την Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδας(ΚΕΔΕ), με την υποστήριξη του Ινστιτούτου Εξαγωγών του Ισραήλ.¹³⁴

¹³⁴ <https://www.kathimerini.gr/politics/561308068/presvis-israil-exairetikis-oi-dimereis-scheseis-me-ellada/>

ανακτήθηκε 2/7/2021

Β ΜΕΡΟΣ

Κεφάλαιο 4 Το Ισραηλινό μοντέλο ανάπτυξης και καλές πρακτικές εφαρμογής

4.1. Το Ισραηλινό Μοντέλο Ανάπτυξης στον κοινωνικό και εκπαιδευτικό τομέα στο πλαίσιο της Κοινωνίας των Πολιτών.

Στην Κοινωνία των Πολιτών εμπλέκονται διάφορες οργανώσεις, όπως συνδικάτα, εργοδοτικές οργανώσεις, επαγγελματικοί σύλλογοι, μη κυβερνητικές οργανώσεις(ΜΚΟ), περιβαλλοντικές και καταναλωτικές οργανώσεις, επιτροπές κατοίκων, φιλανθρωπικά ιδρύματα, δεξαμενές σκέψης κ.α. Η ΚτΠ εμποδώνει την αντίληψη της συμμετοχικής δημοκρατίας. Ιδιαίτερα σε μια χρονική περίοδο, όπου οι ιδεολογίες και τα κόμματα απαξιώνονται, η κοινωνία των πολιτών λειτουργεί στην κατεύθυνση ενθάρρυνσης της πολιτικής συμμετοχής, του εθελοντισμού και καταληκτικά, στον καθορισμό της πολιτικής ατζέντας και τη νομιμοποίηση των δημοσίων πολιτικών.¹³⁵

«Αυτό που αποκαλείται «κοινή γνώμη» συνδέεται στενά με τη πολιτική ηγεμονία, είναι δηλαδή το σημείο επαφής ανάμεσα στην « ιδιωτική κοινωνία» και την πολιτική κοινωνία» ανάμεσα στην συγκατάθεση και τη βία»¹³⁶.

Στην ΚτΠ εμπερικλείονται όλοι οι οργανισμοί που υφίστανται εκτός του αμιγώς κρατικού πλαισίου. Οι ΜΚΟ είναι ιδιωτικές οργανώσεις με εθνικό ή και παγκόσμιο προσανατολισμό. Λειτουργούν σε όλα τα οργανωμένα κοινωνικοπολιτικά συστήματα και έχουν διαφοροποιημένο ρόλο από τα θεσμοποιημένα κόμματα. Η διαφορά έγκειται στο γεγονός ότι δεν στοχεύουν στην κατάληψη της εξουσίας, αλλά στην άσκηση επιρροής επί της εξουσίας. Έχουν τη δυνατότητα να ασκήσουν πίεση είτε έμμεσα, είτε άμεσα με μεθόδους και μέσα που κατά κανόνα , επιφέρουν αλλαγές στις πολιτικές αποφάσεις και την εφαρμογή τους. Μέσω των τεχνοκρατών και της πίεσης που ασκούν στις κυβερνήσεις, επιδιώκουν να διαμορφώσουν πολιτική γραμμή υπερασπίζοντας το

¹³⁵ Bale, T. (2011). Πολιτική στις χώρες της Ευρώπης – Πολυεπίπεδη διακυβέρνηση και αλληλεπιδράσεις. Αθήνα: Κριτική.

¹³⁶ Γκράμισι Αντόνιο (2005). *Παρελθόν και Παρόν*, Αθήνα: Στοχαστής, σελ.95

συμφέρον των πολιτών και αποσκοπώντας στη μεγαλύτερη κοινοτική και πολιτική συμμετοχή.¹³⁷

Ο όρος μη κυβερνητική οργάνωση χρησιμοποιήθηκε το 1945 στο άρθρο 71, στον χάρτη των Ηνωμένων Εθνών με σκοπό τον διακανονισμό του ρόλου των ΜΚΟ ως ανεξάρτητο από την κρατική υπόσταση με ιστορικό υπόβαθρο τη λειτουργία του ως φορέα ανθρωπιστικών και άλλων υποστηρικτών συνδέσμων, χωρίς ωστόσο ένα νομικό πλαίσιο που θα τις προστάτευε. Σε άρθρο των Carasco και λοιπών (2018) ο διαχωρισμός των ΜΚΟ από το κράτος οφείλονταν στη μη διασάφηση της αποτελεσματικής τους δράσης, στη συλλογή χρηματικών ποσών πέρα από περιορισμένες διαφημιστικές δραστηριότητες και στην ανεκτίμητη βοήθεια ιδιωτικών προστατών έχοντας επίγνωση ότι βοηθούν άλλους.¹³⁸

Στην περίπτωση του Ισραήλ παρατηρείται μια νέα μορφή ισορροπίας ανάμεσα στο κυβερνητικό πεδίο και τις Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις.

Σύμφωνα με τον Korazim¹³⁹ διακρίνεται η επιδίωξη αμοιβαίας αλληλόδρασης και ισορροπίας ανάμεσα στην κυβέρνηση και τις μη κυβερνητικές οργανώσεις μέσα από εγγενείς διαφορές. Αρχικά, στο κυβερνητικό πεδίο η οργάνωση προέρχεται από κάτω προς τα πάνω με έρεισμα τον γραφειοκρατικό μηχανισμό. Από την άλλη πλευρά, σε Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις οι βάσεις τίθενται μέσα από μικρές ομάδες και δραστηριότητες των Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων. Το χρηματοδοτικό κεφάλαιο

¹³⁷ Βασιλειάδης Νίκος, Μπουτσιούκη Σοφία (2015). *Πολιτιστική Διπλωματία. Ελληνικές και Διεθνείς διαστάσεις*. Ελληνικά Ακαδημαϊκά Ηλεκτρονικά συγγράμματα και βοηθήματα, σελ 27 www.kallipos.gr

¹³⁸ Carrasco-Polaino, Rafael; Villar-Cirujano, Ernesto; Martin-Cardaba, Miguel, A (2018). Artivism and NGO: Relationship between Image and 'Engagement' in Instagram. *Comunicar: Media Education Research Journal*. v26, n57, p29-37. <https://eric.ed.gov/?q=NGO+ACTIVISM+&id=EJ1192372>

ανακτήθηκε 26/1/2021

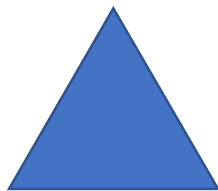
¹³⁹ Yossi Korazim-Korosy (2000). Toward a New Balance between Governmental and Non-governmental Community Work: The Case of Israel. *Oxford University Press and Community Development Journal*. Vol 35 No3 pp.276-289.

<http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=eoh&AN=0618906&site=ehost-live>

ανακτήθηκε 18/12/2020

και η πληρωμή των εργαζομένων στο κυβερνητικό υπόβαθρο προέρχονται από τους φόρους στο δημόσιο κλάδο. Στην αντίπερα όχθη, οι εισοδηματικές πηγές πηγάζουν από την αγορά, τα ιδρύματα, τις ιδιωτικές συνεισφορές και τα δίδακτρα των μελών. Αναφορικά με τους κύριους στόχους της κυβέρνησης η προώθηση της κοινωνικής ισορροπίας και της πολιτικής σταθερότητας προπορεύονται σε αντίθεση με την κριτική ματιά και την κοινωνική κινητοποίηση, τη δυνατότητα κοινωνικής αλλαγής και τη διεκδίκηση δικαιωμάτων στον τομέα της πρόνοιας. Η σχέση κυβέρνησης-μη κυβερνητικών δρώντων χαρακτηρίζεται από μια πολυπλοκότητα. Το κυβερνητικό σκηνικό είναι μονολιθικό, ενώ στο μη κυβερνητικό διαπλέκονται πολλαπλοί συνεργάτες και συνασπισμοί με μακρόπνοες πρακτικές. Τέλος, στο κυβερνητικό πεδίο επιδιώκονται οι συμφωνίες, η ανάπτυξη κοινοτήτων με τη συμμετοχική δράση ,η υψηλού επιπέδου νομοθεσία και η επίλυση συγκρούσεων. Στον αντίποδα, διακρίνονται οι συλλογικές δράσεις μέσα από ένα διαρκές συγκρουσιακό πεδίο, η διατάραξη της παγκόσμιας συνοχής και οι δημόσιες καμπάνιες υποστηριζόμενες από τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης.

Social work

bottom-up:non-governmental community work and social action

top down(national-local level)¹⁴⁰

Μετά την εγκαθίδρυση του ανεξάρτητου κράτους του Ισραήλ το 1948, το Ισραήλ μετατρέπεται σε ένα χωνευτήρι προσφύγων και Ευρωπαίων Εβραίων επιζησάντων ,μετά από το Ολοκαύτωμα. Έτσι, το 1953 ιδρύθηκε από την Ισραηλινή κυβέρνηση στο Υπουργείο Πρόνοιας και στα τοπικά γραφεία της μία δημόσια υπηρεσία κοινωνικής προσφοράς. Ανώτερος στόχος ήταν υπηρεσίες με πολιτική υφή για την εδραίωση κοινωνικής σταθερότητας

Επειδή στις δημόσιες Κοινωνικές Υπηρεσίες συγκρούονταν οι επαγγελματικές αξίες με τους εργοδότες δημιουργήθηκε ο Σύνδεσμος των Κοινωνικών Κέντρων(Association of Community Centers).Οι κοινωνικές υπηρεσίες προσφέρονταν βασισμένες όχι μόνο σε κυβερνητικούς πόρους, αλλά σε ιδιωτικές δωρεές και στα δίδακτρα των πελατών.

¹⁴⁰ Σχήμα της συγγραφέως

Παράλληλα, σε Αραβικές τοπικές κοινότητες εξασκούσαν την πρακτική τους, Άραβες απόφοιτοι σχολείων κοινωνικής εργασίας. Από το 1977 στο Ισραήλ τίθενται τα θεμέλια ενός κοινωνικού προγράμματος μέσω της συνεργασίας ανάμεσα στην κυβέρνηση και εβραϊκές ομοσπονδίες που υποστηρίζονταν από δωρεές

Μέχρι το 1980 διαφαίνεται ότι η κοινωνικοί λειτουργοί ασκούσαν το κοινωνικό έργο τους και πρόσφεραν την αλληλοβοήθειά τους προσαρμόζοντας τις υπηρεσίες τους στις πρακτικές της πολιτείας και της τοπικής κοινωνίας με γνώμονα την πολιτική ουδετερότητα. Ωστόσο, το 1980 είναι η χρονιά που αποτελεί εφαλτήριο του κοινωνικού ακτιβισμού. Το έτος αυτό ιδρύθηκε η οργάνωση New Israel Fund από Εβραίους της Βόρεια Αμερικής.

Σταδιακά, εδραιώνονται οι οργανώσεις κοινοτικού χαρακτήρα με μη κερδοσκοπικό χαρακτήρα και άλλες παρόμοιες οργανώσεις με τίτλο «μακροπρακτική». Η οργάνωση Shotil διέπονταν από μια καμπάνια γεφύρωσης εθνικών και κοινωνικών κενών, προωθώντας το προφίλ των γυναικών, τα κοινωνικά δικαιώματα, την αρμονική συνύπαρξη των Αράβων και των Εβραίων και τον θρησκευτικό πλουραλισμό. Από το 1990 ο Ισραηλινός Σύνδεσμος Κοινωνικών Λειτουργών προώθησε το Εθνικό Πρόγραμμα για την συμμετοχή και ενεργό δράση των πελατών, μελών (The national Project for Client Participation and Activation). Αυτό το εγχείρημα κοινωνικής αλλαγής κινητοποιήθηκε από τη μαζική εισροή μεταναστών από τη Σοβιετική Ένωση. Στο πλαίσιο αυτό στόχος ήταν η αναμόρφωση των τοπικών κοινωνιών μεταναστών βελτιώνοντας τις συνθήκες διαβίωσης μεταναστών και βετεράνων άστεγων Ισραηλινών διασφαλίζοντας την ισόνομη συμμετοχή στο Εθνικό Σύστημα Υγείας και Ασφάλισης.

Επιπροσθέτως, στο Ισραήλ από το 2000 και εξής είναι έντονη η δράση των ΜΚΟ στα σχολεία στο πλαίσιο διατμηματικής συνεργασίας με το Υπουργείο Παιδείας. Λόγω της μείωσης των κονδυλίων και του προϋπολογισμού της κυβέρνησης οι ΜΚΟ λειτουργούν ως ασπίδα γεφύρωσης της εκπαιδευτικής πολιτικής μη τυπικής και τυπικής εκπαίδευσης. Οι ΜΚΟ επενέβησαν σε σχολεία πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης

με χαμηλό κοινωνικοοικονομικό υπόστρωμα του μαθητικού πληθυσμού σε εθνικό επίπεδο προωθώντας εκπαιδευτικά προοδευτικά προγράμματα.¹⁴¹

Γενικότερα κατά τον 21^ο αιώνα η διείσδυση των ΜΚΟ στα εκπαιδευτικά δρώμενα αποτελεί μια πρόκληση. Η εξωτερική πολιτική των ΜΚΟ μπορεί να επηρεάσει την ηγεσία του δημόσιου σχολείου και τη λειτουργία των δημοκρατικών διαδικασιών του. Η ευεργετική δράση των ΜΚΟ στο θεσμό του σχολείου, στο προσωπικό, τόσο στους μαθητές όσο και στους γονείς είναι εμφανής και επηρεάζει την πλάστιγγα της δημόσιας εκπαίδευσης. Στο πλαίσιο αυτό αναδεικνύεται το ερώτημα του τρόπου με τον οποίο οι διευθυντές των σχολείων θα γεφυρώσουν το χάσμα ανάμεσα στις σχολικές διεργασίες και τις μεταρρυθμίσεις κατευθυνόμενες στις ανάγκες της αγοράς. Ο Meyer(2006)¹⁴² θίγει στο βιβλίο του την έννοια της ανόδου και της πτώσης του σχολείου και την ανάδειξη μιας νέας μορφής ιδρυματοποίησης του σχολείου.¹⁴³

Υπάρχει ένα πρόγραμμα με βάσεις δεδομένων στις οποίες είναι εφικτή η πρόσβαση για να λαμβάνει κάποιος πληροφορίες για την πορεία του προγράμματος, τις αναφορές σχετικά με τα μέτρα που έχουν ληφθεί και το ποσοστό ικανοποίησης, την αναβάθμιση του προγράμματος με τη συμμετοχή όλων των εταίρων της ΜΚΟ με τα σχολεία. Όλο αυτό το εκπαιδευτικό εγχείρημα στηρίζεται στη μείξη δημόσιων και ιδιωτικών στοιχείων, όπως επιπρόσθετες ώρες διδασκαλίας, εξωτερικό εκπαιδευτικό προσωπικό, εξειδικευμένα προγράμματα που διέπονται από παιδαγωγική ευελιξία, εναλλακτικά μοντέλα εκπαίδευσης, τη διάνοιξη νέων σχολικών τάξεων, διαχείριση εκπαιδευτικών

¹⁴¹ Yarden Gali, Chen Schechter(2020).NGO Involvement in Education Policy: *Principals' Voices. International Journal of Educational Management*.Vol.34,No.10,pp.1509-1523

<https://www.emerald.com/insight/0951-354X.htm>

ανακτήθηκε 8/1/2021

¹⁴² Meyer, H.D. (2006),*The Rise and Decline of the Common School as an Institution: Taking "Myth and Ceremony" Seriously, The New Institutionalism in Education, SUNY Press, Albany, NY,pp. 51-66.*

¹⁴³ Yemini, M. and Sagie, N. (2015),“School–Nongovernmental organization engagement as an entrepreneurial venture: a case study of sunlight’s engagement with Israeli schools”,*Educational Administration Quarterly*, Vol. 51 No. 4, pp. 543-571

πακέτων ακόμη και μερική ιδιωτικοποίηση .Παράλληλα, στο Ισραήλ η εκπαιδευτική φιλανθρωπία τελείται υπό την αιγίδα του Δήμου.

Υπάρχουν δύο άξονες στους οποίους στηρίζεται η αλληλόδραση του Υπουργείου Παιδείας του Ισραήλ και των ΜΚΟ. Ο πρώτος άξονας αντικατοπτρίζει το βαθμό στον οποίο κυμαίνεται η πλήρης ή όχι ανάμειξη της κυβέρνησης στις εκπαιδευτικές πολιτικές. Ο δεύτερος άξονας προσδιορίζει τον χαρακτήρα και τα ενδιαφέροντα της ΜΚΟ που θα συνεργαστεί με γνώμονα την εστίαση στην αγνή μορφή φιλανθρωπίας και στη φιλανθρωπία υποκινούμενη από επιχειρηματικά μοτίβα.

Τα υποστηρικτικά παιδαγωγικά προγράμματα περιλαμβάνουν την εστίαση στις βασικές δεξιότητες μαθηματικών, τις εβραϊκές επιστήμες , τις ξένες γλώσσες και ειδικότερα τις τέχνες ,τη μουσική και την ανάπτυξη δεξιοτήτων ζωής εφόσον σε αυτά τα πεδία ατονούν οι δράσεις του Υπουργείο Παιδείας ¹⁴⁴

Στην Αμερική στα γειτονικά σχολεία πραγματώνονται προγράμματα(Achievement School District) στα οποία η σχολική διοίκηση συνεργάζεται με εξωτερικούς εταίρους για την παροχή εκπαιδευτικών πολιτικών σχετικών με τη σεξουαλική αγωγή και άλλων υπηρεσιών της υγείας. Στην Ιαπωνία το εκπαιδευτικό σύστημα συγκαταλέγεται στα κορυφαία συγκριτικά με τις άλλες χώρες του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης. Εκεί οι εκπαιδευτικοί εργάζονται πέρα από τις ώρες διδασκαλίας επιβλέποντας προγράμματα με τους γονείς, τους συναδέλφους, εξατομικευμένα προγράμματα μαθητών και στηρίζουν εκπαιδευτικούς που έρχονται στα σχολεία ως ακόλουθοι. ¹⁴⁵

Το 2008 το πρόγραμμα Pears για την Παγκόσμια Καινοτομία,Pears Programme for Global Innovation θεμελιώθηκε με σκοπό να μετατρέψει το Ισραήλ σε μια σημαντική πηγή καινοτομίας αντιμετωπίζοντας τις αναπτυξιακές ανάγκες. Οι ζωές των φτωχών

¹⁴⁴ Weinheber, B.C. Ben Nun, R. and Shiffman, E. (2008), Involvement of NGOs, Funds and Commercial Philanthropy in the Education System: *Findings' Report, Beit Berl College (Hebrew), Kfar Saba.*

¹⁴⁵ Reviews of National Policies for Education. Education policy in Japan. Building bridges towards 2030.

ανθρώπων στις αναπτυσσόμενες χώρες μπορούν να αλλάξουν χάρη σε νέα ηλεκτρικά δίκτυα τα οποία ανασύρουν καθαρό νερό, ανανεώσιμες πηγές ενέργειας σε χωριά, νέες τεχνικές αγροτικής καλλιέργειας, στην τηλεϊατρική, στην προσφορά διαγνωστικών κέντρων φροντίδας και στην παγκόσμια αγορά.¹⁴⁶

Το 2018 ανακύπτει ο όρος “Ισραηλινό μοντέλο”-“Israeli Model” πάνω στον ανθρωπιστικό και αναπτυξιακό τομέα σε παγκόσμιο επίπεδο. Ο όρος περιστοιχίζεται από την εξειδίκευση και τον επαγγελματισμό σε καλές πρακτικές και διεθνή πρότυπα συνδυάζοντας το τρίπτυχο του κυβερνητικού και ιδιωτικού τομέα της κοινωνίας των πολιτών και του ιδιωτικού τομέα. Οι Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις, οι οποίες δρουν έξω από το θεσμικό σύστημα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, έρχονται σε αμοιβαία αλληλεπίδραση με νομικούς εντός των ευρωπαϊκών θεσμών, με σκοπό να τους αφυπνίσουν για προτεινόμενα διορθωτικά μέτρα.¹⁴⁷

Η συνεργασία με το Ισραήλ είναι προτεραιότητα για τη Europol, ώστε να αντιμετωπίσει τα πολλαπλά φαινόμενα εγκληματικότητας (European Commission 2017), λόγω της στρατηγικής σημασίας στη Μεσογειακή περιοχή (Europol 2016). Η διαπραγμάτευση της συμφωνίας με το Ισραήλ είχε προηγηθεί το 2005 (Council Decision 2005/169/EC). Από τον Οκτώβριο του 2008, το Κοινό Εποπτικό Όργανο και ο επόπτης προστασίας δεδομένων της Ευρώπης, προέβησαν στην εξέταση μεταφοράς των προσωπικών δεδομένων από την Europol στο Ισραήλ. Η έννοια του υπερεθνικού και διεθνούς νόμου διέπει το νομικό πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Τα δικαστήρια της Ευρωπαϊκής Επιτροπής παίζουν σημαντικό ρόλο στην ερμηνεία και τον προσδιορισμό των αποκτημάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Έτσι, οι Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις μπορούν να συνδέονται με το ευρύ δίκτυο του Ευρωπαϊκού νόμου και των θεσμικών κανόνων στην προσπάθεια συνεργασίας των ευρωπαϊκών ιδρυμάτων. Ωστόσο,

¹⁴⁶Aliza Belman Inbal and Schachar Zahavi (2009). *The Rise and Fall of Israel's Bilateral Aid Budget 1958-2008*, Tel Aviv University and Pears Foundation.

¹⁴⁷ Patrick M"uller & Peter Slominski (2019). Legal framing and the EU's external relations: how NGOs shaped the negotiations for an Israel-Europol cooperation agreement. *Journal of European Public Policy*. Vol 26, Issue 6, p.906-926.

παρατηρείται η παρακώλυση της χάραξης της ευρωπαϊκής πολιτικής στο πλαίσιο δράσης μη κρατικών φορέων.¹⁴⁸

Η Ευρωπαϊκή σύμβαση για την αναγνώριση της νομικής προσωπικότητας των Διεθνών Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων συντάχθηκε σε συνεργασία με το Συμβούλιο της Ευρώπης από μια επίλεκτη επιτροπή εμπειρογνομόνων κάτω από την αρμοδιότητα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής από τα κράτη μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης στις 24 Απριλίου 1986, στο Στρασβούργο.

Σύμφωνα με το άρθρο 1(6) η Μη Κυβερνητική Οργάνωση πρέπει να είναι ένας σύνδεσμος, ένα ίδρυμα ή άλλος ιδιωτικός θεσμός. Δεν θα πρέπει να έχει επενδυτικό σκοπό. Αυτό διαχωρίζει τις ΜΚΟ από άλλες διαφημιστικές εταιρείες, οι οποίες προσφέρουν οικονομικά οφέλη ανάμεσα στα μέλη τους. Κάθε σύνδεσμος, ίδρυμα ή άλλος ιδιωτικό ινστιτούτο (θρησκευτικός, συναθροίσεις, εμπορικά σωματεία, αλληλένδετες εταιρείες) διέπονται από έναν συγκεκριμένο σκοπό με νομική ισχύ. Κάθε σύνδεσμος με νομικό πρόσωπο έχει διακριτή ταυτότητα να δράσει νομικά και να επέμβει σε δικαιοδοσία συμβολαίων. Στο απόσπασμα 8 τονίζεται η αναγκαιότητα του διεθνούς πλαισίου μιας ΜΚΟ οργάνωσης προκειμένου να την αποστασιοποιείται σε περίπτωση επέμβασης πολιτικών σχηματισμών στη διαχείριση εγχώριων προβλημάτων της κάθε χώρας.

Σύμφωνα με το άρθρο 10 κάθε ΜΚΟ ανάλογα με τη διάρθρωσή της διέπεται από ένα εσωτερικό νόμο του κράτους ή τον δημόσιο διεθνή νόμο. Σύμφωνα με το άρθρο 11 δεν υπάρχει κάποια απαίτηση σχετικά με δράσεις ΜΚΟ σε δύο κράτη μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης. Σε περιπτώσεις που οι δράσεις της ΜΚΟ είναι ενεργές τόσο σε κράτος μέλος της ΕΕ, όσο και σε κράτος το οποίο δεν είναι δεν αποκλείονται. Κάθε ΜΚΟ διατηρεί τα γραφεία της, τη νομική ισχύ και το προσωπικό της σε κάθε συμβαλλόμενο κράτος. Στην περίπτωση που επιζητά αναγνώριση σε ένα άλλο κράτος θα πρέπει να έχει αναγνωριστεί και σε άλλο κράτος. Σε μερικά κράτη απαιτείται εγγραφή, δημοσιοποίηση και δέσμευση από μια αρχή για την απόκτηση νομικής προσωπικότητας της ΜΚΟ. Ωστόσο, σε άλλα κράτη αρκεί μια γραπτή συμφωνία ανάμεσα στα ιδρυτικά μέλη και σε μια αρχή, η οποία θα εξουσιοδοτεί την ύπαρξή της

¹⁴⁸ Alec Stone Sweet and Wayne Sandholtz (1997). European integration and supranational governance. *Journal of European Public Policy* Volume 4, Issue 3, pp297-317

και θα την επικυρώνει σε δεδομένη στιγμή κάθε φορά. Σύμφωνα με το άρθρο 26 κάθε ΜΚΟ που δεν ικανοποιεί τις διατάξεις του εγχώριου δικαίου δεν θα αναγνωρίζεται. Κάθε ΜΚΟ που αντιβαίνει στην αξία της δημοκρατίας και της ειρήνης υποσκάπτοντας το υπόβαθρο της νομοθεσίας του Συμβουλίου της Ευρώπης και τις αρμονικές σχέσεις των κρατών δεν θα καθίσταται αποδεκτή.

4.2 ISERD-Πύλη εισόδου του Ισραήλ σε ευρωπαϊκά προγράμματα στο πλαίσιο της Κοινωνίας των Πολιτών

Το ISERD είναι η πύλη εισόδου του Ισραήλ στα ευρωπαϊκά προγράμματα (Horizon Europe, EUREKA, Enterprise European Network) στο πλαίσιο των διμερών και πολυμερών σχέσεων στο πεδίο της έρευνας και της καινοτομίας στα εξής: θετικές, ανθρωπιστικές και κοινωνικές επιστήμες, τις φυσικές πηγές, τη βιοοικονομία, το περιβάλλον, τη διατροφή, την ψηφιακή βιομηχανία, την ασφάλεια της κοινωνίας των πολιτών, τον ψηφιακό εγγραμματισμό, των εργαλείων χρηματοδότησης με άξονα τις νεοφυείς ιδέες στο ευρωπαϊκό προσκήνιο. Η γραμματεία Israel -Europe R&D είναι διϋπουργική ανάμεσα στο Ισραήλ και την Ευρώπη και θεμελιώθηκε από το Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών του Ισραήλ, την Επιτροπή Σχεδιασμού και Προϋπολογισμού της Ανώτατης Εκπαίδευσης, του Υπουργείου Επιστημών και Τεχνολογίας και του Υπουργείου Εξωτερικών. Ο οργανισμός ISERD λειτουργεί με την καθοδήγηση της Αρχής Καινοτομίας του Ισραήλ (Israel Innovation Authority). Στόχος είναι η συνεργασία στο επιστημονικό και βιομηχανικό πεδίο με κίνητρο τις καινοτόμες δράσεις.¹⁴⁹

Το νομικό πλαίσιο κοινής συμπόρευσης Ευρωπαϊκής Ένωσης και Ισραήλ γεφυρώθηκε με την Ευρο-Ισραηλινή Συμφωνία το 2000¹⁵⁰. Το Ευρω-Ισραηλινό σχέδιο δράσης συμφωνήθηκε το 2005, έχοντας ισχύ μέχρι το 2022, με έρεισμα τις αξίες της δημοκρατίας, τις θεμελιώδεις ελευθερίες, τον κανόνα του νόμου προάγοντας την ενσωμάτωση του Ισραήλ τόσο στα ευρωπαϊκά προγράμματα, όσο και στις ευρωπαϊκές πολιτικές.

Στην επίσημη εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις 19 Ιουλίου του 2013 προδιαγράφεται ότι στο πλαίσιο των διμερών σχέσεων του Ισραήλ και της Ευρωπαϊκής Ένω-

¹⁴⁹ <https://www.innovationisrael.org.il/ISERD/contentpage/about-us>

¹⁵⁰ [EU-Israel Association Agreement](#)

σης τα προγράμματα αδελφοποίησης θα πρέπει να σέβονται τις κατευθυντήριες γραμμές των δραστηριοτήτων στις κατακτημένες περιοχές του Ισραήλ από το 1967¹⁵¹. Το Ισραήλ αποτελεί μέρος της Ευρωπαϊκής Πολιτικής Γειτονίας και εξαιτίας της προηγμένης οικονομικής της ανάπτυξης λαμβάνει κεφάλαια από το Ευρωπαϊκό Όργανο Γειτονίας (European Neighbourhood Instrument -ENI). Η ευρωπαϊκή συνεισφορά στα προγράμματα συνεργασίας ανέρχεται στα 1.8 εκατομμύρια τον χρόνο στον τομέα της εκπαίδευσης, των τηλεπικοινωνιών και τη διαχείριση αποβλήτων. Παράλληλα, το Ευρωπαϊκό Μέσο για τη Δημοκρατία και τα Ανθρώπινα Δικαιώματα τροφοδοτεί οικονομικά τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών του Ισραήλ, ώστε να προωθείται η πρωτοβουλία δράσεων σε ζητήματα ανθρωπίνων δικαιωμάτων, του κανόνα του νόμου και της δημοκρατίας¹⁵². Το 2020 δόθηκαν από το ευρωπαϊκό ταμείο 1,2 εκατομμύρια ευρώ για την ενίσχυση ζητημάτων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων του Ισραήλ.

Επιπροσθέτως η συμμετοχή του Ισραήλ στο πρόγραμμα Erasmus+ για την εκπαίδευση, την κατάρτιση, τη νεολαία και τον αθλητισμό παρείχε τη δυνατότητα σε 6.612 Ισραηλινούς φοιτητές και καθηγητές και επιστημονικό προσωπικό να ταξιδέψει στην Ευρώπη. Αντίστοιχα, 4.911 ευρωπαίοι φοιτητές ταξίδεψαν στο Ισραήλ μεταξύ του 2015-2019. Το Ισραήλ ως εταίρος του ερευνητικού προγράμματος¹⁵³ ωφελήθηκε κατά 170 εκατομμύρια ευρώ τον χρόνο στο διάστημα 2017-2020. Επίσης, το Ισραήλ είναι δικαιούχος του προγράμματος για την Ευρωπαϊκή Οικοδόμηση της Ειρήνης¹⁵⁴ με την Παλαιστίνη και την Ιορδανία. Το πρόγραμμα διανέμει 5 εκατομμύρια ευρώ τον χρόνο σε Οργανώσεις της Κοινωνίας των Πολιτών προάγοντας τους δεσμούς ανάμεσα στο Ισραήλ, την Παλαιστίνη και την Ιορδανία. Τέλος, τα ερευνητικά κέντρα του Ισραήλ, τα πανεπιστήμια, οι οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών, οι δημόσιοι οργανισμοί και οι μεσαίες επιχειρήσεις επιλέγονται για τη χρηματοδότηση του διασυνοριακού προγράμματος από το 2018.¹⁵⁵

Η συμφωνία ελεύθερων συναλλαγών είναι μέρος της συμφωνίας που υπογράφηκε το 2000. Η Ευρώπη καλύπτει το 1/3 του συνολικού εμπορίου του Ισραήλ, ενώ το Ισραήλ

¹⁵¹ [Guidelines on the eligibility of Israeli entities and their activities in the territories occupied by Israel since June 1967\)](#)

¹⁵² [European Instrument for Democracy and Human Rights](#)

¹⁵³ [Horizon 2020 Research Programme,](#)

¹⁵⁴ [European Peacebuilding Initiative](#)

¹⁵⁵ [cross-border cooperation \(CBC\) programme.](#)

είναι ο πιο σημαντικός εταίρος στη Μεσόγειο. Τα περιζήτητα εμπορικά προϊόντα είτε είναι χημικά είτε μεταποιημένα ή σχετίζονται με μηχανολογικό εξοπλισμό για τα μέσα μεταφοράς. Οι εμπορικές και οικονομικές σχέσεις επιστεγάστηκαν με τη συμφωνία για τη γεωργία και την αλιεία(2010), την συμφωνία των ανοιχτών ουρανών(Open Skies aviation agreement, στο πλαίσιο των ταξιδιών Ευρώπης και Ισραήλ με στόχο τον συντονισμό και ασφάλεια της εναέριας κυκλοφορίας. Τέλος, τη συμφωνία για την αποδοχή των βιομηχανικών προϊόντων(ACAA) για την αμοιβαία αναγνώριση των φαρμακευτικών προϊόντων. Η κοινή συνεργασία της Ευρώπης και του Ισραήλ απορρέει μετά από τη συμφωνία του Παρισιού για την κλιματική αλλαγή(2015).

Στα προγράμματα ευρωπαϊκής έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης το Ισραήλ συμμετέχει από το 1996 και η ένταξη στο πρόγραμμα Horizon 2020 που υπογράφηκε το 2020.

Το Ισραήλ είναι ο 24^{ος} μεγαλύτερος εμπορικός εταίρος στην Ευρωπαϊκή Ένωση αντιπροσωπεύοντας το 0,9% των εμπορικών αγαθών το 2020.Οι εισαγωγές της Ευρωπαϊκής Ένωσης από το Ισραήλ για το 2020 ανέρχονται στα 11,5 δισεκατομμύρια ευρώ, ενώ οι εξαγωγές της Ευρωπαϊκής Ένωσης προς το Ισραήλ κυμαίνονται στα 19,5 δισεκατομμύρια ευρώ περιλαμβάνοντας χημικά, κατασκευαστικά , αγροτικά προϊόντα, πρώτες ύλες, μηχανήματα και εξοπλισμό μεταφοράς.¹⁵⁶

Το Ισραήλ είναι μέλος της Ευρωμεσογειακής Συνεργασίας (Euromed) στο πλαίσιο της οποίας όλα τα μέλη ακολουθούν ένα κοινό κώδικα αξιών στην κυβερνητική πολιτική, τη δημοκρατία, τον κανόνα του νόμου, τις αρχές της οικονομίας και τη βιώσιμη ανάπτυξη.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση και τα 27 Κράτη Μέλη αύξησαν την Επίσημη Αναπτυξιακή Βοήθεια (ODA)στις χώρες εταίρους κατά 66.8 δισεκατομμύρια το 2020. Η δωρεά αυτή είναι μέρος της παγκόσμιας στήριξης από την Ευρωπαϊκή Ένωση και την Επιτροπή Αναπτυξιακής Βοήθειας (Development Assistance Committee).¹⁵⁷

¹⁵⁶ <https://ec.europa.eu/trade/images/bg-divider-soft-horizontal.gif>

¹⁵⁷ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_21_1701

4.3 Η επιχειρηματική φιλανθρωπία(Venture Philanthropy)

Η επιχειρηματική φιλανθρωπία είναι ένας νέος όρος με οικονομική και ανθρωπιστική χροιά. Ο David Lewis(1995) ,πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου των Εβραϊκών Κοινοτήτων σε συνέδριο της Πράγας, στο οποίο συμμετείχαν 200 Εβραίοι ηγέτες έθιξε το ζήτημα της σταθεροποίησης του παγκόσμιου Εβραϊσμού(World Jewry) στην Ευρώπη. Η Βρετανία και η Γαλλία είναι οι μεγαλύτερες Εβραϊκές Κοινότητες. Ωστόσο, ο ηλικιακός μέσος όρος των Εβραίων είναι άνω των 65 ετών. Στην Ρωσία και στην Ουκρανία υπάρχει μεγάλο κενό ανάμεσα στους Εβραίους συγγενείς της Ευρώπης στην Ανατολή και τους αντίστοιχους στη Δύση.¹⁵⁸

Έτσι ήδη από το 1995 τονίζεται η αναγκαιότητα συσπείρωσης κάτω από ένα κοινό μαξιλάρι ενεργούς συνοδοιπόρευσης με στόχο την αντιμετώπιση αντισημιτικών ενεργειών. Το 2010 η Εβραϊκή Κοινοτική Ομοσπονδία και Δωρεάς(Jewish Community Federation and Endowment Fund) πήρε την πρωτοβουλία προώθησης επιχορηγήσεων(Grant Making Initiative) βασισμένη στην επιχειρηματική φιλανθρωπία.Η συνεργασία με 156 συμμετέχοντες αποσκοπούσε στην κινητοποίηση τοπικών Εβραϊκών Κοινοτήτων με διεθνείς συνεργασίες , νέα ηγετικά στελέχη και με το κέντρο επείγουσας ανάγκης εκπαίδευσης και κατάρτισης σε φιλανθρωπικά ζητήματα. Ανάμεσα σε 152 Εβραϊκές συνομοσπονδίες και 300 κοινότητες στόχος ήταν ο διαμοιρασμός κεφαλαίου σε πιλοτικά προγράμματα της Εβραϊκής Κοινότητας¹⁵⁹(

Σύμφωνα με την Εβραϊκή Ομοσπονδία της Βόρειας Αμερικής πάνω από 3 δισεκατομμύρια ετησίως διαμοιράζονται σε τομείς της κοινωνικής πρόνοιας, των κοινωνικών υπηρεσιών και των εκπαιδευτικών αναγκών μέσω των 10 κορυφαίων φιλανθρωπικών οργανώσεων της Αμερικής. Σε έκταση 2.400 τετραγωνικών μιλίων στη Sonoma,Marin, San Fransisco, San Mateo, Portion of Silicon Valleey (Antherton, Menlo Park, Palo, Alto, Los Altos, Mountain View),στεγάζονται οι εταιρίες επιχειρηματικής φιλανθρωπίας.

Το μοντέλο της επιχειρηματικής φιλανθρωπίας πλαισιώνεται από μια πλατφόρμα διασύνδεσης δωρητών και εταιρικών επιχειρήσεων το πλέγμα των οποίων καταλήγει

¹⁵⁸ The Economist (1995).*Building a future.European Jews*. Vol.936,Issue 7924 ,pp40-44 ανακτήθηκε 17/12/2020.

¹⁵⁹ Jewish Community Federation and Endowment (2014). (JCF),(IGI)Impacts Grant ,Initiative. *Community Participatory Grantmaking Modeled on Venture Philanthropy Foundation Review*.Vol.6:3

σε μια στρατηγική μορφή κοινοτικών επενδύσεων. Η δέσμευση δωρητών με τον έλεγχο των προτάσεων, ο προσδιορισμός των παραληπτών και ο καθορισμός των χρηματοδοτικών προτεραιοτήτων σε δικαιούχους διαπνέει την πραγμάτωση αυτού του επιχειρηματικού μοντέλου. Οι δωρητές λειτουργούν ως συνδετικό κρίκος ανάμεσα στις οργανώσεις, ώστε να λάβουν χώρα καρποφόρα αποτελέσματα.¹⁶⁰

Στο εγχείρημα του μοντέλου της επιχειρηματικής φιλανθρωπίας μακροπρόθεσμος στόχος είναι η χρηματοδότηση καινοτόμων προγραμμάτων, η αύξηση των ηγετικών στελεχών και γενικότερα των συμμετεχόντων ηλικίας 21-45 ετών στοιχεία που συμβάλλουν και γενικά το δημόσιο προφίλ του οργανισμού.¹⁶¹

Σύμφωνα με το αναπτυξιακό πρόγραμμα των Ηνωμένων Εθνών μέχρι το τέλος του 20^{ου} αιώνα πάνω από 50.000 ΜΚΟ δραστηριοποιούνται σε υποανάπτυκτες χώρες επηρεάζοντας τις ζωές 250 εκατομμυρίων ανθρώπων

¹⁶⁰ Jewish content and philanthropic educational content-Jewish Federation of North America (2013).About us <http://www.jewishfederations.org>

[18/12/2020](#)

¹⁶¹ JOHNSON CENTER FOR PHILANTHROPY 21/64(2013).Next you donors: Respecting legacy,revolutionizing philanthropy www.gvsu.edu/cms3/assets

www.svpseattle.org

www.venturephilanthropypartners.org

<https://www.newprofit.org/approach/venture-philanthropy/>

<http://www.redf.org>

<http://www.sv2.org>

Γ ΜΕΡΟΣ

5 Ποιοτική Μέθοδος Έρευνας. ΑΝΑΛΥΣΗ ΛΟΓΟΥ (DISCOURSE ANALYSIS) σε 12 επιλεγμένα χωρία άρθρων σχετικά με το υπόβαθρο των ΜΚΟ από το 1954-2020.

5.1 Θεωρητικό μέρος

Στο τελευταίο σκέλος θα επιχειρηθεί μια ερμηνευτική ανάλυση 12 χωρίων ερευνητών σχετικά με την ανάδειξη της έννοιας των ΜΚΟ και του κοινωνικού ακτιβισμού από το 1954-2020 με υπόβαθρο και την περίπτωση του Ισραήλ.

Ο όρος ανάλυση λόγου αναφέρεται στην προσπάθεια οργάνωσης της γλώσσας πάνω από το επίπεδο της πρότασης, σε γλωσσικές ενότητες, συνομιλίες ή γραπτά κείμενα. Σχετίζεται επίσης με τη χρήση της γλώσσας σε κοινωνικά συμφραζόμενα. Ο Widdowson διαχωρίζει την κειμενική συνεκτικότητα εντοπιζόμενη στο επιφανειακό λεξιλόγιο, στη γραμματική και στην προτασιακή συγκρότηση, από τη συνοχή του λόγου, η οποία λειτουργεί ανάμεσα σε βαθύτερες πράξεις του λόγου.¹⁶² Η λειτουργία του λόγου εμπλέκει κατασκευή ερμηνειών και γίνεται εμφανής μέσω της γλωσσικής ποικιλίας. Με μια απόκρυφη έννοια οι περιγραφές κατασκευάζουν την πραγματικότητα¹⁶³

5.2 ΜΕΘΟΔΟΣ -ΕΦΑΡΜΟΓΗ -ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Αρχικά κινήθηκα με βάση το πρώτο κριτήριο. Σύμφωνα με αυτό επιχειρείται η ερμηνεία, η περιγραφή και η έρευνα των εννοιών, οι υπαινιγμοί και οι συνέπειες που αυτά εγείρουν.¹⁶⁴ Δεύτερον, διέκρινα τις πρακτικές που διαμορφώνουν οι λόγοι. Τρίτον προσπάθησα να διακρίνω τη συμμετοχή του υποκειμένου στους λόγους. Σταδιακά, διέκρινα της δηλώσεις (statements) που αποκρυσταλλώνονται μέσα στο λόγο. Στα

¹⁶² Stubbs, M. (1983). *Discourse Analysis: The Sociolinguistic Analysis of Natural Language*. Oxford.

¹⁶³ Potter, J. & M. Wetherell (1988). *Discourse and Social Psychology: Beyond Attitudes and Behaviour*. London

¹⁶⁴ Bozatzis, N. (1999). *Greek National identity in Talk: The rhetorical articulation of an ideological dilemma*. Lancaster, p. 145

κειμενικά χωρία διακρίνονται και αντιφάσεις, καθώς οι αντιφάσεις εγείρουν το ερώτημα για το ποιοι άλλοι λόγοι υπάρχουν. και αναπτύσσεται μια ευελιξία στο λόγο. Έπειτα, εξέτασα τα χωρία ως προς το έβδομο κριτήριο της ιστορικότητας των λόγων. Συμπληρωματικά, διερεύνησα τη σχέση ανάμεσα στο λόγο και τους θεσμούς. Αυτή η παράμετρος επιφέρει πολιτική διάσταση στο λόγο και έτσι εστίασα στο ρόλο των λόγων στην παραγωγή σχέσεων δύναμης. Έτσι, διανθίζονται οι ιδεολογικές συνέπειες των λόγων σε μια συγκεκριμένη χρονική περίοδο και σε συγκεκριμένο τόπο.

Ως προς τους τύπους συνεκτικότητας των χωρίων κινήθηκα στη διάσταση της αναφοράς, της σχέσης που υπάρχει ανάμεσα στη λέξη και στο περιβάλλον, με γνώμονα το περικείμενο(text reference) , είτε τον έξω κόσμο(situation reference)¹⁶⁵. Η αντικατάσταση λέξεων με συνώνυμα και υπώνυμα διευκόλυνε την αποφυγή επαναλήψεων στα χωρία. Επίσης, διερευνήθηκαν πάνω στα χωρία οι τέσσερις διαφορετικοί τύποι σύνδεσης(προσθετική, αντιθετική, αιτιολογική και χρονική)..Στις λεκτικές σχέσεις παρατηρήθηκε και η αντιστροφή των λέξεων (converseness). Μέσα στα κειμενικά χωρία προσπάθησα να διακρίνω την καινούρια πληροφορία από την παλιά.

Κατά τον Fairclough(1995) Συγκρίνοντας και αντιπαραβάλλοντας κειμενικά χωρία μπορεί να οδηγηθούμε στην παρουσίαση και φυσικοποίηση ιδεολογιών, ώστε να μετατρέπονται σε κοινή λογική(common sense)¹⁶⁶. Στο σημείο αυτό ανακύπτει η αποφυσικοποίηση των ιδεολογιών(denaturalization).

Η φυσικοποίηση επιφέρει την κανονικότητα(orderliness), ότι τα πράγματα είναι όπως θα περίμενε κανείς να είναι. Μελετώντας τα αποσπάσματα η κριτική ανάλυση λόγου μας βοηθά να συστηματοποιήσουμε τη γνώση και την κριτική της ιδεολογίας, ώστε μέσω της συνεχούς επαγρύπνησης τη θέση συγκεκριμένων ιδεολογικών πρακτικών να πάρουν κάποιες άλλες ισότιμες πρακτικές.

¹⁶⁵ Salkie,R(1995).*Text and discourse analysis*. London,p.76

¹⁶⁶ Fairclough,N(1995).*Critical discourse analysis* London:Longman ,p.27

ΕΦΑΡΜΟΓΗ

Απόσπασμα 1

«(Concerning) *Non governmental community work*. It is main goal to accelerate **social change**, mainly on behalf of the powerless, the vulnerable and the excluded. It is performed primarily from a bottom-up grassroots perspective by community activists groups or by social movements. These activities are usually supported by NGOs that employ professional community workers when feasible». ¹⁶⁷

Σε άρθρο του Korazim το 2000 αναφερόμενος στις ΜΚΟ του Ισραήλ θέτει τον όρο της εργασίας σε κοινότητα (community work). Το επιτατικό ρήμα (accelerate-επιταχύνω) συνοδεύει την έννοια της κοινωνικής αλλαγής, με την πλάστιγγα να γέρνει στο πεδίο των αδυνάτων (powerless), των ευπαθών ομάδων (vulnerable) και των εκτοπισμένων (excluded). Δίνεται έμφαση στη μορφή της κοινωνικής εργασίας από τα κάτω προς τα πάνω (bottom-up grassroots) μέσω του έργου ακτιβιστών και κοινωνικών κινημάτων (social movements). Στο χωρίο ξεπροβάλλει μια νέα πληροφορία λειτουργώντας προσθετικά, σχετικά με την πρόσληψη επαγγελματιών εργαζομένων στην κοινότητα.

Απόσπασμα 2

NGOs are groups and institutions that are entirely or large; independent of government and that have primarily humanitarian or cooperative rather than commercial objectives; they are private organizations that pursue activities to relieve suffering, provide basic social services, or undertake community development. They also include citizen's group that raise awareness and influence policies.

Σύμφωνα με τον ορισμό της Παγκόσμιας Τράπεζας στο παραπάνω απόσπασμα το 1989 οι ΜΚΟ ορίζονται ως ομάδες και ιδρύματα, ανεξάρτητα από την κυβέρνηση με ανθρωπιστικό και συνεργατικό χαρακτήρα και δεν νοούνται ως διαφημιστικό εργαλείο. Στο σημείο αυτό, είναι φανερή η αντίφαση μετά από 32 χρόνια, καθώς τα Μέσα

¹⁶⁷ Yossi Korazim-Korosy(2000). Toward a New Balance between Governmental and Non-governmental Community Work: The Case of Israel. *Oxford University Press and Community Development Journal*. Vol 35 No3 pp.276-289.

Κοινωνικής Δικτύωσης προβάλλουν το ανθρωπιστικό έργο, τις κοινωνικές υπηρεσίες και το αναπτυξιακό έργο τους. Μάλιστα η δημιουργία ιστοσελίδας είναι απαραίτητη για τη νομιμότητα της και πέρα από αυτό η δημιουργία σελίδας π.χ στο Facebook αποτελεί τρόπο αλίευσης χρηματικού πόρου και αντίστοιχων δωρητών. Τέλος, ήδη από το 1989 αναδύεται η βαρύτητα της επιρροής(*influence*) στη χάραξη πολιτικής(*policies*).Οι δηλώσεις(*statements*) στον κειμενικό χώρο αναφύονται με τα ουσιαστικά κελύφη (ιδρύματα,οργανώσεις,κοινωνικές υπηρεσίες, ανάπτυξη της κοινωνίας).Τα ρήματα χρησιμοποιούνται με θετική χροιά(*relieve suffering,provide,undertake*) υποδηλώνοντας ένα δραστικό έργο.

Απόσπασμα 3

*«NGOs must not only seek and be able to achieve influence over EU policy outcomes, but also educate their supporters about EU policy and structures».*¹⁶⁸

Στο παραπάνω χωρίο εστίασα την προσοχή μου στην παραπομπή του Warleigh το 2001 στο άρθρο του Mitrany το 1954. Μας προξενεί εντύπωση η διορατικότητα και εύστοχη ματιά του Mitrany για την ικανότητα των ΜΚΟ να ασκούν επιρροή σε ευρωπαϊκές πολιτικές, και στην αναγκαιότητα να επιμορφώνουμε τους υποστηρικτές πάνω στην ευρωπαϊκή πολιτική και υποδομή. Μετά λύπης μου συνειδητοποιώ ότι το 2021 διατρανώνεται ακόμη η προσπάθεια για τη γνώση της ευρωπαϊκής συνείδησης στα τελευταία policy papers.Αυτό επιβεβαιώνεται και σε άλλο σημείο της διπλωματικής με την παραπομπή έρευνας κατά την οποία οι υποστηρικτές μιας ΜΚΟ χαρακτηρίζονται αδαείς για το έργο και την ευρωπαϊκή πλαισίωση των δραστηριοτήτων. Αξίζει να ανασυρθούν οι τίτλοι των άρθρων στη διαχρονία τους(*democratic experiment(1954)* και *Europeanizing Civil Society, Political Socialization*).Έτσι, το 1954 στον τίτλο αποκρυσταλλώνεται το νέο δημοκρατικό πείραμα της εδραίωσης των ΜΚΟ και το 2001, μετά από 47 χρόνια οι ΜΚΟ φέρονται στον τίτλο ως όργανα πολιτικής κοινωνικοποίησης (*agents of Political Socialization*).Παράλληλα, στη λέξη

¹⁶⁸ Mitrany, D. (1954) 'A New Democratic Experiment'. *Review of International Cooperation*, Vol. 47, No. 5, pp. 110–12) as well as allow their supporters to play a role in the formation of NGO policy on issues to be tackled at the EU level.P623 STO Alex Warleigh(2001).*Europeanizing' Civil Society: NGOs as Agents of Political Socialization*.*JCMS: Journal of Common Market Studies*.Vol.39, No4,pp619-639

euorepanizing διακρίνεται η ενεργητική διάθεση και η επινόηση ενός νέου όρου με ρίζα ένα κύριο όνομα, την Ευρώπη. Η ευελιξία στο τρόπο διαχείρισης του ουσιαστικού και μετατροπής ενός κύριου ονόματος σε ρήμα μας επιτρέπει να απογυμνώσουμε τη λέξη από τη λεξικογραμματική της διάθεση και να διαισθανθούμε την κοινωνική της λειτουργία. Έτσι, οι ΜΚΟ το 1954 νοούνται ως ένα δημοκρατικό εγχείρημα σε πειραματική μορφή που στην αρχή του 21ου αιώνα ο εξευρωπαϊσμός της Κοινωνίας των Πολιτών επιβοηθά την πολιτική κοινωνικοποίησή τους.

Απόσπασμα 5

*«NGOs have come to be increasingly seen as legitimate players in late modern public affairs with a reputation of getting things done better, faster and less bureaucratically than established institutions».*¹⁶⁹

Στο παραπάνω απόσπασμα στον τίτλο διακρίνεται η επικοινωνιακή πρόοδος που πραγματώνεται στη Γερμανία με τις ΜΚΟ από το 2000. Ο αρθρογράφος στον τίτλο δίπλα στη λέξη επικοινωνία τοποθετεί το επίθετο «πολιτική(political), προσδίδοντας πολιτική διάσταση στον έργο των ΜΚΟ. Μάλιστα, τις αποκαλεί ως νόμιμους παίκτες(legitimate players)χρωματίζοντας το έργο τους με τη θετικότερη χροιά των επιρρημάτων σε συγκριτικό βαθμό(better,faster-καλύτερα, γρηγορότερα) και (less,λιγότερο γραφειοκρατικά,bureaucratically).

Απόσπασμα 6

*«In policy terms, coherence thus refers to the duty of ensuring synergy between the different fields of EU's external action. It implies a desirable positive way of interaction between (the policies) and their respective bureaucracies bound to the service of a common bound».*¹⁷⁰

¹⁶⁹ Lang, S. (2000) NGOs, local governance, and political communication processes in Germany, (Lang, S. (2000) NGOs, local governance, and political communication processes in Germany, *Political Communication*, 17(4), 383–387.

¹⁷⁰ Gebhard, C (2011) .“Coherence” in Hill, C. and Smith, M (eds). *International Relations and the European Union*, 2nd edition, *Oxford*: OUP, 101-127.

Σε αναφορά του Gebhard το 2011 ένας κοινός δεσμός(common bound) συνδέει την ευρωπαϊκή εξωτερική πολιτική με τις συνεργίες(synergy) που δημιουργούνται σε διαφορετικά πεδία των πολιτικών που ασκούνται μέσω των ΜΚΟ.

Απόσπασμα 7

«NGOs have been involved in academic programmes in Western Countries, actively participating and reshaping policy implementation. This tremendous growth in external voluntary and philanthropic organisations in schools is associated with a global trend toward decentralization, commodification, privatization, neoliberalism and governmental budget cuts. NGOs have become key players possessing economies social and political power. Bulkley, K.E. and Burch, P. (2011), “The changing nature of private engagement in public education: for-profit and nonprofit organizations and educational reform»¹⁷¹.

Σε άρθρο των Yarden Gali και Chen Schechter το 2020 η έρευνα εστιάζεται στην ανάμειξη των ΜΚΟ στην εφαρμογή εκπαιδευτικών πολιτικών με γνώμονα την εκπαιδευτική μεταρρύθμιση(educational reform). Μας προξενεί εντύπωση ο όρος educational management(εκπαιδευτικό μάνατζμεντ) αναφορικά με το πεδίο στο οποίο συγκαταλέγεται το διεθνές περιοδικό. Στον τίτλο της παραπομπής των Bulkley, K.E. και Burch, P. το (2011) είναι καταφανές το ζήτημα της ιδιωτικής δέσμευσης(private engagement) και εμπλοκής των ΜΚΟ στη δημόσια εκπαίδευση. Η προσθετική πληροφορία στο χωρίο είναι η εμπλοκή των ΜΚΟ στα ακαδημαϊκά προγράμματα των δυτικών χωρών ανασχηματίζοντας (reshaping) την εφαρμογή πολιτικής στην εκπαίδευση. Πρόκειται για μια παγκόσμια μόδα (globaltrend), τάση αποκέντρωσης(decentralization),εμπορευματοποίησης(commodification),ιδιωτικοποίησης(privatization)νεοφιλελευθερισμού (neoliberalism) κυβερνητικών περικοπών (governmental budget cuts).Τα προσφύματα (-ation) και (-ism) διέπονται από ιδεολογική χροιά. Παράλληλα, διαβλέπουμε την επανάληψη του όρου (key players).Σε αυτό το χωρίο είναι εντονότερη η κτητικότητα του όρου (process-αποκτώ) δίπλα στους

¹⁷¹ Peabody Journal of Education, Vol. 86 No. 3, pp. 236-251 αναφορά στο

Yarden Gali, Chen Schechter(2020).NGO Involvement in Education Policy: Principals' Voices. *International Journal of Educational Management*.Vol.34,No.10,pp.1509-1523

όρους της οικονομίας(economies),της κοινωνικής και πολιτικής δύναμης(social and political power).

Απόσπασμα 8

«The EU is a key player when it comes to providing and coordinating humanitarian assistance, but difficulties remain regarding the integration of humanitarian aid programs in more comprehensive strategies of disaster response. While the independence of the humanitarian aid delivery has not been undermined so far, the EU experiences difficulties to establish positive synergies between the respective external policies because of institutional hurdles and legal restraints as well as political obstacles and operational incompatibilities».

Στο παραπάνω εδάφιο διαφαίνεται η προβληματική διάσταση της ευρωπαϊκής εξωτερικής πολιτικής στο ζήτημα των συνεργιών, καθώς αυτές ανακόπτονται από θεσμικά εμπόδια(institutional hurdles), νομικούς περιορισμούς(legal restraints),πολιτικά εμπόδια (political obstacles) και λειτουργικές αναντιστοιχίες(operational incompatibilities).Ο αντιθετικός σύνδεσμος (but,αλλά) αναδεικνύει την αντιθετική συνεκτικότητα των επιχειρημάτων. Ωστόσο, η Ευρωπαϊκή Ένωση προβάλλεται ως παίκτης κλειδί(key player) σε ζητήματα αλληλοϋποστήριξης και ανταπόκρισης στην ανθρωπιστική κρίση.

Απόσπασμα 9

«The idea of a consortium approach was already familiar in the private sector and in higher education but not that well known within the NGO community. The idea of four or more international organizations joining together to bid for and manage a large donor-funded project was a relatively new concept not only for AET but for many NGOs.»¹⁷²

Το 2010 σύμφωνα με τον Graham ανακύπτει μια πρόσθετη έννοια και πληροφορία. Διαβλέπουμε ότι ο μηχανισμός της κοινοπραξίας “consortium” διεισδύει στο χώρο των

¹⁷² Graham, R. (2010) *The Consortium Approach to Resource Mobilisation and Human Resource Development*: Sightsavers

ΜΚΟ, όχι μόνο στους ανθρωπιστικούς μηχανισμούς της Αφρικής. Έτσι, τέσσερις ή περισσότερες διεθνείς οργανώσεις συνδέονται και διαχειρίζονται μεγάλα χρηματοδοτούμενα ποσά και δωρεές. Η επανάληψη της λέξης *idea, new concept* αναδεικνύει τη ρηξικέλευθη διάσταση της έννοιας της κοινοπραξίας ενδυναμώνοντας την αξία του συλλογικού έργου στη διαχείριση κρίσεων.

Απόσπασμα 10

*«The aims and focus of the work of NGOs are generally a reflection of the backgrounds and interests of those who have set up organization. Founders of an NGO are likely to set not only its aims and objectives, but also its character and vision. However, NGOs develop and grow the question arises as to what extent will they have to adapt to changing needs, political situations and donor priorities.»*¹⁷³

Ο Brophy το 2020 στο άρθρο του παραπέμπει στην άποψη του Macmillan ήδη το 1960 για το υπόβαθρο(background) και τα ενδιαφέροντα(interests) που λανθάνουν πίσω από την ίδρυση μιας ΜΚΟ. Οι ιδρυτές μιας ΜΚΟ πρέπει να έχουν όραμα(vision) και να μη θέτουν μόνο στόχους(aims) και να εργαλειοποιούν(objectives) τον τρόπο δράσης τους. Η χρήση του ρήματος (adapt, προσαρμόζω) δείχνει την ευελιξία των οργανισμών στην προσαρμογή σε μεταβαλλόμενες ανάγκες(changing needs) , πολιτικές καταστάσεις(political situations) και προτεραιότητες δωρεών(donor priorities) ως μορφή κοινωνικής πρακτικής. Η κατάληξη (-ing) υποδηλώνει τη διαρκώς εξελισσόμενη κατάσταση στον τομέα των ανθρωπιστικών κρίσεων και πολιτικών μεταβολών.

Απόσπασμα 11

«Europeanization of civil society, to limit state power and to promote intra-citizenship solidarity, ngo agents, democratic deficit. Civil society has been championed by both

¹⁷³ Macmillan, H. (1960). Wind of Change. Available at: <http://www.famous-speeches-and-speech-topics.info/famous-speeches/harold-macmillan-speech-wind-of-change.htm> /p1/ STO Brophy, Michael (2020). The Role of NGOs in Supporting Education in Africa. *Journal of International and Comparative Education*. v9, n1, p45-56

right and left and seen respectively as both the defeat of a big government and a means of bringing the citizen, back in». ¹⁷⁴

Ο Warleigh το 2001 θίγει τα λεγόμενα του Keane, J το 1998 για την Κοινωνία των Πολιτών. Στο βιβλίο του Keane διακρίνεται η έννοια του εξευρωπαϊσμού (Europeanization) της Κοινωνίας των Πολιτών. Δίπλα από τη λέξη citizenship τοποθετείται η πρόθεση (διά, intra) υποδηλώνοντας την αλληλόδραση των πολιτών καλύπτοντας το δημοκρατικό έλλειμμα (democratic deficit). Παράλληλα, η χρήση της παθητικής φωνής (championed by) υποδηλώνει την εδραίωση της υποστήριξης των ΜΚΟ τόσο από τη δεξιόστροφη ιδεολογία, όσο και από την αριστερόστροφη με αποτέλεσμα την ενεργητική στάση των πολιτών επιστρέφοντας δυναμικά στο πεδίο δράσης (bringing the citizens back in).

Απόσπασμα 12

*«The intensification of public policies in this domain was especially strong across Europe, faced not only with the institution of a transnational state—the European EU—but also with the consequences of two waves of democratization in the mid-1970s and the early 1990s.»*¹⁷⁵

Σε νύξη των Ribeiro και λοιπών το 2016 σχετικά με τις ΜΚΟ γίνεται παραπομπή σε άρθρο του Huntington, το 1992 σε άρθρο του για τον τρόπο δημοκρατικοποίησης των χωρών (How countries democratize). Σύμφωνα με τον Huntington στην Ευρώπη διατρέχουν δύο κύματα δημοκρατικοποίησης των κρατών, τόσο στα μέσα του 1970 όσο και στις απαρχές του 1990. Στο σημείο αυτό παρατηρείται η επίταση της άσκησης

¹⁷⁴ Keane, J. (1998) 'Introduction'. In Keane, J. (ed.) *Civil Society and the State*: New

European Perspectives (London: Verso), pp. 1–31. STO Alex Warleigh (2001). *Europeanizing' Civil Society: NGOs as Agents of Political Socialization*. *JCMS: Journal of Common Market Studies*. Vol.39, No4. pp619-639

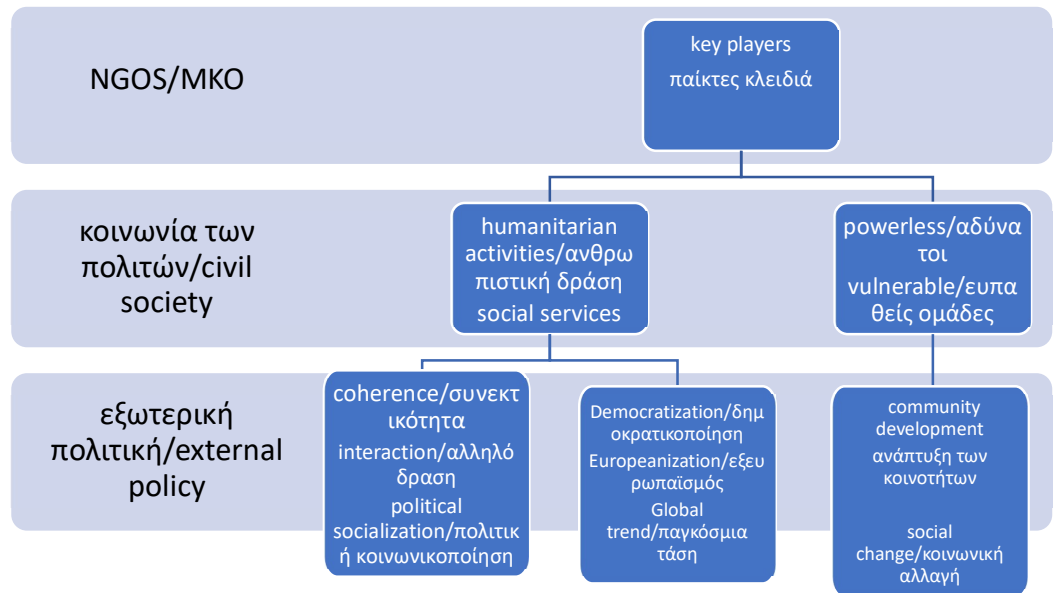
¹⁷⁵ Huntington, S. (1992) How countries democratize, *Political Science Quarterly*, 106(4), 579–616) as well as increasing signs of xenophobia and racism even in well-established democratic regimes στο Ribeiro Ana Bela, Caetano Andrea, Isabelle Menezes (2016). *Citizenship Education, Educational Policies and NGOs*. *British Educational Research Journal*. Vol.42, Issue 4, pp.646-664

των δημόσιων πολιτικών μέσω του διεθνικού κράτους, της Ευρωπαϊκής Ένωσης και παγκοσμίως.

Συμπερασματικά, εξετάζοντας τα παραπάνω εδάφια κοινωνιογλωσσικά σύμφωνα με τον Van Dijk(1991)οι επαναλαμβανόμενες πάνω σε ένα θέμα κομβικές έννοιες καταλήγουν σε πιο σύνθετες κοινωνικές στάσεις¹⁷⁶.Οι κομβικές έννοιες των χωρίων (decentralization, democratization,Europeanization,Europeanizing,neoliberalism,privatization) μέσα στο κείμενο φυσικοποιούνται και αποκτούν μια κανονικότητα(orderliness). Εξετάζοντας τις έννοιες στο περικείμενο μπορούν να αποφυσικοποιηθούν, να εξεταστούν με κριτικό τρόπο και τη θέση τους να λάβουν άλλες ισότιμες κοινωνικές πρακτικές στη διαχρονική εξέτασή τους λόγω των πολιτικών μεταβολών.

Παρατηρούμε ότι από το 1954-2020 οι ερευνητές μελετούν τον μηχανισμό εδραίωσης τον ΜΚΟ. Αρχικά, τη δεκαετία του 1950 προβάλλεται ως μια νεοφερμένη ιδέα άσκησης ανθρωπιστικού και κοινωνικού έργου σε ζητήματα διαχείρισης κρίσεων. Σταδιακά, με τα δύο κύματα δημοκρατικοποίησης τις δεκαετίες 1970,1990 στο ευρωπαϊκό πεδίο, οι ΜΚΟ πλαισιώνονται από τη δυνατότητα έκφρασης της γνώμης, ώστε αυτή η γνώση μέσω του επαγγελματισμού και του εθελοντισμού που διέπει την κοινωνία των πολιτών να φιλτραριστεί και να μορφοποιηθεί πάνω σε μηχανισμούς άσκησης πολιτικής με νεοφιλελεύθερο τρόπο. Ειδικότερα, τη δεκαετία 2000-2010 παρατηρείται η επίταση της δράσης στο πλαίσιο της Κοινωνίας των Πολιτών με τη διάδραση ανάμεσα στους πολίτες (intracitizenship) και τις κοινοπραξίες των ΜΚΟ και Κοινοτήτων να διανθίζονται.Οι ΜΚΟ ως το 2020 δεν αντιμετωπίζονται μόνο ως οργανώσεις και ιδρύματα, αλλά ως πόλος έλξης των πολιτών που επιστρέφουν πίσω στο πεδίο της δράσης(bringing the citizens back in).

¹⁷⁶ Van Dijk(1991)*Racism and the Press*.Routledge Library Editions Journalism

Κατά τη διάρκεια της αποκωδικοποίησης των εννοιών αναλογίστηκα τη θεωρία του Bernstein(1989) εβραϊκής καταγωγής ,η οποία μπορεί να εφαρμοστεί στη διαχρονία της τωρινής εποχής. Η βασική προβληματική του Bernstein είναι ότι ταξικά ρυθμιζόμενες σχέσεις εξουσίας και αρχές κοινωνικού ελέγχου διέπουν τις διάφορες κοινωνικές πρακτικές που εκδηλώνονται σε διαφορετικά επίπεδα και μέσα σε ποικίλους φορείς(θεσμούς και ιδρύματα) της πολιτισμικής αναπαραγωγής, ρυθμίζοντας έτσι τη συνείδηση των υποκειμένων¹⁷⁷. Αν παραλληλίσουμε τη θεωρία του Bernstein με υπόβαθρο τις ΜΚΟ, οι ΜΚΟ ασκούν τις κοινωνικές πρακτικές τους μέσω των ευρωπαϊκών και παγκόσμιων θεσμών(της Ευρωπαϊκής Ένωσης, των Ηνωμένων Εθνών)μέσα από ταξικά ρυθμιζόμενες σχέσεις εξουσίας(ευπαθείς ομάδες,εκτοπισμένοι πολιτικοί,αρμόδιων φορέων,εκπαιδευτικοί,νομικοί,επιχειρηματίες,δωρητές)ρυθμίζοντας τις συνειδήσεις των υποκειμένων.

¹⁷⁷ Bernstein Basil(1989).*Παιδαγωγικοί Κώδικες και Κοινωνικός Έλεγχος*. Εισαγωγή, μετάφραση, σημειώσεις Ιωσήφ Σολομών.Αλεξάνδρεια,σ17.

5.3 Infographics αποδελτίωσης νέων όρων στο πλαίσιο της κοινωνίας των πολιτών

Συμπερασματικά, στο επίκεντρο της αναπτυξιακής πολιτικής τίθεται η ΜΚΟποίηση, NGOism ως νέος όρος στο πλαίσιο της επιχειρηματικής φιλανθρωπίας. Στο διπλωματικό πεδίο στο πλαίσιο της διαχείρισης κρίσεων το μοντέλου του ακτιβισμού και της ενεργούς δράσης με την υποστήριξη των εθελοντών μπορεί να στερεωθεί η κοινωνική αλλαγή. Επιχειρείται η αποκέντρωση (decentralization) των φορέων της εξωτερικής πολιτικής με γνώμονα τη διεθνοποίηση (glocalism) ως μέθοδος στρατηγικής. Με άξονα την ανθρωπιστική χροιά και την προαγωγή του μορφωτικού κεφαλαίου τα προγράμματα αλληλεγγύης μπορούν να υπερβούν τα πολιτικά εμπόδια. Σε όλο αυτό το εγχείρημα ενυπάρχει η δύναμη των Μέσων Κοινωνικής Δικτύωσης .

Στους 17 στόχους για τη βιώσιμη ανάπτυξη στην ατζέντα του 2030 διαφαίνεται η ρευστή και μη επιτυχής πραγμάτωση των στόχων. Η μηδενική ύπαρξη της φτώχειας, της πείνας, της υγείας, της ποιοτικής και όχι ταξικής εκπαίδευσης και της ισότητας των φύλων, τα παρεπόμενα της κλιματικής αλλαγής, η δίνη των πολεμικών εστιών μπορούν να μετριαστούν μέσω των διπλωματικών θυλάκων, των συνεργιών και των υγιών συνεργασιών με τρίτες χώρες.¹⁷⁸

¹⁷⁸ <https://create.piktochart.com/output/54875199-ngoism-f-balatsouka>

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Χρονολόγιο διμερών σχέσεων με το Ισραήλ σε ευρωπαϊκό επίπεδο από το 1964.

1964: Πρώτη Οικονομική Συμφωνία

1967: Πόλεμος των 6 ημερών

1973: Παλαιστίνη-Ηνωμένα Έθνη-ευροαραβικός διάλογος-OPEC

Πόλεμος Yom-Kipur

1980: Διακήρυξη της Βιέννης

Η κυβέρνηση του Ισραήλ κατηγορεί τους Ευρωπαίους ότι επιθυμεί να βάλει την ασφάλεια του Ισραήλ σε κίνδυνο για χάρη των αραβικών αποθεμάτων πετρελαίου.

1982: Εισβολή του Ισραήλ στο Λίβανο.

1987: Πρώτη Ιντιφάντα

1990: Διαδικασία του Όσλο. Η κυβέρνηση του Yitzhak Rabin αποζητά την Ευρωπαϊκή οικονομική υποστήριξη στις Βρυξέλλες -Η Ελλάδα αναγνωρίζει το κράτος του Ισραήλ

1994: Διακήρυξη του Όσλο

1995: Συμφωνίες ελεύθερου εμπορίου

1996: Η πρώτη μη ευρωπαϊκή χώρα, το Ισραήλ, συμμετέχει σε ευρωπαϊκό πρόγραμμα πλαίσιο στην ανάπτυξη και την έρευνα.

1998-1999: Παγωμένη ατμόσφαιρα εξαιτίας της συγκατάθεσης για τη δημιουργία ανεξάρτητου παλαιστινιακού κράτους-Διακήρυξη του Βερολίνου.

1999: Ισραηλινή αποστολή Διάσωσης για τους σεισμούς στην Αθήνα

2000: 2^η Ιντιφάντα. Οι Βρυξέλλες κατήγγειλαν τη στάση του Ισραήλ.

2004: Ευρωπαϊκό πρόγραμμα πλοήγησης Γαλιλαίος

2008: α) Συμφωνία σε ελεύθερο εμπόριο, γεωργία, αλιεία.

Το Ισραήλ μέλος του ευρωπαϊκού προγράμματος Ανώτατης Εκπαίδευσης, Tempus, Erasmus Mundus, Copernicus και της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Διαστήματος. Η πρώτη χώρα, η οποία δεν είναι μέλος της Ε.Ε. υπογράφει συμφωνία.

2012: Αναβαθμισμένες σχέσεις στρατιωτικής συνεργασίας στον τομέα της Άμυνας και της ασφάλειας

-Ενεργοποίηση της συμφωνίας σε θέματα Έρευνας και Καινοτομίας. Υπογραφή του Πρώτου Πρωτοκόλλου για κοινά προγράμματα που εμπλέκουν ερευνητικά κέντρα και ιδιωτικές επιχειρήσεις.

-Συνεργασία στο μηχανισμό προώθησης της αξιολόγησης στη δημιουργία των κέντρων αριστείας και των ουμανιστικών σχολών.

2013: Πρωτόκολλο συνεργασίας για τη ναυτική εκπαίδευση Ελλάδας και Ισραήλ

-Συμφωνία τουριστικής συνεργασίας-συμφωνίες για την αντιμετώπιση του εγκλήματος και την πολιτική προστασία στην πυρόσβεση-κοινή διακήρυξη για τη συνεργασία στον τομέα της ενέργειας-διακήρυξη για συνεργασία στον τομέα του αθλητισμού

2016: -Μνημείο Ελλήνων Δικαίων των Εθνών, στο προαύλιο της Συναγωγής Αθηνών ως σύμβολο ευγνωμοσύνης προς τους Χριστιανούς συμπατριώτες σωτήρες.

-Τριμερής Διάσκεψη Ελλάδας-Κύπρου-Ισραήλ στη Λευκωσία σε θέματα ενέργειας(αγωγός φυσικού αερίου), οικονομίας, μεταφορών, υδάτινων πόρων και τουρισμού.

-Ταυτόχρονη έκδοση κοινού γραμματόσημου «Ελλάς-Ισραήλ: Λιμάνια Θεσσαλονίκης και Χαϊφας(Ταχυδρομεία Ελλάδας και Ισραήλ για τα 25 χρόνια διπλωματικών σχέσεων Ελλάδας και Ισραήλ)

2017: Υπογραφή του Μνημονίου Συναντίληψης μεταξύ του Ελληνικού Υπουργείου Παιδείας, του Εβραϊκού Μουσείου Ελλάδας και του Yad Vashem.

2019: Ιστορική Συναυλία του Σταύρου Ξαρχάκου στην Ιερουσαλήμ.

2020: 7^η Τριμερής Διάσκεψη στην Αθήνα. Υπογραφή Συμφωνίας μεταξύ Ελλάδας-Κύπρου-Ισραήλ για τον αγωγό φυσικού αερίου East Med

Πηγή:30 χρόνια διπλωματικών σχέσεων Ελλάδας και Ισραήλ (2020).
Επιμ.Εζρατή Έφη Εκδ.Κεντρικό Ισραηλιτικό Συμβούλιο Ελλάδος,Μάιος 2020

Επιχειρηματικό κεφάλαιο και Ισραήλ

Διαθρησκευτικός λόγος και ηλεκτρονικός υπολογιστής

Σύμφωνα με έρευνα πάνω στον ανθρώπινο παράγοντα στα πληροφοριακά συστήματα με την έννοια Human Computer Interaction/HCI(Hammer 2020) θίγεται το ζήτημα της χριστιανικής ηγεμονίας στην αλληλόδραση ανάμεσα στον υπολογιστή και τον άνθρωπο. Για παράδειγμα θίγεται η αναγκαιότητα ρύθμισης του ψηφιακού ημερολογίου των Εβραίων σε άλλη ώρα που δύει και ανατέλλει ο ήλιος(στους χριστιανούς η μέρα λήγει τα μεσάνυχτα , ενώ στους Εβραίους λήγει με τη δύση του ήλιου),το ζήτημα της αργίας του Σαββάτου εφόσον καταπατείται το δικαίωμα της αργίας, όταν προσκαλείται σε συνέδρια, ομιλίες και αναγκάζεται να τα απορρίψει θεωρώντας ότι ο ψηφιακός κόσμος έχει σχεδιαστεί για ορισμένους. Κατά τη Hammer η αγιότητα και η εθνοθρησκεία είναι μια πρακτική ανθρώπινης ποιότητας.**Hammer Jessica (2020)Envisioning Jewish HCI. Extended abstracts of the 2020 HCI Conference on Human factors in computing systems. Association for Computing Machinery.pp1-10**

<https://doi.org/10.1145/3334480.3381818> 18/12/2020

Εβραϊκές κοινότητες στην Ευρώπη

1. Central Board of Jewish Communities in Greece.
2. The Jewish Community of Cyprus
3. Jewish Community in the Republic of North Macedonia.
4. The Organization of the Jews in Bulgaria “Shalom”,
5. Federation of Jewish Communities of Romania.
6. Federation of Jewish Communities in Serbia
7. Jewish federation of Ukraine
8. The Jewish Community of Montenegro.
9. Jewish Community of Bosnia Herzegovina
10. Coordinating Committee of the Jewish Community in Croatia.
11. Jewish Community of Slovenia
12. Federation of Jewish Communities in Hungary
13. Jewish Community of Vienna(Austria)
14. Swiss Federation of Jewish Communities
15. Czech Republic Federation of Jewish Communities in the Czech Republic
16. Union of Jewish Communities in Poland
17. Union of Belarusian Jewish Public Associations and Communities.
18. Russian Federation: Federal Jewish National and Cultural Autonomy(FJNCA)
19. Jewish Community of Estonia
20. Jewish Community of Lithuania
21. Council of Jewish Communities of Latvia.
22. Federal Jewish National and Cultural Autonomy(FJNCA) Russian Federation
23. General Council of Jews in Germany
24. Coordinating Committee of Belgian Jewish Organisations (CCOJB)
25. NIK Organisation of Jewish Communities in the Netherlands
26. The Jewish Community in Denmark
27. The Jewish Community Of Oslo
28. Council of Swedish Jewish Communities

- 30. Central Council Of Jewish Communities in Finland
- 31. Representative Council of Jewish Institutions in France
- 32. Federation of Jewish Communities in Spain
- 33. Jewish Community in Lisbon
- 34. Union of Italian Jewish Communities
- 35. Jewish Representative Council of Ireland
- 36. Jewish Foundation of Malta
- Board of Deputies of British Jews
- Jewish Community of Turkey

- Africa
- Council of Moroccan Jewish Communities
- Communaute Juive de Tunisie CJT

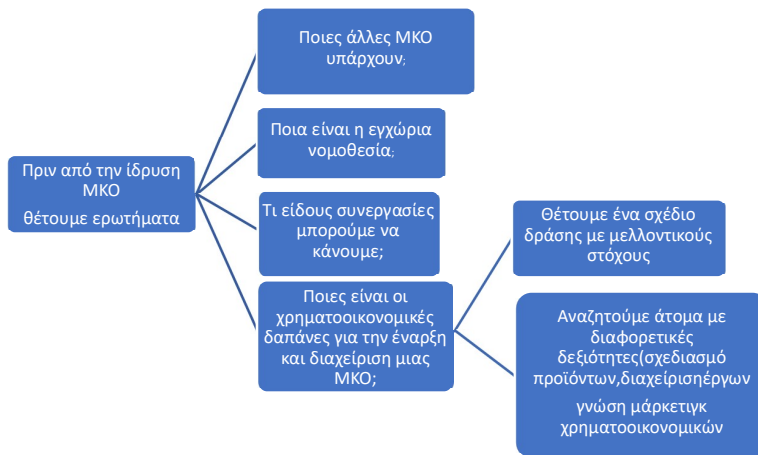
NGOs at local , regional and national level in the European Union for Social Inclusion

ΜΚΟ σε τοπικό, περιφερειακό και εθνικό επίπεδο στην Ευρωπαϊκή Ένωση για την Κοινωνική Ενσωμάτωση

Confederation of family Organisations in the ECC	European Round Table of Charitable Social Welfare Associations
European Liaison Committee for Social Housing	European Social Action Network(ESAN)
Eurolink Age	European Union Migrant's Forum
European Anti-Poverty Network (EAPN)	European Women's Lobby
European Association of Organizations for Home Care and Help at home	International Council on Social Welfare

European Disability Forum	International Movement ATD Fourth World
European Federation of National Organisations Working with the homeless (Feantsa).	International Save the Children Alliance
European Forum for Child Welfare	Mobility International
European Network of the Unemployed	Red Cross/EU Liaison Bureau
Youth Forum	Caritas Europe
COFACE(Confederation of family Organization in the European Union)	European Antipoverty Network
Dynamo International Street Workers Network	European Microfinance Network
ENSIE(European Network for Social Integration Enterprises)	European Social Network
Eurochild	Eurocities
Eurodiakonia	Eurohealth homeless
Mental Health Europe	PICUM(Platform for International Cooperation on Undocumented Migrants)
Promoting Gender Equality(European Women's Lobby)	AGE Platform Europe
ENAR(European Network Against Racism)	EDF(European Disability Forum)
ILGA Europe(International Lesbian and Gay Association Europe)	ERIO(European Roma Office)

Commission of the European Communities, Brussels(Belgium) Directorate-General for Employment Industrial relations and Social Affairs(1996).Working on European Social Policy.

Βιβλιογραφία

Ελληνόγλωσση

Ανάλεκτα(2016).*Περιοδική Έκδοση μελέτης και έρευνας αρχείων»* (δεύτερη περίοδος)(2016),τόμος 1,Σωματείο «Φίλοι Κέντρου Θεσσαλονίκης»: Διοικητικό Συμβούλιο Σωματείου «Φίλοι Κέντρου Ιστορίας Θεσσαλονίκης».

Βασιλειάδης Νίκος, Μπουτσιούκη Σοφία (2015).*Πολιτιστική Διπλωματία. Ελληνικές και Διεθνείς διαστάσεις* :Ελληνικά Ακαδημαϊκά Ηλεκτρονικά συγγράμματα και βοηθήματα,σελ 27 www.kallipos.gr

Γκράμισι ,Αντόνιο(2005). «*Παρελθόν και Παρόν»* Αθήνα: Στοχαστής, σελ.95

Θρησκευολογικό Λεξικό (2000).Επιμ.Μάριος Μπέγζος: εκδ. Ελληνικά Γράμματα:Αθήνα 2000,σελ.280- 300.

Κουλουμπής Θεόδωρος(1995).*Διεθνείς Σχέσεις*, Εκδόσεις Παπαζήση:Αθήνα,σελ92-96

Κουσκουβέλης, Η.(2004).*Εισαγωγή στις Διεθνείς σχέσεις*.Αθήνα: Ποιότητα

Κουσκουβέλης, Η(2012). Η Αραβική Άνοιξη. Μελέτες Διεθνών Σχέσεων.

Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Πανεπιστημίου Μακεδονίας και Εργαστήριο Διεθνών Σχέσεων και Ευρωπαϊκής Ολοκλήρωσης.

Τσάκωνας, Ι.Παναγιώτης(2003).*Σύγχρονη Ελληνική Εξωτερική Πολιτική*, Τόμος Β΄.Εκδόσεις Ι.Σιδέρης:Αθήνα

Φρεζή Ρ. Υβόννη-Κονέ Η.Τούλα (1998).*Ο κύκλος της ζωής .Εβραϊκά σύμβολα εβραϊκή κοινότητα Βόλου: Βόλος, σ.31-33.*

Ξενόγλωσση

Ackerman, W. (1996). *Israel in American Jewish Education*. In G. Alon (Ed.), *Envisioning Israel* (pp. 173–190). Jerusalem, Israel: The Hebrew University, The Magnes Press

Al-Haj, Majid (1995). *Education, Empowerment, and Control: The Case of the Arabs in Israel*. Albany: State University of New York Press.

Aliza Belman Inbal and Schachar Zahavi (2009). *The Rise and Fall of Israel's Bilateral Aid Budget 1958-2008*: Tel Aviv University and Pears Foundation.

Amttenbrink, F. and van den Berg, P.A.J. (2010) *The Constitutional Integrity of the European Union*, The Hague: T.M.C. Asser Press

Attias, S. (2005). *Faces in a mirror: Socio-cultural discourse and dynamic of teacher education on Modern Israel in America* (Master's thesis): Emory University, Atlanta

Avner Cohen (1998). *Israel and the Bomb*: Columbia University Press, New York.

Bale, T. (2011). *Πολιτική στις χώρες της Ευρώπης – Πολυεπίπεδη διακυβέρνηση και αλληλεπιδράσεις*. Αθήνα: Κριτική.

Bernstein, Basil (1989). *Παιδαγωγικοί Κώδικες και Κοινωνικός Έλεγχος. Εισαγωγή, μετάφραση, σημειώσεις Ιωσήφ Σολομών: Αλεξάνδρεια*

Bozatzi, N. (1999). *Greek National identity in Talk: The rhetorical articulation of an ideological dilemma*. Lancaster, p. 145

Bowman, Steven B. (1985). *The Jews of Byzantium 1204-1453*: University of Alabama.

Caryn Aviv & David Shneer (2005). *New Jews: the end of the Jewish Diaspora*: New York University Press.

<https://books.google.gr/books?hl=el&lr=&id=d3ubW1dTTnEC&oi=fnd&pg=PR7&dq=+SHNEER+THE+END+OF+THE+JEWISH+DIASPORA&ots=>

Cohen Louis, Manion Lawrence (1994). *Μεθοδολογία Εκπαιδευτικής Έρευνας: Μεταίχμιο*

Commission of the European Communities, Brussels(Belgium) Directorate-General for Employment Industrial relations and Social Affairs(1996).Working on European Social Policy.

Elazar, David H.and Daniel J. Elazar(1997). *A Classification System for Libraries of Judaica*. Lanham, MD.: Rowman & Littlefield Publishers.

Encyclopaedia Judaica(1972).*Jerusalem*-Macmillan:First Edition. 16 Volumes.

Encyclopaedia Judaica(2006).*Jerusalem*-Macmillan, Second Edition.22 Volumes.

Fairclough,N(1995).*Critical discourse analysis* London:Longman ,p.27

Graham, R. (2010) The Consortium [Approach to Resource Mobilisation and Human Resource Development: Sight Savers](#). Available at: https://www/lapb.org/Sites/Sightsavers_Insightplus_June2010

Japan Federation of Composers in the 20th Century(2001).*Asian Composers in the 20th Century*. Richard Taraskin “*Nationalism in the New Grove Dictionary of Music and Musicians Second Edition*(edited by Stanley Sedie and John Tyrell, London :Macmillan

Katz,Y.Bohbot A (2017).*Weapon Wizards.How Israel Became a High -Tech Miliary Superpower*.St Martin’s Press:New York.

Kook,Rebecca B. 2000. “*Towards a Rehabilitation of ‘Nation Building’ and the Reconstruction of Nations.*” In *Ethnic Challenges to the Modern Nation State*, edited by Shlomo Ben-Ami, Yoav Peled, and Alberto Spektorowski.

Houndmills, Basingstoke, Hampshire: Macmillan. 42-64

Lipkin Harry (1987/8) .*First Steps:The German-Israeli Dialogue*,
Weizmann Institute of Science .Rehovot, p.10

McAffe,S.(Ed) (2006).*Τα πέντε μεγάλα ζωντανά θρησκευόμενα*.Αθήνα:Άρτος Ζωής.

McCrone, D., & Bechhofer, F. (2015). *Understanding national identity*. Cambridge, United Kingdom: Cambridge University Press.

Nye Joseph(2005).*Hard power and soft power*. Trans.Men Honghua.Beijing:Peking University Press

Navon Emmanuel (2020) “*The Star and the Scepter*”: *A Diplomatic History of Israel*. University of Nebraska Press, The Jewish Publication Society, pp1-496. ανακτήθηκε 11/5/2021 <https://doi.org/10.2307/j.ctv16km1xd>

Pardo, Sharon, and Joel Peters (2010). *Uneasy Neighbors: Israel and the European Union*. Lanham: Lexington Books

Pardo, Sharon (2015). *Normative Power Europe Meets Israel: Perceptions and Realities*. Lanham: Lexington Books.

Pearl C, Brookes R (1997). *Βασικές αρχές Ιουδαϊσμού*, μτφ Κρίσπη, ΚΙΣ: Αθήνα

Potter, J. & M. Wetherell (1988). *Discourse and Social Psychology: Beyond Attitudes and Behaviour*. London

Rozen Mina (2016). *The Jewish Community of Salonika, 1912-1941: Organizational Patterns*. Article translated from the Hebrew original by Karen Gold στο « Αρχείων Ανάλεκτα (2016). Περιοδική Έκδοση μελέτης και έρευνας αρχείων» (δεύτερη περίοδος) (2016), τόμος 1, Σωματείο «Φίλοι Κέντρου Θεσσαλονίκης», Διοικητικό Συμβούλιο Σωματείου «Φίλοι Κέντρου Ιστορίας Θεσσαλονίκης».

Smilansky Uzy, Hans A. Weidenmüller (2006). *Die Wirkung des Minerva-Programms, in Wolfgang Gentner: Ein Physikers als Naturalist, in Wolfgang Gentner. Festschrift zum 100. Geburtstag* (Eds.: Dieter Hoffmann, Ulrich Schmidt-Rohr), Springer: Berlin, pp. 171–175

Smith, D. E. (2005). *Institutional ethnography: A sociology for people*. Lanham, MD: Rowman & Littlefield

Stubbs, M. (1983). *Discourse Analysis: The Sociolinguistic Analysis of Natural Language*. Oxford.

Salkie, R. (1995). *Text and discourse analysis*. London, p. 76

Taller, Izabella (2014). *Discovering Jewish Studies Collections in Academic Libraries: A Practical Guide* Queens College Library: CUNY p. 1-168

<https://eric.ed.gov/?q=+JEWISH+ART+IN+EUROPE&id=ED545384> 11/12/2020

Ελληνική αρθρογραφία

1)Καραμανλής ,Κώστας, Οι «Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις» σύμμαχος διακυβέρνησης, από ημερίδα του Ινστιτούτου Δημοκρατίας «Κωνσταντίνος Καραμανλής» για τις Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις, 26/2/2004 στο *Κοινωνία Πολιτών*, τεύχος 10, Καλοκαίρι 2004, σελ 1-2

2)Κουσκουβέλης Η. (2009). Μία ολιστική προσέγγιση στην εξωτερική πολιτική. *Μακεδονία*, 25 Οκτωβρίου 2009.

3)Μάρκου Δημ. (1992).Αναμνήσεις και Στοιχεία, περ. *Χρονικά* 119, σ.25-27

Ξενόγλωσση αρθρογραφία

Adrienne B. Dessel, Manal Yazbak Abu Ahmad, Robert Dembo & Ella BenHagai (2017) Support for Palestinians among Jewish Americans: the importance of education and contact, *Journal of Peace Education*, 14:3, 347-369. Ανακτήθηκε 13/12/2020 από <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/17400201.2017.1345726>
13/12/2020

Aktas, F., Pitts, K., Richards, J. C., Silova, I. (2017). Institutionalizing global citizenship: A critical analysis of higher education programs and curricula. *Journal of Studies in International Education*, 21, 65-80.

Alba, Richard and Victor Nee. 1997. Rethinking assimilation theory for a new era of immigration. *International Migration Review* 31(4):826–74.

Arar, K., Mustafa, M. (2011). Access to higher education for Palestinians in Israel. Education, Business and Society: *Contemporary Middle Eastern Issues*, 4, 207-228.

Aviv, Caryn. 2011. “The Emergence of Alternative Jewish Tourism.” *European Review of History: Revue européenne d’histoire* 18 (1): 33–43. doi:10.1080/13507486.2011.54357

Ariely, Gal(2019).National Days, National Identity, and Collective Memory: Exploring the Impact of Holocaust Day in Israel. *Political Psychology*.Vol.40,No6, pp.1391-1406.

Research supported by the Israel Science Foundation(Grant No 397117).

Ανακτήθηκε 30/12/2020 <https://doi.org/10.1111/pops.12595>

Bashaar Forum Conference(2012) Forum for Higher Education, Meeting 23: On Globalisation, the Bologna Process, and the Israeli Higher-education System. December 21.

Beinart 2012, Farber 2005, Beinart, Peter. 2012. *The Crisis of Zionism*. New York: Times Books. Farber, Seth. 2005. "Marc Ellis's Messianism and Theological Rationale for Jewish Solidarity with the Palestinians." *European Judaism* 38 (1), p. 110–125.

Benford, R.D. and Snow, D.A. (2000) 'Framing processes and social movements: An overview and assessment', *Annual Review of Sociology* 26(1): 611–39.

BE-BB (Berlin –Brandenburg) (2014). Teil B. Fächerübergreifende Kompetenzentwicklung. Anhörungsfassung vom 28. 11. 2014. Ludwigsfelde: Selbstverlag.

Besley Timothy J. and Ghatak Maitreesh(1999). *Public Private Partnership for the Provision of Public Goods: Theory and an Application to NGOs*. LSE STICERD Research Paper No.DEDPS17, pp.1-40

Byrne, K(2010). *Social Media plays growing role in aid world*. {homepage of Thomson Reuters Foundation}.

Carrasco-Polaino, Rafael; Villar-Cirujano, Ernesto; Martin-Cardaba, Miguel, A(2018). *Artivism and NGO: Relationship between Image and 'Engagement' in Instagram*. *Comunicar: Media Education Research Journal*. v26, n57, p29-37.

Ανακτήθηκε 2/12/2020 από <https://eric.ed.gov/?q=NGO+ACTIVISM+&id=EJ1192372>

Community Participatory Grantmaking Modeled on Venture Philanthropy Foundation *Review*. Vol.6:3

Council of the EU (1996), Regulation (EC) No. 1257/96 of 20 June 1996 on humanitarian aid, *Official Journal of the European Union* L 163, 02/07/1996

DeJaeghere, Joan(2000) *NGO Partnerships in Education: A Framework of Opportunities and Obstacles*. Paper presented at the Annual Conference of the Comparative and International Education Society(San Antonio, TX, March 8-12,2000).

<https://eric.ed.gov/?q=WORLD+BANK+AND+NGOS&id=ED450067>

Deichman Ute(2015).Collaborations between Israel and Germany in Chemistry and the Other Sciences – a Sign of Normalization? *Israel Journal of Chemistry*.Vol.55, Issue 11-12,p.1181-1218.

Ανακτήθηκε 26/12/2020 από <https://doi.org/10.1002/ijch.201500074>

Del Sarto, Raffaella A., and Tobias Schumacher2005.“From EMP to ENP: What’s at Stake with the European Neighbourhood Policy Towards the Southern Mediterranean.”*European ForeignAffairs Review*,10, 17–38

Devine, J. (1996) NGOs: Changing Fashion, or Fashioning Change?, Occasional Paper 02/96 (University of Bath: Centre for Development Studies

Development Assistance Committee). Ανακτήθηκε 26/1/2021 από https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_21_1701

Diez Thomas(2005).Constructing the Self and Changing Others: Reconsidering “Normative Power Europe”.*Millenium Journal of International Studies*.33(3),613-636.

Dror, Yehezkel, and Sharon Pardo(2006).“Approaches and Principles for an Israeli Grand StrategyTowards the European Union.”*European Foreign Affairs Review*,11, 17–44.

EACEA(2010).A Tempus Study: State of Play of the Bologna Process in the Tempus Countries 2009–2010.

Einstein Albert(1920).On the contribution of the intellectuals,to International reconciliation,in Thoughts in reconciliation,Deutcher. *Gesselig Wissenschaftlicher Werein, New York, pp.10-11*.

European Commission(2008).Commission Signs Joint Declaration with Israel to Reinforce Co-operation and Dialogue in Education and Training. IP/08/1155. July 16.

European Training Foundation(May 5, 2020). Mapping Education and Training Responses to the Health Crisis in ETF Partner Countries. Coping with COVID-19 European Training Foundation { Update p.7}.

Falk Raphael (2005). Elisabeth Goldschmidt:1912–1970, Jewish Womens Archive <http://jwa.org/encyclopedia/article/goldschmidt-elisabeth>

Farber, Seth. (2005). “Marc Ellis’s Messianism and Theological Rationale for Jewish Solidarity with the Palestinians.” *European Judaism* ,38 (1), 110–125.

Ανακτήθηκε 20/1/2020 από <https://doi.org/10.1145/3334480.3381818> 18/12/2020

Gay le Allard,Candance Agrella Martinez(2008). The Influence of Government policy and NGOs on capturing private Investment.27-28 March *Global Forum on International Investment*, OECD,p14-15.

Gold, Steven J. (1992).Israelis in Los Angeles. Wilson Institute Research Note. *Los Angeles: Susan and David Wilstein*

Institute of Jewish Policy Studies

Hammer Jessica (2020) Envisioning Jewish HCI. Extended abstracts of the 2020 HCI Conference on Human factors in computing systems. *Association for Computing Machinery*,pp1-10

Hanan Bar-on(1998)The role of the Weizmann Institute of Sci-ence in the process of the normalization of Israeli-Germanrelations,mss,Rehovot, *Archive of the Weizmann Insti-tute*, 1997;&Ann. N. Y. Acad. Sci., 866,215–223

47)Haritan, Itamar (2016). “Planting Trees for Human Rights in Al-Jib.” T’ruah: *The Rabbinic Call for Human Rights*, February 16, 2016. Ανακτήθηκε 22/1/2021 από <https://www.truah.org/10-issuescampaigns/israel-and-the-occupied-territories/751-resources-on-trees-and-communities-growing-together.htm>

Harel-Shalev,Ayelet(2009).Lingual and Educational Policy toward “Homeland Minorities” in Deeply Divided Societies: India and Israel as Case Studies. *Politics & Policy*,Vol,37,No5,pp.951-970

Ανακτήθηκε 3/2/2021 από <https://doi.org/10.1111/j.1747-1346.2009.00206.x>

Heritage in America: Curriculum Materials in Elementary School Social Studies on Greeks, Jews, Lithuanians, Ukrainians. *Chicago Consortium for Inter-Ethnic CurriculumDevelopment*,III.pp196

<https://eric.ed.gov/?q=JEWISH+COMMUNITIES+EUROPE&id=ED130981>

Hewitt, A. (2011) Privatizing the public: Three rhetorics of art's public good in 'Third Way' cultural policy, *Art & the Public Sphere*, Vol.

1, No. 1, pp. 19–36.

Huntington, S. (1992) How countries democratize, *Political Science Quarterly*, 106(4), 579–616

Karmat, S. 2004. The privatization of public interest. Theorizing NGO discourse in a neoliberal era. *Economy*, 11(1), pp155-176.

Keeling, Ruth. 2006. "The Bologna Process and the Lisbon Research Agenda: The European Commission's Expanding Role in Higher Education Discourse." *European Journal of Education*, 41 (2): 203–223.

Klees Steven J (2008) NGOs, Civil Society, and Development: Is There a Third Way? *Current Issues in Comparative Education*. v10, n1-2, p22-25

<https://eric.ed.gov/?q=NGO+ACTIVISM+&id=EJ841597>

Knesset (2005). Protocol of a Joint Meeting of the Education, Culture and Sport Committee (No.485) and Immigration, Absorption and Diaspora Affairs Committee (No. 266). Jerusalem, August 10.

Lang, S. (2000) NGOs, local governance, and political communication processes in Germany, *Political Communication*, 17(4), 383–387

Lee, JT (2015). Soft Power and cultural diplomacy: emerging education hubs in Asia. *Comparative Education*, 51(3), 353-374.

Libenson Daniel J (2012) Jewish Education for a Time of Wandering

Ανακτήθηκε 11/12/2020 από <https://zeek.forward.com/articles/117450/>

Maltz Judy (2017) .School of Peace “Young Jews and Arabs from Israel join forces to help Syrian Refugees”.

Manners, Ian (2002). Normative Power Europe: A Contradiction in Terms, *Journal of Common Market Studies JCMS*, Volume 40, Issue 2, p235-258

Manners, Ian. 2006a. "The European Union as a Normative Power: A Response to Thomas Diez." *Millennium: Journal of International Studies* 35 (1), 167–180. Manners, 66) Ian. (2006b). "Symbolic Manifestation of the EU's Role." In *The European Union's Role in International Politics: Concepts and Analysis*, edited by Ole Elgström, and Michael Smith, 66–84. New York: Routledge

Meyer, H.D. (2006). The Rise and Decline of the Common School as an Institution: Taking "Myth and Ceremony" Seriously, *The New Institutionalism in Education*, SUNY Press, Albany, NY, pp. 51-66.

Miller Hanna (2006). Identity Takeout: How American Jews Made Chinese Food Their Ethnic Cuisine. *The Journal of Popular Culture*, Vol. 39, No. 3, pp. 430-465

Ανακτήθηκε 22/12/2020 από <https://doi.org/10.1111/j.1540-5931.2006.00257.x>
22/12/2020

Mishal Saul, Morag Nadav (2002). Religious and Secular Jewish Educational Institutions in Arad. *Research in Pedagogy*. Vol 23, Issue 2, pp. 325-352. Ανακτήθηκε 30/12/2021 από <https://doi.org/10.1111/0162-895X.00284>

Mitrany, D. (1954) 'A New Democratic Experiment'. *Review of International Cooperation*, Vol. 47, No. 5, pp. 110–12

Müller Patrick & Slominski Peter (2017). The Role of Law in EU Foreign Policy-making: Legal Integrity, Legal Spillover, and the EU Policy of Differentiation towards Israel. *JCMS: Journal of Common Market Studies*, Volume 55, No4. pp 871-878

Ανακτήθηκε 30/12/2020 από <https://doi.org/10.1111/jcms.12509> 27/12/2020

Müller Patrick & Slominski Peter (2019). Legal framing and the EU's external relations: how NGOs shaped the negotiations for an Israel-Europol cooperation agreement. *Journal of European Public Policy*. Vol 26, Issue 6, p. 906-926.

Ανακτήθηκε 4/12/2020 από <https://doi.org/10.1080/13501763.2018.1502803>

Nachmansohn David (1979). German-Jewish Pioneers in Science 1900–1933, *Springer, Berlin*, a) p. 369; b) p. 123

Olzan Goldstein, Nazel Natur, Sheila Trahar, Miri, Yemini (2018). Students Shaping Internationalization in a Conflict-Ridden Society: Experiences of Israeli Teacher Education Colleges. *Journal of Studies in International Education*. © 2018 European Association for International Education.

Ανακτήθηκε 30/11/2020 από
<https://journals.sagepub.com/doi/10.1177/1028315318803711>

Pool, Jonathan. 1991. "The Official Language Problem." *American Political Science Review* 85 (2), 495-514

Ribero et al (2012). Citizenship Education, Educational Policies and NGOs. *British Educational Research Journal*. Vol 8, n3, p32-4 ανακτήθηκε 10/1/2021 από
<https://doi.org/10.1002/berj.3228>

Rugh, A. & Bossert, H. (1998). Involving communities: Participation in the delivery of education programs. Washington DC: *Creative Associates International, Inc.* p.142

Saban, Ilan. 2002. "The Minority Rights of the Palestinian-Arabs In Israel: What Is, What Isn't and What Is Taboo." *Iyunei Mishpat* 26 (1): 241-319.

Seter Roni (2005). Jerusalem and Tel-Aviv: Different news from Israel, or One more step toward peace: Three contemporary music festivals. *Tempo: A quarterly review of modern music*. Cambridge University Press. *Tempo*, Vol.59, No.233, pp.46-51
ανακτήθηκε 20/12/2020

Seter Roni : Avigai Arnheim and Dun Yuhas (27/10/2004). East West syntheses identity PHD dissertation 'Yuvalim be Israel nationalism in Jewish-Israeli Art Music, 1940-2000.

Ανακτήθηκε 20/12/2020 από
<http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=rih&AN=A673869&site=ehost-live>

Schulz, Bastian; Uhlen Winkel, Anke (2016). Challenges and Opportunities in Combining the Competences of Formal Education and NGOs for Teaching Sustainability. *Review of International Geographical Education Online*, v 6, n3 p.271-286

Ανακτήθηκε

23/1/2021

από

<https://eric.ed.gov/?q=NGOS++IN+GERMANY&id=EJ1158010> 23/1/2021

Shaeffer, S. (1994). Participation for educational change: A synthesis of experience. Paris:UNESCO: *International Institute for Educational Planning*

Shau Mishal, Nadav Morag(2002).Political Expectations and Cultural Perceptions in the Arab-Israeli Peace Negotiations. *Political Psychology*,Vol.23,No.2,pp 325-353.

Ανακτήθηκε 5/1/2021 από <https://doi.org/10.1111/0162-895X.00284>

Sherman Robert (2012). Radical Reform in a Time of Uncertainty.*Journal of Jewish Education*. Vol.78,Issue 4 pp 320-322. Ανακτήθηκε 11/12/2020 από <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/15244113.2012.732775>

Shlomit Attias(2015).What's in a Name? In Pursuit of Israel Education. *Journal of Jewish Education*. Vol 81,Issue 2,pp 101-135

Ανακτήθηκε

30/12/2020

από

<https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/15244113.2015.1028314> 12/12/2020

Shulamit Ran(January 2004).Between Two Cultures. Interview by Malcolm Miller, *Tempo* Vol.58 No.227,pp.15-39

Stone Sweet Alec and Wayne Sandholtz (1997). European integration and supranational governance. *Journal of European Public Policy* Volume 4, Issue 3. pp297-31

The Economist (1995).Building a future. *European Jews*. Vol.936, Issue 7924 ,pp40-44 ανακτήθηκε 17/12/2020

Tracchi, Matteo(2019)The 2017 Council of Europe Report on the State of Citizenship and Human Rights Education: 'Connecting the Dots' between Responses from Governments and Civil Society Organisations. *Journal of Social Science Education*.v18,n3,p41-54

Ανακτήθηκε 16/1/2021 από <https://eric.ed.gov/?q=NGOS+IN+EUROPE&id=EJ1231814>

Van Krieken, R. (2006) 'Law's autonomy in action: anthropology and history in court', *Social & Legal Studies* ,15(4), 574–90. doi: Crossref

Von Braun(2020) A renaissance of Jewish Studies in contemporary Germany, article in *Nordisk Judaistic Scandinavian Jewish Studies*, Vol.31,No.1. pp.44-51.

Warleigh Alex (2001).Europeanizing' Civil Society: NGOs as Agents of Political Socialization.

JCMS: Journal of Common Market Studies.Vol.39, No4.pp619-639

Ανακτήθηκε 11/1/2021 από <https://doi.org/10.1111/1468-5965.00324>

Waxmann Laura (February 28, 2018). “SF State President Apologizes for Comments About Zionists,” San Francisco Examiner. Ανακτήθηκε 30/5/2021 από <https://www.sfexaminer.com/news/sf-state-president-apologizes-for-comments-about-zionists/>

Weinheber, B.C. Ben Nun, R. and Shiffman, E. (2008), Involvement of NGOs, Funds and Commercial Philanthropy in the Education System: Findings' Report, Beit Berl College (Hebrew), Kfar Saba

William B.Jensen, Henry Fenichel, Milton Orchin (2011). Scientist in the Service of Israel: The Life and Times of Ernst David Bergmann (1903–1975), *The Hebrew University Magnes Press, Jerusalem*,; a) p.236

Yang, Fenggang and Helen R. Ebaugh. 2001. Transformations in new immigrant religions and their global implications.

American Sociological Review ,66(2),269–88.

Yarden Gali, Chen Schechter (2020). NGO Involvement in Education Policy: Principals' Voices. *International Journal of Educational Management*. Vol.34, No.10, pp.1509-1523

Ανακτήθηκε 8/1/2021 από <https://www.emerald.com/insight/0951-354X.htm>

Yemini, M. and Sagie, N. (2015), “School–Nongovernmental organization engagement as an entrepreneurial venture: a case study of sunlight’s engagement with Israeli schools”, *Educational Administration Quarterly*, Vol. 51 No. 4, pp. 543-571.

Yemini, M. (2017). Internationalization under intractable conflict: The influence of national conflict on Israeli higher education institutions’ internationalization efforts. *European Education*, 49(4), 293-303.

Yeshayahu A. Jelinek, Deutschland und Israel 1945–1965:

Ein neurotisches Verhältnis, Oldenbourg, München, 2004;

a) p. 20;b)pp. 161–250;c)p.273

Yishai, Y. (1985) 'Israeli Annexation of East Jerusalem and the Golan Heights: Factors and

Processes'. Middle Eastern Studies, Vol. 21, No. 1, pp. 45–60

Yossi Korazim-Korosy(2000).Toward a New Balance between Governmental and Non-governmental Community Work: The Case of Israel. *Oxford University Press and Community Development Journal*,Vol 35 No3 pp.276-289.

Ανακτήθηκε

18/12/2020

από

<http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=co&AN=0618906&site=ehost-live>

Zahavi,Hila(2019).The Bologna Process in Israel as a Reflection of EU-Israel Relations. *European Journal of Higher Education*,v9 n1, p102-117

Ανακτήθηκε 2/12/2020 από <https://doi.org/10.1080/21568235.2018.1561315>

Δικτυακοί τόποι

www.worldjewishcongress.org

www.europeanjewcong.org

<https://www.noa-project.eu/noa-flyer/>

www.noa-project.eu

https://hellenicaid.mfa.gr/media/images/docs/etisies_ektheseis/etisia_ekthesi_2018_gr.pdf

[Fundamental Rights Agency \(FRA\) survey among Jewish Europeans](#)

https://hellenicaid.mfa.gr/media/images/docs/Agenda_2030.pdf

<https://parallaximag.gr/thessaloniki/eginan-ta-apokalyptiria-tou-ergou-afieromenou-stous-evraious-foitites-tou-apth-martyres-tou-olokaftomatos>

https://embassies.gov.il/athens/AboutIsrael/Science_Academia_scholarships/Pages/DrKaroussisIsrael-doctor2014.aspx ανακτήθηκε 9/3/2021

<https://www.washington.edu/news/2016/11/02/devin-naars-book-jewish-salonica-tells-of-citys-transition-from-ottoman-empire-to-greece/><https://paideia-news.com/panepistimio-kyproy/2021/01/13/neo-mathima-sto-tmima-istorias-kai-arxaiologias-toy-panepistimioy-kyproy-new/> ανακτήθηκε 17/4/2021

https://in.bgu.ac.il/en/pages/news/greece_center.aspx

https://in.bgu.ac.il/en/pages/news/greece_center.aspx

ανακτήθηκε 18/4/2021

www.europepgu.com

<http://william-erasmus.com>

WILLIAM stands for Welcome to Israel! Learning & Leading Internationalization at Home-Assistance & Management tool

http://www.jewishjobs.com/cgi-bin/index.cgi?action=uvj&job_id=21243

www.jwire.com.au Australia, NZ and worldwide Jewish news that matters

<https://education.ufl.edu/socialjustice-summit/> 24/11/2020

www.mitvim.org.il The Israel Institute for Regional Foreign Policies

www.ngo.migration.gov.gr

<http://sesame.org>

www.opensesame-h2020.eu Transferring knowledge to the community emerging around SESAME synchrotron to fully exploit the brightest x-rays of the Middle East

Jewish content and philanthropic educational content-Jewish Federation of North America (2013).About us ανακτήθηκε 18/12/2020 από

<http://www.jewishfederations.org>

JOHNSON CENTER FOR PHILANTHROPY 21/64(2013).Next you donors: Respecting legacy,revolutionizing philanthropy www.gvsu.edu/cms3/assets

[18/12/2020](#)

www.svpseattle.org Seattle is a community of people and organizations working together to advance racial justice in philanthropy.

www.venturephilanthropypartners.org Together, we're investing in a brighter future for children and youth in Greater Washington.

<https://www.newprofit.org/approach/venture-philanthropy/>

<http://www.redf.org> Social enterprises (ESEs) – businesses achieving transformative social impact – providing jobs, training, and support to people breaking through barriers to employment.

<http://www.sv2.org> Silicon Valey Social Venture Fund

www.imi.org Israel Music Institute

<http://readthespirit.com> Bobbie Lewis(23/12/2013).Safe treyf Archives- Feed the Spirit-“What Jews Do on Christmas”. <http://readthespirit.com> ανακτήθηκε 20/4/2021

<http://jwa.org/encyclopedia/article/goldschmidt-elisabeth> _Raphael Falk(2005).ElisabethGoldschmidt:1912–1970,JewishWomensArchive

<http://www.atomicheritage.org> Atomic heritage foundation

“The Druxe and the Circassians of Israel”3/12/2015 www.mfa.gov.il ανακτήθηκε 26/4/2021).

www.jewishmuseum.gr/ekpaideytika-programmata-kai-drastiriotes-gia-to-scholiko-etos-2020-2021

www.hetireland.org/crocus Holocaust Education Ireland

<http://jmth.gr> Εβραϊκό Μουσείο Θεσσαλονίκης

<http://www.holocaustremembrance.com>

<https://www.nytimes.com/2017/02/03/books/review/weapon-wizards-yaakov-katz-amir-bohbot.html>

“How David became Goliath: The Secret of Israel’s Military Success” Ανακτήθηκε” 14/6/2021

Steve Hedrix (2020). Package tour diplomacy. Thousands of Israeli tourists flock to Dubai after peace-deal. 14/1/2020 ανακτήθηκε από www.washington.post 7/1/2021

www.yadvashem.org The World Holocaust Remembrance Center

www.youtube.com/user/YadVashem

www.thinkIsrael.com/Tourism/

www.jewishvirtuallibrary.org/jsource/Holocaust

www.eipa.eu.com European Israel public affairs

Federation of Israeli Chamber of Commerce www.chamber.org

-Israel -EU Chamber of Commerce www.ileucc.co.il

www.startupnationbook.com

www.science.co.il/venture-capital-funds.asp

<https://www.worldjewishcongress.org/en/webtalks>

State of Affairs Israel and the Jewish Diaspora 23 June 2020. Interview with the Chairman of the Jewish Agency, Isaac Herzog to Alana Baranov

The EU's Fight Against Antisemitism European Commission Coordinator for Combating Antisemitism Katharina von Schnurbein talks about steps the European Union is taken to combat antisemitism, 7/4/2020/Interview to Sonart Birnecker hart

www.amnesty.org 22/4/2021 "Hungary: Lex NGO repealed but replacement very concerning. ανακτήθηκε 2/5/2021

European Civic Forum, 'Activizenship 4: Civic Space Watch report 2019 – Success stories of resistance', Brussels, December 2019, <https://civicspacewatch.eu/civic-space-watch-report-2019-%E2%80%A2-success-stories-of-resistance-is-out/>

ανακτήθηκε 3/5/2021

Carrera, S., V. Mitsilegas, J. Allsopp and L. Vosyliūtė, Policing Humanitarianism: EU Policies Against Human Smuggling and their Impact on Civil Society, Hart Publishing, London, January 2019, available at

<https://www.bloomsburyprofessional.com/uk/policing-humanitarianism-9781509923014/>

European Civic Forum, ‘Violence against migrants, volunteers and NGOs intensifies in the islands – Interview with Greek Forum of Refugees – Civic Space Watch’, 17 February 2020, available at <http://civicspacewatch.eu/greece-violence-against-migrants-volunteers-and-ngos-intensifies-in-the-islands-interview-with-greek-forum-of-refugees/>.

HIAS Greece, ‘Some thoughts on the new Joint Ministerial Decision, regulating the registration of migration-related NGOs in Greece’, May 8, 2020.

OSCE ODIHR (Organisation for Security and Cooperation in Europe, Office for Democratic Institutions and Human Rights), ‘ODIHR and the Protection of Human Rights Defenders’, 20 February 2017, available at: <https://www.osce.org/odihr/300846>

UN Special Rapporteur on the human rights of migrants, ‘Report on Right to freedom of association of migrants and their defenders’, to the 44th Session of the UN Human Rights Council, A/HRC/44/42, 13 May 2020, available at <https://undocs.org/en/A/HRC/44/42>

Refugee Support Aegean (RSA) Report ‘Risk of Repression New Rules on Civil Society Supporting Refugees and Migrants in Greece’ May 2020, available at https://rsaegean.org/wp-content/uploads/2020/05/RSA_Comments_NGO_Registry.pdf

<https://aristotelisguidegr.wordpress.com/2012/03/061-11/>

[A/RES/70/1 Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development \(un.org\)](#)

www.anthropos.gr networking ngo

<http://studyinisrael.easyvirtualfair.com> ,

<https://www.ehri-project.eu/consortium>EHRI(European Holocaust Research Infrastructure) EHRI Partners 27 Organisations in 17 Countries

www.dans.knaw.nl/en Dutch national centre of expertise and repository for research data

www.cegesoma.be Fourth operational direction of the State Archives and the Belgian centre of expertise for the history of 20th century conflicts

<http://www.kcl.ac.uk/artshums/depts/ddh/index.aspx> Kings College London
Department of Digital Humanities

www.wienerlibrary.co.uk

www.jhi.pl Jewish Historical Institute, Poland

www.holokaust.sk Holocaust Documentation Center Slovakia

www.kazernedossin.eu Memorial Museum and Research Centre on Holocaust and Human Rights, Belgium

www.vwi.ac.at Wiener Wiesenthal Institut für Holocaust Studien, Wien, Austria

www.ushmm.org/information/about-the-museum United States Holocaust Memorial Museum

www.cnr.it Consiglio Nazionale delle Ricerche, Italy

www.bundesarchiv.de/index.html.en

www.inria.fr National Institute for Research in Digital Science and Technology, France

www.holocaustresearch.pl

www.jewishmuseum.cz

<https://www.innovationisrael.org.il/ISERD/contentpage/about-us> Israel-Europe Research & Innovation Directorate_Promoting participation of Israeli entities in European R&I activity. Israel's National contact point for participation in the European Framework programmes

www.cepol.europa.eu European Union Agency for Law Enforcement Training

https://www.cepol.europa.eu/sites/default/files/Guide_to_Judaism_EN.pdf Security and Crisis Centre by European Jewish Congress-*Guide to Judaism*

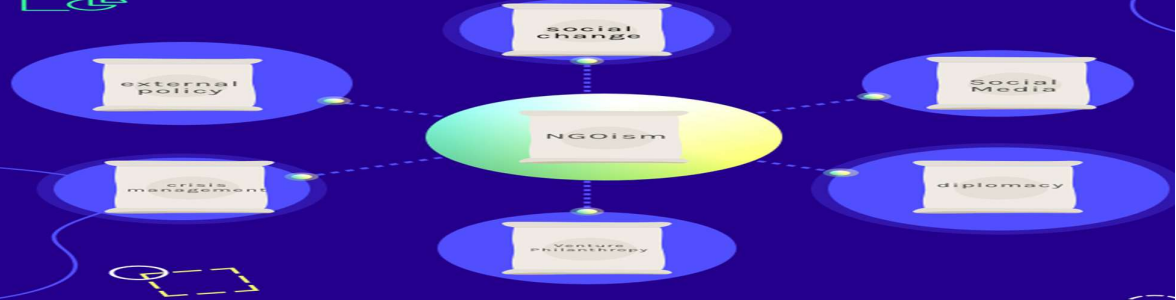
<https://www.jct.gr/choir.php> ΧΟΡΩΔΙΑ ΙΣΡΑΗΛΙΤΙΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

<https://www.kathimerini.gr/politics/561308068/presvis-israil-exairetikos-oi-dimereis-scheseis-me-ellada/> ανακτήθηκε 2/7/2021 *Πρέσβης Ισραήλ: Εξαιρετικές οι διμερείς σχέσεις με Ελλάδα, 26.03.2021*

<https://create.piktochart.com/output/54875199-ngoism-f-balatsouka>

*Αποκωδικοποίηση των κεντρικών εννοιών των άρθρων με
Infographics: 11/6/2021 (γνησιότητα κάτω αριστερά)*

CIVIL SOCIETY

1

Social change

- Civil Society Organisations
- Social movements
- Activist groups
- Professional community workers
- Volunteers
- Education, health, environment, poverty, war, unemployment, innovation

2

External Policy

- Decentralization
- Policy implementation
- Globalism
- Strategy

3

Diplomacy

- Political, educational, cultural diplomacy
- Synergies
- Bilateral agreements
- Vision
- Awareness
- Empathy

4

Crisis Management

- Globalism
- Political obstacles
- Aid programs
- Support
- Operational incompatibilities
- Humanitarianism

5

Venture Philanthropy

- Changing needs
- Innovation
- Donor priorities

6

Social Media

- Power of global communication (twitter, facebook, instagram, etc)
- Social message via photos, videos, action-reaction, acceleration in practical solutions and strategic plans

Agenda 2030 17 Goals in Sustainable Development

1.No poverty
2.Zero hunger
3.Good health and well-being
4.Quality education
5.Gender equality

6.Clean water and sanitation
7.Affordable and clean energy
8.Economic growth
9.Sustainable innovation and infrastructure
10.Reduced inequalities
11.Sustainable cities and communities

12.Responsible Consumption and Production
13.Climate Action
14.Life below water
15.Life on land
16.Peace, Justice and Strong Institutions
17.Partnerships for the goals